National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 1981
B103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 35 — SESTDIENA, 1981. GADA 29. AUGUSTS — 31. GADS — SATURDAY, AUGUST 29, 1981

SECOND CLASS MAIL — REGISTRATION NUMBER 2249 — CENA 75 centu

Kremļa politbirojs brīdina vasaļvalstis

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Divu pasaules lielvaru konfrontāciju nebūt nav mazinājusi patiesība, ka amerikāņu prezidents Rēgens, pametis Balto namu, pavada pelnīto atvaļinājumu savā Kalifornijas rančā. Viņa pretspēlētājs — Sarkanās imperijas cars Leonīds Brežņevs padomju labāko ārstu uzraudzībā, piepalīdzot Rasputjina pēctecei brīnumdziedinātājai, savas suņu dienas pavada čekistu apsargātā dačā Jaltas tuvumā.

Kad prezidents Niksons savā laikā devās atvaļinājumā uz savu Sv. Klementas īpašumu, viņu pavadīja turpat 300 vīru liela civilo un militāro padomdevēju armija. Rēgenam atvaļinājuma laikā tuvējā Santa Barbarā gan ierīkots pagaidu Mazais Baltais nams, bet tajā administrācijas augstāko ierēdņu skaits ir tikai divi desmiti.

Rēgens atvaļinājumā katru dienu ievada ar slepenā valsts drošības padomes Vašingtonā sagatavotā ziņojuma izvērtēšanu. Vajadzības gadījumā viņš piezvana uz Kalifornijas Mazo Balto namu un uzklausa sava kancelejas šefa vai viņa tuvāko palīgu domas. Pats Rēgens pārējo dienas laiku pavada zirga mugurā vai arī skaldot malku un tērzējot dažu tuvāko draugu pulkā. Pirmā lēdija Nensija savukārt visu brīvo laiku veltījot grāmatu lasīšanai.

Kad amerikāņu prese pārmeta Rēgenam, ka Lībijas krizes stundās neviens nav prezidentu pamodinājis, viņš atbildēja: „Kādēļ lai viņi mani būtu modinājuši? Vai tādēļ, ka amerikāņi Kvadafi provokācijai gluži pareizi atbildēja ar divu lidmašīnu notriekšanu? Protams, ja Kvadafi būtu notriecis mūsu lidmašīnas, tad es būtu pamodināts un vajadzības gadījumā dotu arī izšķirīgus rīkojumus."

Apmeklējot amerikāņu lielo lidmašīnu bazes kuģi Constellation, prezidents atklāti atkal demonstrēja nelokāmo apņemšanos atdot amerikāņiem aizvadītajos gados zaudēto militāro spēku un prestižu. (Turpinājums 20. lp.)

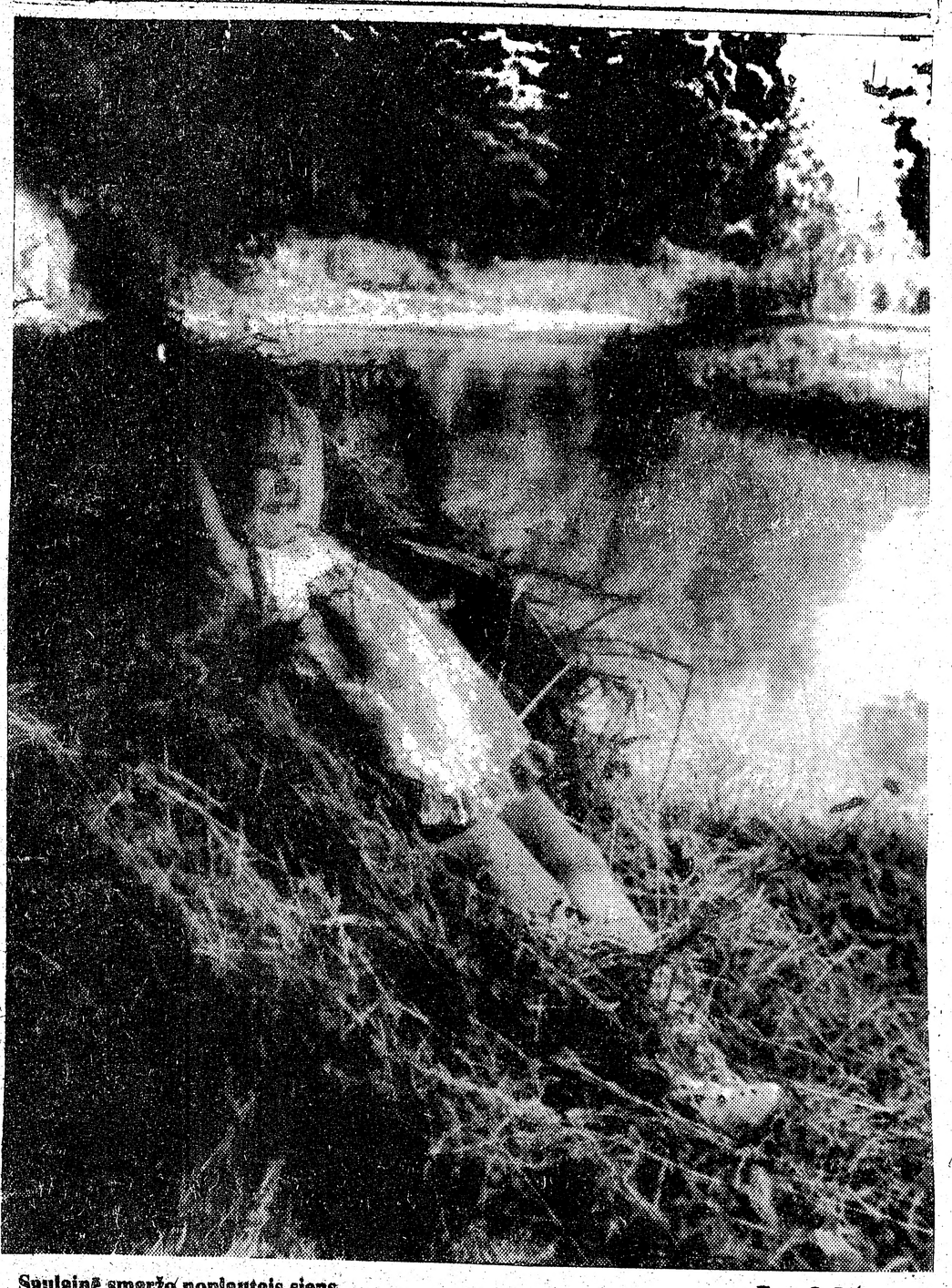

Saulainē smaržo nopļautais siens . . . — Foto J. Ligers.

Pulkvedis Janums guldīts zemes klēpī

T. Sīlis

Minsteres Meža kapos 12. augustā guldīja zemes klēpī pulkvedi Vili Janumu. Uz viņa apbedīšanu ieradās trimdas latvieši ne vien no Rietumvācijas, bet arī lielāko organizāciju pārstāvji no Anglijas, Zviedrijas un citām zemēm. Jau tas vien, ka daži viņu atceras kā strēlnieku virsnieku, citi no Latvijas atbrīvošanas cīņām vai Latviešu leģiona gaitām 2. pasaules kara laikā, pulcināja daudzu vēsturisko cīņu dalībniekus. Un turklāt, kā savā aizlūgumā par nelaiķi izteicās mācītājs Paulis Urdze, trimdas dzīve bez Januma grūti domājama, saliedējusi viņu ar visu latviešu trimdas kopību. Izvadīšanas ceremoniju vadīja Oldenburgas ev. lut. mācītājs Urdze, kura pārziņā ir arī ģenerāļa Bangerska kaps. Pulkvedi Janumu viņš pielīdzināja leģendārajam brīvības cīņu varonim Oskaram Kalpakam.

Pie pulkveža Januma zārka, klāta ar nacionālo karogu, stāvēja virsnieku sardze, kas bijuši pēdējo kauju dalībnieki. Kapa vieta viņam izraudzīta baltu bērzu ielokā, zinot, cik ļoti šos kokus mīlēja, tādēļ pat DV mītnē ar savu roku iestādīja pirms vairākiem gadiem bērziņus, kas tagad izauguši par lieliem kokiem.

Atvadu vārdus pie mirušā pulkveža un latviešu tiesību cīnītāja kapa teica vispirms DV priekšnieks Jānis Frišvalds no Anglijas, tāpat globālā vanadžu priekšniece Austra Liepiņa. No Latvijas oficiālajām pārstāvībām brīvajā pasaulē atvadījās Ādolfs Šilde. Visai iespaidīgi bija Igauņu Centrālās padomes pārstāvja Sēreva vārdi, kuros viņš izcēla teicamo sadarbību, kas igauņu trimdas darbiniekiem bijusi ar Vili Janumu dažādās akcijās.

No Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības pēdējos sveicienus nelaikim veltīja Arturs Cipulis, kā LCK priekšsēdis Vācijā pievienodams vēl šīs organizācijas pateicību. Pulkvedis Janums pats ap divdesmit gadu bija Latviešu Centrālās (Turpinājums 20. lp.)

Neatbildēti jautājumi

Aizvadītajos Dziesmu svētkos Toronto iznāca daudz runāties un pat stingri debatēt ar dažādu uzskatu un politisku virzienu cilvēkiem, kuŗus kaut kādā veidā bija skārušas tās domas, ko esmu izteicis preses rakstos un grāmatā „Par brīvo Latviju domājot". Bija daudz paldies teicēju, bet arī tādi, kas mani uzmekļēja, lai „apbērtu ar brāzieniem".

To visu tomēr sajutu kā gandarījumu, jo tas liecināja, ka izteiktām domām ir atbalss nacionālās pārliecības cilvēkos un esmu arī trāpījis vārīgas vietas kreisiem liberāļiem un „kultūras sakaru" atbalstītājiem. No viņiem nāca „brāzieni" par to, ka es, it kā neizprazdams „kultūras sakaru" pozitīvo nozīmi, tos apkaŗojot un kompromitējot visus, kam dziļāka izpratne un kas gribot būt kontaktā ar tautas kodolu Latvijā un dzīvot arī šeit trimdā pilnvērtīgu latviskās kultūras dzīvi, kas bez tagad Latvijā radītās kultūras neesot iespējams. Savus „noformētos" uzskatus viņi tik dedzīgi aizstāvēja, ka nemaz neklausījās uz maniem aizrādījumiem, ka sakaru uzturēšana ar Latvijas okupācijas varas funkcionāriem un čekas radītās „kultūras sakaru komitejas" atktīvistiem nav nekāda sakaru uzturēšana ar „tautas kodolu Latvijā, bet tikai ar mūsu tautas kangariem, kas palīdz okupācijas varai tautu apspiest un novest uz iznīcības ceļa. Aizrādīju, ka šis bēdīgais fakts ir konstatēts arī Dziesmu svētku priekšdienās notikušos referātos un diskusijās, kur atzīts, ka „okupētā Latvijā tiek radīti apstākļi, kas latviešu tautu ved pretī izmiršanai nākošo simts gadu laikā". Jautāju, vai šo konstatējumu mēs varam ignorēt un, sadarbojoties ar šiem kangariem, viņu nodomus atbalstīt un sekmēt, bet atbildi nesaņēmu.

Gadījās runāt pat ar tādu „kultūrsakarnieku", kas apgalvoja, ka viņš uz Rīgu braucot regulāri katru gadu, lai kultūrāli atspirgtu no trimdas šaurības. Viņam tur nekādas „spoku ēnas" viņa gaitu neizsekojot, kā to apgalvojot trimdas vadoņi. Neviens tur viņa domas nemēģinot iespaidot vai norādīt kādas teātŗa izrādes, koncertus vai mākslas izstādes viņam jāapmeklē, lai tā ar propagandu izmazgātu viņa smadzenes. Apstākļi Latvijā esot normālizējušies, neviens bez iemesla netiekot apcietināts, badā tur neviens nemirstot un katram esot iespēja baudīt augstvērtīgu kultūru. Latviešu jaunos dzej- (Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. G. 29. AUGUSTS, 35. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — **Latvija Amerikā Publishing Ltd.** Valdē — P. Ratnieks, Alb. Šterns, J. Grodnis. **Laikraksta atbildīgais redaktors** — A. Kundrats. **Redakcija:** 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Viktors Kalniņš

Padomju militārie izdevumi

No Latvijas budžeta atskaita lielāku procentu visas Savienības budžetā nekā no pārējām savienotām republikām. Tādā kārtā latviešu tautai jānes lieli upuri arī padomju militārisma un imperiālistiskās Maskavas politikas labā.

Partijas un militārā vadība gandrīz neko neziņo par padomju militāriem izdevumiem. Šāda slepenība ir vispirms tāpēc, lai slēptu savai badā mērdētai tautai milzīgos militāros izdevumus. Ar to Pad. savienība mēģina noslēpt arī paša militāri rūpnieciskā kompleksa eksistenci. Šis komplekss, daudzās un dažādās rūpniecības nozares, zinātniskās pētniecības iestādes, neko neražo tautas saimniecībai, bet izsūc no tās līdzekļus. Akadēmiķis Saharovs savā grāmatā Par valsti un mieru raksta: „Ik dienas es redzēju, kā tūkstošiem cilvēku milzīgie materiālie, intellektuālie un nervu spēki tiek ieguldīti totālo iznīcināšanas līdzekļu ražošanā, līdzekļu, kas potenciāli spēj iznīcināt visu cilvēces civilizāciju ... No 50. gadu beigām skaidrāk iezīmējas militāri rūpnieciskā kompleksa un tā vadītāju varenība, kas ir enerģiski bezprincipu cilvēki un akli pret visu, izņemot ‚lietu'."

Sākot ar sešdesmito gadu beigām, pēc jaunas bruņošanās programmas šis komplekss kļuva vēl varenāks. 12 proc. no visa darba spēka Pad. savienībā aizņemti kara rūpniecībā. Arī Latvijā tieši un netieši strādājošie ir spiesti stiprināt ar savu darbu apspiedēju varenību. Piemēram, VEFā ir slepenie cechi, kuŗos citi šajā rūpnīcā strādājošie nevar tikt iekšā: tur ražo elektronisko aparātūru militārām vajadzībām. To pašu var teikt par pusvadītāju rūpnīcu, porcelāna fabriku (ražo raķetes kaŗaspēka vajadzībām), speciālizēto numurēto rūpnīcu Revolūcijas (bij. Matīsa) ielā, kur labo tankus utt. Kā netieša armijas vajadzībām ražota produkcija piemēram minami dīzeļi Rīgas dīzeļu rūpnīcā un armijas pasūtinātie mikroautobusi RAFā.

Dažādi tautsaimnieki dažādi novērtē līdzekļus, kādus aprij militāri rūpnieciskais komplekss. Vairums ekonomistu tomēr ir domās, ka pēdējos gados Pad. savienības militāri rūpnieciskais komplekss savām vajadzībām tieši vai netieši ir izmantojis vienu trešdaļu no visas mašīnbūvniecības un metallapstrādes rūpniecības produkcijas, sesto daļu no visas enerģijas. Tādus izdevumus, protams, nevar segt no oficiāli izsludinātā militārā budžeta, bet tos financē ar tautas saimniecībai domātiem līdzekļiem. Oficiāli pēdējos gados militārais budžets tika izsludināts 17,1 — 17,2 mljrd. rubļu, t.i. tikai 2 proc. no nacionālā ienākuma. Protams, tas ir absurds. Faktiski izdevumi ir 5—6 reizes lielāki. Tie ir minimālie skaitļi. Daudzi rietumu ekonomisti runā par 25 proc. no visas nacionālās kopprodukcijas.

Visvairāk līdzekļu patērē gaisa un sauszemes kaŗaspēka vajadzībām. Ātri pieaug izdevumi zemūdeņu balistisko raķešu pilnveidošanai. Tāpat daudz līdzekļu prasa stratēģisko raķešu, kas apdraud Rietumeiropu, būvēšana un izvietošana, kā arī pie Ķīnas robežas 46 divīziju apbruņošana.

Militāro izdevumu palielināšanu Kremļa vadītāji attaisno ar draudiem no rietumiem, kaut cilvēki Pad. savienībā paši labi zina, ka vairumu militāro konfliktu izprovocējusi PSRS: Berlīnes krizi, Ungārijas, Čechoslovakijas, Afganistānas konfliktus, kur nu vēl netiešā agresija! Pirms trim gadiem Pravda rakstīja, ka imperiālisti ar drudžainu bruņošanos grib piespiest sociālistiskas valstis atvilkt vairāk līdzekļu tautas saimniecībai, lai aizturētu iedzīvotāju materiālās labklājības pieaugumu. Pēc tādas loģikas Latvijā tagad nav gaļas un arī citu pārtikas produktu, tādēļ ka Amerika vai Rietumvācija modernizē savu aizsardzības sistēmu. Bet kādēļ tad „imperiālisti" Amerikā vai Rietumeiropā, pazeminot dzīves līmeni sociālistiskās zemēs, spēj no tā izvairīties savās zemēs? Nav novērots, ka rietumos pietrūktu pārtikas vai rūpniecisko preču, dzīvokļu vai automašīnu. Tas tādēļ, ka neviena no šīm valstīm negatavojas uzbrukumam. Gluži otrādi, tieši padomju drudžainā bruņošanās piespiež rietumus palielināt militāros izdevumus. No tā tomēr necieš iedzīvotāju vēders kā padomju „paradīzē", kuŗā spiesti dzīvot arī latvieši.

Lasītāju Vēstules

PAR HIMNU DZIEDĀŠANU

Šis temats nebūt nav svešs. H. Ozoliņš vēstulē LA to tikai atsvaidzināja.

H. Ozoliņš ir sašutis un apkaunots, ka Dziesmu svētkos Tautas deju lieluzvedumā nav pienācīgi skaļi un jūsmīgi nodziedāta Kanadas himna, salīdzinot ar Latvijas himnu.

Izjūtas tiešām var būt dažādas. Arī man ir kauns, ka ir latvieši, kas, brīvā zemē dzīvodami, tomēr gatavi līst uz vēdera un, cepurīti rokā žņaudzīdami, klanīties kādu iedomātu kungu priekšā. Laikam gan ilgā apspiestība — barona spieķis, gardovoja pipka un čekista pistole būs atstājuši grūti izdzēšamu padevības un glaimošanas garu.

Var diezgan droši pieņemt, ka H. Ozoliņš tāpat būtu sašutis, ja savā laikā ar „sajūsmu" nebūtu nodziedāta Bože carjā hroņi, Deutchland, Deutchland vai Internacionāle.

H. Ozoliņš min visus tos labumus, ko Kanada devusi. Neviens to nenoliedz. Tomēr jāatgādina, ka uz apzeltīta šķīvja nekas nav pasniegts. Viss bijis jāiegūst grūtā, dažkārt pārcilvēcīgi grūtā darbā un pūlēs. Nav arī jāaizmirst, ka šī zeme no mums ņem „asins naudu" — proti, mūsu turpinājumu, mūsu bērnus, nepārtraukti iepludinādama tos savā tautu katlā. Ja H. Ozoliņš domā, ka ar skaļu dziedāšanu var kādu parādu nolīdzināt, tad tas ir ļoti sekli.

H. Ozoliņam gribu pareģot, ka, ja pienāks laiks, kad O Canada no mūsu mutēm skanēs aizrautīgāk nekā Dievs, svētī Latviju, tad tādu svētku, kādus pirms pāris mēnešiem aizvadījām, vairs nebūs.

Par to himnu dziedāšanu gan mierīgā garā varētu teikt, kā to vecos laikos sacījis čigāns: „Gribi — pūt, negribi — nepūt, obligāti jau nav."

Vai H. Ozoliņš uz minēto sarīkojumu gāja tikai tāpēc, lai salīdzinātu himnu izpildījumu?

Kanaks Toronto

PULKVEŽA PIEMIŅAI

Aizsaules kaŗa pulkos ir aizgājis pulkvedis Janums. Daudzi jo daudzi bijušie kaŗavīri tikai pateicoties pulkveža kaŗotāja talantam, var „jaunu sauli ik dienas vēl sveikt". Uzaicinu, godinot šī izcilā latvju kaŗotāja piemiņu, izdot jaunā iespiedumā pulkveža rakstīto grāmatu — Mana pulka kauju gaitas. Domāju — šis darbs piederētos Daugavas Vanagiem.

I. Z. Toronto

VIESMĪLĪGĀKĀ VIESNĪCA

Ceļošanas priekam nododas kā jauni, tā veci. Dārgākais postenis ceļojumu budžetā ir apmešanās viesnīcās.

Ir zināms, ka daudzi tautieši, kas dzīvo mazākos latviešu centros, labprāt izmitinātu un paēdinātu tālus ciemiņus - ceļotājus. Protams, ka viesmīlības baudītājiem būtu jāatlīdzina vismaz faktiskie izmitināšanas izdevumi. Ieguvums būtu abām pusēm — domu un pieredzes izmaiņa vai pat jaunu draugu iegūšana.

Vai kāda biedrība (LNAK vai DV) nevarētu apzināt šīs latviskās „miniviesnīciņas" visā kontinentā? Jāņem vērā, ka bērniem aizejot pasaulē, daudzās latviešu mājās ir pa tukšai istabai.

Emma K. Toronto

Vēsture citādā skatījumā

LKOK PLKV. ALBERTS LIEPIŅŠ 1. JĀTNIEKU PULKS. LKOK PLKV. ALBERTA LIEPIŅA UN GAUJAS APGĀDA IZDEVUMS, 351 LP.

Iznākusi ilgi gaidītā grāmata par 1. Jātnieku pulku ,,Dievs, Tēvija, Pulks'' ar daudzu atsevišķu autoru darbiem. Tie uzrakstījuši savas atmiņas no pulkveža O. Kalpaka laika cīņām, kad izveidojās pirmās jātnieku vienības, līdz 1940. gadam, kad okupācijas vara likvidēja Latvijas bruņotos spēkus. Grāmata būtu nosaucama par atmiņām ar vēsturisku nozīmi.

Bez aprakstiem par tiešo Jātnieku pulka vai atsevišķu jātnieku vienību izveidošanos aprakstītas arī tā laika cīņas Latvijas karalaukā un toreizējie apstākļi. Bez labi sakārtotā stāstījuma grāmatā ievietots milzīgs daudzums illustrātīvā materiāla ar vēsturiskiem uzņēmumiem. Grāmatā apraksti par vienību tapšanu, to darbību kara un miera laikā, apmācībām, nodarbībām un atpūtu, apģērbu un novietojumu, patīkami un mazāk patīkami notikumi, virsnieki un kareivji.

Ne vien interesanti, bet arī daudzpusīgi ir apraksti par kaujām pie Ventas un pulkveža O. Kalpaka pēdējām dienām. Daži sīkumi liekas atšķirīgi no tā, kas bija Latvijas neatkarības laika vēstures grāmatās.

Aprakstot buka mielastu 1919. gada 2. martā, kur piedalās arī Kalpaks, autors norāda, ka viesi kāri ēda buka cepeti un dzēra rumu. Mielasts ritēja buršu omulībā ar runām un dziesmām, atskanēja kritika par Cēsu un Neatkarības rotu neuzņēmību, bet pulkvedis Kalpaks uztvēris runāto par nepamatotu plātīšanos. Pulkvedis sēdējis galda galā kluss un domās nogrimis, nekas nav varējis viņu uzjautrināt. Karavīri, kas piedalījušies leģiona cīņās, zinās pastāstīt, ka dažiem cilvēkiem pirms cīņas ir kāda nojauta par savu likteni, ko viņi nenojauš, bet ko ievēro citi. Vai arī Kalpakam tāda bija 2. martā?

Par pulkveža Kalpaka pēdējām minūtēm vairāki autori snieguši savas atmiņas, kas sīkumos atšķiras. Kad ltn. Ķīselis Kalpakam jautājis, kas lai uzņemas bataljona komandēšanu viņa vietā, Kalpaks izraudzījis kapteini Grundmani. Kad viņam paziņots, ka Grundmanis miris, tikai tad sekojuši Kalpaka vārdi: ,,Tad lai paliek kapteinis Balodis.'' Pulkveža pēdējie vārdi, vedot viņu ragavās uz aizmuguri, bijuši: ,,Ķīseli, lēnāk!''

Pēc citas grāmatā aprakstītās versijas pārsiešanas vietā ieradies plkv. ltn. Balodis ar savu Neatkarības rotu. ,,Kā jūtaties?'' jautājis Balodis. Ar pēdējo gribas saspriegumu Kalpaks satvēris plkv. ltn. Baloža roku atvadu vārdiem: ,,Balodi, palieciet manā vietā!'' Trešā aprakstītā versijā stāsta, ka Kalpaka pēdējie vārdi bijuši: ,,Baloža kungs, pārņemiet bataljonu!'' Tātad ne vien dažādi vārdi, bet arī dažādas dienesta pakāpes Balodim.

Kalpaks bija devis uzbrukuma pavēli jātniekiem. Rādot paraugu, viņš pa ceļu devās pretī ienaidniekam ložu ugunī. Ķīselis ar Kociņu Kalpaku atstājuši un paslēpušies mežā, tikai vēlāk Kalpaks ieskatījis briesmas, pārlēcis pār grāvi, bet pēc 10 soļiem ievainots sabrucis.

Grāmatā ne vien interesanti kauju apraksti, bet arī karavīru ikdiena, dienestu pildot, patīkami, dažreiz arī jautri brīži karaskolā un privātā dzīvē. Jaunie jātnieku virsnieki nekur Rīgā nav varējuši iegādāties piešus, tos atraduši tikai Daugavmalas krāmu tirgū ,,Utenī''. Aprakstīti pulka komandieri un daļa no virsniekiem, arī sarīkojumi, izbraukumi. Vairāki raksti veltīti zirgu sportam, kur latviešiem bija labi panākumi.

Skumīgi apraksti ir par laiku pēc okupācijas spēku ienākšanas Latvijā. Viss, kas neatkarības laikā bija uzcelts, tika noārdīts, sākās pārkrievināšana un pāraudzināšana, virsnieku izsekošana un izspiegošana, deportācijas un slepkavības. Jātnieku pulku likvidēja.

Grāmatas autors te pratis dažādu cilvēku atmiņu stāstus sakārtot patīkamā lasījumā, pat formas tērpa apraksti neliekas garlaicīgi. Apmēram trešo daļu no grāmatas aizņem dažādi uzņēmumi, tikai žēl, ka daži vecākie attēli nav izdevušies. Pievienoti arī dažādu vienību saraksti, kritušie, apbalvotie.

Grāmatu rediģējušas Zinaīda Ābele un Valerija Baltiņa. Neskatoties uz filologu piedalīšanos grāmatas satura izvērtēšanā, tur daudz gramatisku kļūdu, ko filologi varēja izlabot. Sevišķi daudz trūkst pieturas zīmju. Piemēram, ,,To noklausījies plkv. Kalpaks dziedātājām uzsmaidīja'' (27. lp.). Te ar kommatiem nav atdalīts paplašinātais divdabis, kas grāmatā jo bieži piemirsts. Tāpat nav atdalīti palīgteikumi no virsteikumiem.

Otra valodas kļūda ir nepilnīgi vai nesakarīgi teikumi, ko arī varēja novērst. ,,Personīgi kā balvu — kokli, kas vēl šodien ir pie viņa'' (218. lp.). ,,... pārgāja uz Rīgas Pilsētas 4. vidusskolu, jo tur bija orķestris, kuŗu beidza 1925. gada pavasarī'' (217. lp.). Pirmajā teikumā liekas, ka iztrūkst pāris vārdu. Otrā pateikts, ka attiecīgā persona beigusi orķestri, kaut domāta vidusskolas beigšana.

,,... pulkā šnabja dzērējus vajāja'' (118 lp.). Parasti latviešu valodā saka ,,ūdens vai tējas dzērējs'', ja tas attiecīgo šķidrumu nelieto lielos vairumos. Šņabdegunus parasti apzīmē par ,,šņabja vai alus dzērājiem''.

Gramatiskās vai valodas kļūdās nevar vainot grāmatas sastādītājus, kas veikuši priekšzīmīgu darbu. Daudzi jātnieku pulka dalībnieki iesūtījuši īsākus vai garākus stāstījumus par sevi vai pulka notikumiem. Filologi nav pietiekami uzmanīgi izlasījuši.

Grāmata par 1. Jātnieku pulku ir vērtīgs pienesums mūsu atmiņu literātūrā. Tā varbūt varēs noskaidrot dažu neskaidrību Latvijas neatkarības laika vēsturē, kas apzinīgi vai neapzinīgi tur ieviesusies.

V. Irbe

Svētdien, 20. septembrī, plkst. 16.30

Sv. Andreja baznīcas zālē, Toronto

tenora A. Cera dziesmu vakars 60 gadu jubilejas zīmē.

Piedalās solisti un koris.
Programmā: populārās tautasdziesmas un operu ārijas.

Pēc programmas jubilāra godināšana.

Rīko un piedalās Daugavas Vanagu vīru koris Kanadā.

IEEJA $ 6.00, PENSIONĀRIEM $ 4.00.

Kokļu meistara jubileja

Daiļamatniecības vecmeistars Rūdolfs Priede.

Rūdolfs Priede, kas dzīvo Līdsā, ir trimdas laikā darinājis 205 kokles, kuŗas lieto koklētāji 6 zemēs un 3 kontinentos. Tāpat viņš bijis čakls metalla un koka daiļamatniecības izstrādājumu darinātājs. 12. jūlijā R. Priedem apritēja 75 mūža gadi, un tos atzīmējot DVF Līdsas nodaļas namā notika viņa darbu izstāde. Par saviem pūliņiem daiļamatniecības laukā R. Priede stāsta:

,,Kad archaiologs Karnups ar saviem palīgiem sāka rakt vareno Talsu pilskalnu un celt laukā no Vilkmuižas (Talsu) ezera sadedzinātas bronzas rotas lietas, Talsus apmeklēja tūristu tūkstoši. Katrs tūrists gribēja paņemt līdz kādu niecīņu par piemiņu no šīs pilsētas, bet piemiņlietu nebija. Vietējās grāmatnīcas īpašniece lūdza mani, lai es tādas sagādātu, jo man bija zināma nosliece uz skaistiem niekiem. Sāku taisīt viengabala koka tīnītes, sviesta spainīšus, ķipīšus, alus kausiņus, īstus kausus, no kuŗiem var alu dzert. Lielā tiesa noderēja tikai piemiņai ar iededzinātu zīmi: ‚Atceries Talsus'.

Tas bija skaists laiks ar lielu darba steigu, dažreiz pašam strādājot vairāk par 24 stundām no vietas. Strādāja arī mana sieva un tēvs, divas citas sievietes un vairāki citi vīrieši, tādi kā galdnieki.

Grāmatnīca piedalījās arī Jelgavas lauksaimniecības izstādē, un prezidents ienācis teica: ,,Labi gan, ka tādas mantas gatavojat, tikai vajadzētu lētāk. Vairāk mašīnu darba.'' Šķīvis maksājs 3 latus, alus kauss 5 latus, papīrnazis 75 santīmus.

Kaŗš pārvilka visam svītru. Pirmo nākamo papīrnazi pagatavoju gūstā Neuengammē, pusbadā ar nazīti griežot. Tas bija jādara slepeni, jo sargs tornī ar tālskati uzmanīja, ko katrs gūsteknis laukumā dara. Gūsteknim nazis nedrīkstēja būt. Nokļuvis Cēdelgēmā, lasīju lekcijas par latvju rakstiem un daudziem citiem tematiem, līdz mani garīgie spēki pilnīgi izsika, un gūstu atstāju tāds kā pusgrausts.

Pēc viena gada gūstā iesaistījos prof. B. Dzeņa saktu kaldināšanas kursos Giftenē pie Hildesheimas. Iemācījos kalt vaŗu un sudrabu. Šo prasmi esmu izmantojis Anglijā, kaldams Nīcas, Bārtas, Rucavas un citu novadu saktas, bet vēlāk dekorātīvus vaŗa šķīvjus. Arī koku neesmu aizmirsis.

Pirmo kokli darināju 1952. gadā. Neizdevās samēri, nebija piemērotu stīgu. Kokļu darināšanu atsāku 1968. gadā, kad ar Ritas entuziasmu pirmie koklētāji no Līdsas brauca pavadīt dejotājus 2. Eiropas dziesmu svētkos Hanoverā. Nākamajos Eiropas dziesmu svētkos Ķelnē jau piedalījās 36 koklētāji ar 33 manām koklēm.

Manas 205 kokles ir numurētas un, atskaitot 3, kas darba steigā nav atzīmētas, pārējās visas ir zināmas, pat ar īpašnieku adresēm.

Cik domāju vēl uztaisīt? Nezinu. Kokles iznāk par dārgām, lai no to darināšanas dzīvotu. Ikviens daiļamatnieks Eiropā ir bankrotējis, kas dzīvojis tikai no daiļamata. Latviešu sabiedrība ir par mazu un pieprasījums niecīgs, lai no tā iztiktu. Izņēmums ir vienīgi ASV un Kanadā, kur nedaudzi daiļamatnieki iztiek.

Esmu daiļamata kopējs jau trešajā paaudzē, jo arī manam tēvam un vectēvam bijusi īpašība gatavot skaistus niekus ‚kas nekur neder'. ''

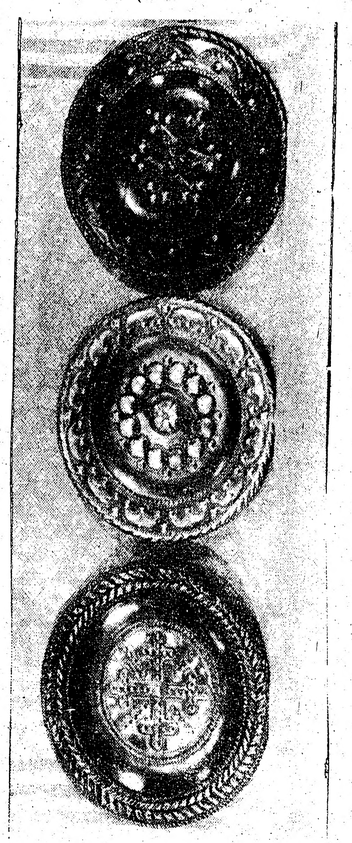

R. Priedes kaldinātie vaŗa šķīvji.

WHITE elna

Piedāvājam augstākās kvalitātes šujammašīnas un putekļu sūcējus. Izdarām labojumus un pārdodam papildus piederumus. Uzasinām šķēres, nažus un šuvēju šķēres (pinkings shears). White-Elna Sewing Centre, 2235 Bloor St. West — Tel. (416) 766-2740.

LATVIEŠU DĀVANA KARAĻNAMA PĀRIM

LNPL kultūras nozares vadītāja M. A. Zariņa nedēļā pirms karaliskajām kāzām nodeva Bekinghemas pilī Anglijā dzīvojošās latviešu saimes dāvanu princim Čarlam un lēdijai Daienai. Dāvana ir dekorātīva sienas sega no kopā sašūtām astoņām jostām. Jostas latviešiem kopš senlaikiem bijušas tradicionāla kāzu dāvana, un tās lietoja tiklab tērpu greznošanai, kā saturēšanai.

Dāvinātajā segā ietvertās jostas ir trejāda veida: ziedainās, rakstainās un Aulejas jostas. Daugavpils apriņķa Aulejas novadā ir visvecākās zināmās jostas, darinātas celaiņu technikā ar pārskaitļu rūtīm, kamēr pārējos Latvijas novados jostām ir nepārskaitļu rūtis. Astoņu jostu segu darinājusi Marta Kristsone, kas dzīvo Čelmsfordā, Eseksā.

Bekinghemas pils pateicību LNPL prezidija priekšsēdim A. Abakukam piesūtījis admirālis sērs Hjūzs Dženions (Hugh Janion). Pateicībā teikts: „Velsas princis un lēdija Daiena Spensere mani lūguši nodot Latviešu nacionālai padomei Lielbritanijā un latviešu sabiedrībai sirsnīgu pateicību par labiem novēlējumiem un skaisto sienas segu tradicionālo latviešu jostu veidā. Viņa Karaliskā augstība un lēdija Daiena augsti novērtē jūsu domas, kas pavada interesanto dāvanu, un lūdz mani jums visiem jo sirsnīgi pateikties."

Archibīskaps A. Lūsis un māc. J. Cālītis š.g. 15. augustā Sv. Jāņa ev. lut. draudzes dievnamā salaulāja Intu Gugāni un Juri Tauriņu. Līgava pieder pie studenšu korporācijas Gundega, bet līgavainis pie korp. Selonija saimes. Abi jaunlaulātie ir arī deju kopas Daugaviņa dalībnieki.
Foto J. Līgers.

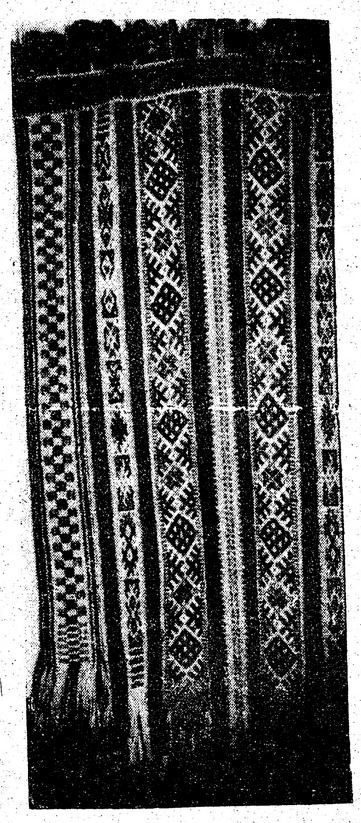

Redaktors Kārlis Štamers jubilārs

Žurnālists un redaktors Kārlis Štamers šovasar pārkāpa 60 mūža gadu slieksni. Viņa žurnālistikas laiks ir ar ievērojamu izdienu, proti, savu aso un daudziem varbūt pat nepatīkamo žurnālista spalvu viņš satvēris jau kopš 1938. gada.

Kārļa Štamera šūpulis kārts Liepājā, 1921. gada 25. jūnijā. Pēc ģimnazijas beigšanas viņš saistās darbā žurnāla Sporta Pasaule redakcijā kā reportieris, un boļševikiem okupējot Latviju, viņš šo darbu zaudē. Bet tikko krievu sarkanās bandas tiek iztriektas no Latvijas, Štameru atkal redzam laikraksta Kurzemes Vārds Rīgas redakcijā, kur viņš paliek līdz 1943. gada 28. aprīlim. Izstaigājis Krievijas cīņu laukus, viņš ķērās atkal pie žurnālista darba Lībekā, Latvju Sporta redakcijā, būdams ne tikai atbildīgais redakcijas sekretārs, bet arī aktīvi rakstot un kļūstot par galveno redaktoru, parallēli, 1948. un 1949. gadā būdams arī Baltiešu kristīgās studentu apvienības žurnāla Dzirkstele redaktors.

Kārlis Štamers rakstījis un vēl šodien raksta daudzos latviešu trimdas laikrakstos. Kopš 1980. gada augusta viņš ir arī latviešu karavīru invalidu žurnāla Karavīrs Invalids galvenais redaktors.

Kad Lībekā dibināja DV nodaļu, Kārlis Štamers bija dibinātāju vidū; kad 1955. gadā dibināja LKIA, arī tur viņš bija dibinātāju vidū un ilgāku laiku pat centrālās valdes un revīzijas komisijas loceklis. Ilgāku laiku viņš bija arī Lībekas latviešu komitejas sekretārs, bet tagad, kopš 1980. gada viņš ir LAK EC informācijas nozares vadītājs.

Novēlam žurnālistam Kārlim Štameram vēl ilgi palikt preses darbinieku ierindā. Spožu un asu spalvu arī turpmāk!

Agr. J. Daģis

Mēs pašas! Sidrabenes bērnu nometnes priekšnesumos jaunās zvaigznes pie mikrofona pašas pieteica programmu.
Foto J. Līgers.

Pateicība

Izsaku sirsnīgu pateicību mācītājam A. Celmam, Toronto DV nodaļai, nodaļas vanadzēm, radiem un visiem draugiem par līdzjutību un skaistajiem ziediem mana dzīves drauga

JĀŅA STEINBERGA

izvadīšanā uz pēdējo dusu.

Aleksandra Steinberga

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905

POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Lielmeistars Edmārs Mednis Kanadā

Šacha lielmeistars Edmārs Mednis jau otru gadu pēc kārtas ciemojās Sidrabenes vasaras nometnē. Referents interesantā un viegli saprotamā veidā iepazīstināja jaunos šachistus ar šacha spēli un deva arī simultanspēli, kuŗā varēja piedalīties ikviens interesents. Pasta streika dēļ neizdevās lielmeistara viesošanos izziņot plašākai šachistu saimei, kas droši vien nelaistu garām vienreizējo izdevību iepazīties ar latviešu lielmeistaru Medni, tiekoties ar viņu bezmaksas simultanspēlē.

Varētu jautāt, vai ir kāda jēga aicināt jaunatnes nometnē tāda kalibra šachistu, kāds ir Edmārs Mednis? Jāatzīst, ka ir. Pārsteidza, ka pat jaunāko meiteņu un zēnu vidū bija daudzi, kas interesējās par karalisko spēli un bija jau apguvuši šīs spēles pamatlikumus. Kupls skaits jauno uzmanīgi sekoja paskaidrojumiem un illustrācijām uz šacha demonstrācijas dēļa. Jaunieši ieguva daudz derīgu zināšanu, kas palīdzēs viņiem pieiet šai spēlei ar lielāku interesi un nopietnību. Simultanspēlē E. Mednis izspēlēja 17 partijas. Vissīkstāk šoreiz noturējās vadītājs Rolands Ezers.

Nākotnē būtu jārūpējas, lai Edmāra Medņa viesošanās nenotiktu tad, kad notiek jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā. Katrā ziņā Medņa auditorija būtu divreiz lielāka, ja tanī pašā laikā daudzi jaunie šacha spēles pratēji nebūtu bijuši sporta laukumā.

Jānožēlo arī, ka Toronto organizētie šachisti nebija varējuši izmantot iespēju tikties ar latviešu lielmeistaru.

Ž. Zentiņš

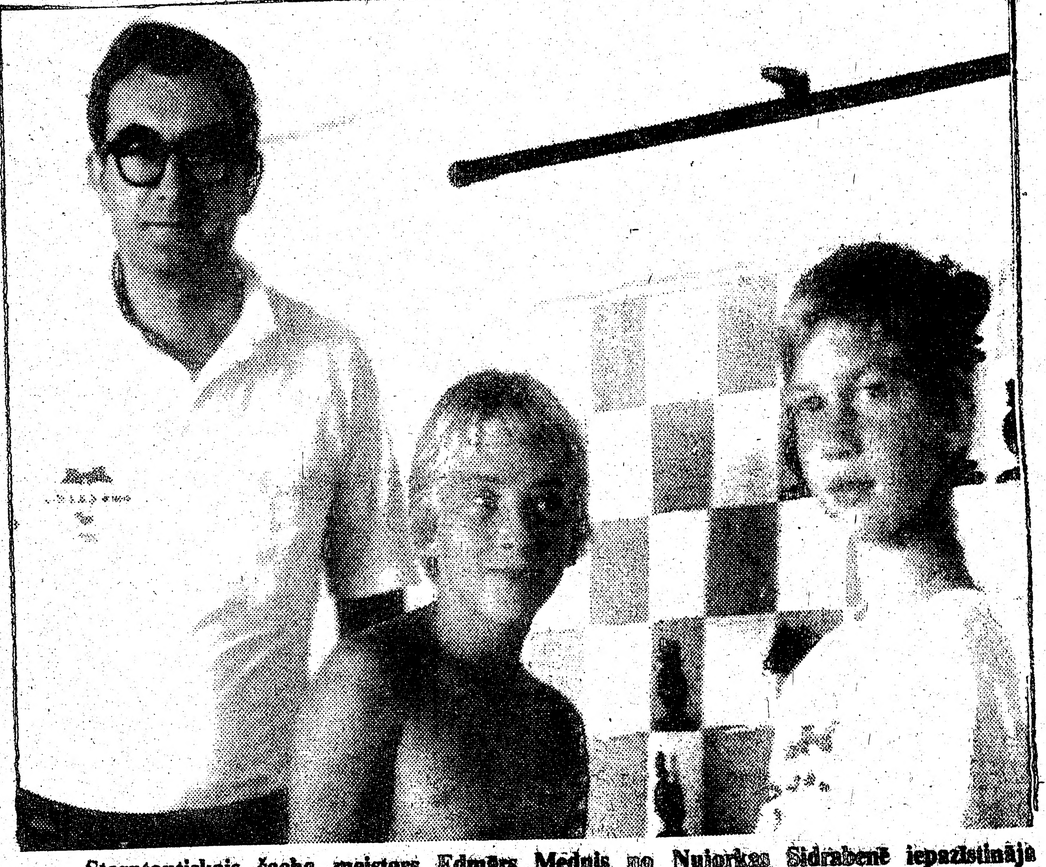

Starptautiskais šacha meistars Edmārs Mednis no Nujorkas Sidrabenē iepazīstināja jauno paaudzi ar karaliskās spēles noslēpumiem.
Foto N. Šebris.

Anšlavs Eglītis

Amerikāņu Sprīdītis

FLAŠS GORDONS (FLASH GORDON. Universal) UN PAPAIS (POPEYE. WALT DISNEY & PARAMOUNT).

Pēdējos gados Holivūdas filmdaŗi arvien biežāk meklējuši vielu savām izrādēm ,,komikos'', t.i. zīmējumu serijās, kas ik dienas parādās laikrakstos un tiek publicēti arī lētās burtnīcās. Nereti šīs serijas turpina desmitiem gadu, to varoņi iegūst milzu popularitāti, ieiet valodā kā sugas vārdi, kļūstot par daļu no amerikāņu modernās folkloras. Visvairāk iecienītie ,,komiki'' ir fantazijas par ceļojumiem un cīņām uz citām planētām un zvaigžņājiem. Pazīstamais italiešu producents Dino de Laurentii, kas jau kopš ilgāka laika darbojas arī Holivūdā, pārvērtis spektakulārā lielfilmā vienu no populārākiem komikiem — Flašs Gordons.

Flašs ir brašs amerikāņu jaunekļis, futbolists, kas nonāk saskarē ar atnācējiem no citas planētas, tiek aizrauts izplatījumā, kur iesaistās cīņās planētu starpā un sevišķi nikni turas pretī varmācīgajam imperātoram Mingam, kas nolēmis iekarot kosmu un iznīcināt zemeslodi. Filmas fābula nav nekas cits kā modernizēts pazīstams pasaku motīvs. Ļaunais Mings liek Flašu nogalināt, bet viņa skaistā meita to atkal slepeni atdzīvina. Flašs aizbēg uz citu planētu, kur pēc daudzām dēkām un cīņām sameklē draugus un palīgus, uzbrūk Minga planētai, sakauj imperātora pulkus un nogalina viņu pašu tieši pēdējā mirklī, kad tas taisās varenā eksplozijā saspridzināt zemeslodi. Pēc visām uzvarām Flašs, līdzīgi mūsu Sprīdītim, atgriežas mājās un apņem nevis kādu citas plaņētas princesi, bet savu seno zemeslodes draudzeni, kas, pretēji mājās sēdētājai Lienītei, arī pati dēkojusi pa izplatījumu.

Filmai darinātas vērienīgas, pompozas dekorācijas, fantastiski tērpi un sapulcināts liels bars pievilcīgu un allaž trūcīgi ģērbtu jaunavu. Pazīstami aktieŗi ir tikai divi: vecmeistars zviedrs Maksis fon Sidovs, kas tēlo supernelieti Mingu. Izraēlas aktieris Topols ieguva zināmu popularitāti, tēlodams galveno lomu žīdu dziesmu spēlē ,,Vijolnieks uz jumta'' (Fiddler on the Roof). Dekorācijas un žilbinošie ,,speciālie efekti'' aprijuši izrādes budžetu (pēc studijas liecības 40 milj. dol.), tā ka pārējās lomās jānodarbina lētāki, mazpazīstami tēlotāji un iesācēji.

Izrādē ieguldīts daudz filmiskas izdomas un dekorātīva krāšņuma, lai gan varētu vēlēties lielāku dažādību. Visās ainās uz visām planētām (izņemot kādu pārpurvotu) uzmācīgi valda trīs toņi — sarkans, melns un zelts. Rūdītajam raksturtēlotājam Sidovam statiskajā imperātora lomā nav daudz iespēju parādīt savu aktieŗa prasmi. Baismīgi izgrimēts kā grotesks ķīnietis un ērmoti apģērbts, viņš patiesībā ir tikai dekorātīva figūra. Totiesu jaunie aktieŗi tēlo ar lielu pacilātību un arī veiksmi. Studijai laimējies sameklēt vingru Flašu (Sam J. Jones), zēniska izskata atlētu, kam teicami veicas projicēt kūsājošu vitālitāti un allaž sportiski godprātīga sacensoņa stāju kas nekad nelieto ,,neatļautus'' paņēmienus vai viltu. Raksturīga ir viņa pirmā cīņa ar Minga kalpiem - briesmoņiem. Flašs īsti nezina, ko ar tiem iesākt, un attopas tikai tad, kad viņam kāds iemet rokās ovālo futbola bumbu. Nu viņā atmostas sportists, un viņš triecas cauri uzbrucēju rindām kā futbolists, kas nes bumbu uz pretinieku laukumu un pieveicams tikai ar milzīgu pārspēku.

Braši turas arī Flaša jaunie draugi, Timotejs Daltons, Braiens Bleseds, kā arī princesīgās pretspēlētājas Melodija Andersona, Ornella Muti u.c. Izrāde brīžiem kļūst tieši aizkustinoši vientiesīga, bet tā ir krāsaina un dinamiska un visumā negaŗlaiko.

Gluži cita rakstura ir Disnija un Paramounta studiju kopējais darinājums Papais. Darbība notiek aizmirstā nabadzīgā pelēkā zvejnieku ciemā, kur ierodas jūrnieks Papais, meklēdams savu tēvu. Šo seriju par superprovinciālo un atpalikušo piekrasti karikatūrists E. C. Segars iesāka jau 1919. gadā, bet serijas populārākā figūra vienacainais jūrnieks Papais tajā parādījās tikai desmit gadu vēlāk kā konservēto špinatu reklāmētājs, ātri iemantodams nepieredzētu popularitāti. Papais vienmēr cīnās par taisnību un pret varmācību. Viņš vienmēr daudzina: ,,Es esmu, kas es esmu, un citādi nevaru!'' Kad laundaŗi viņu jau gandrīz pieveic, viņš steidzīgi izstrebj kārbu špinātu, kas viņa spēkus daudzkāršo, un ļauj pretiniekus viegli pieveikt. Zīmēts Papais tiek kā karikatūrisks ērms, jūrnieka ģērbā, ar milzīgi resniem roku dilbiem.

Atdzīvināt karikatūru ir daudz grūtāk nekā tēlot glītus atlētus un starpplanētu skaistules. Šo sen iecerēto uzdevumu ievērojamais problēmu režisors Roberts Altmans varēja uzņemties tikai tad, kad bija atradis divus virtuozus un neaizstājamus aktieŗus.

Papaija lomā redzām veikli mimiķi Robinu Viljamsu (Williams), kas pazīstams no televīzijas serijas Morks un Mindija, un kā viņa pretspēlētāju — Šelliju Duvalu (Duvall). Papaija loma ir ļoti fiziska un dažkārt, kad kūleņošana un vingrināšanās kļūst pārāk sarežģīta, Viljamsu aizstāj cirka akrobāti. Nav viegli arī runāt, ja visu laiku vienā mutes kaktā jāval a Papaijam raksturīgā pīpe un viena acs jātur piemiegta. Tomēr Viljamsam veicas noveidot apbrīnojami viengabalainu dūšīgo, neiznīcināmo jūrnieku, kas ātsperīgs kā kaučuka lelle, svaidās, dīdās, kūleņo un kaujas un tad atkal maigi šūpo un labina pieņemto atradeni Saldo Zirnīti. Viljamsa tēlojums pie tam ir pilnīgi oriģināls. Tam nav nekādu senāku paraugu.

Vēl efektīgāku, tiešām neaizmirstamu karikatūrisku tēlu veido Duvala kā Papaija līdzgaitniece Olive Oila (Olive Oyl). Tā ir kalsena gaŗa sieva, kuŗas locekļi kustas itin kā paši par sevi. Ieauta milzīgos kaulīgos apavos, viņa groteski kāpelē pa zvejniekciema stāvajām ieliņām, brīžeim dejo un dzied savā nodabā, izskatīdamās apbrīnojami līdzīga serijā zīmētajam prototipam.

Interesanta ir Duvalas karjēra. Preses konferencē viņa stāstīja, ka skolā sava īpatnēja auguma dēļ tai bijusi iesauka Olive Oila un arī Dumbo (saskaņā ar kādas citas komiku serijas varoni), jo viņai esot ļoti lielas ausis ... Kad nācis modē kalsenās angļu modelētājas Tvigijas tips, viņa kļuvusi skolā itin populāra un bijusi ar savu izskatu apmierināta.

Režisors Altmans viņu pamanījis kādās viesībās, kad Hjūstonā, Teksasā, turienes Astrodoma arēnā filmējis grotesku filmu Brewster McCloud. Neparastā izskata meiteni, kas nekad nebija domājusi kļūt aktrise, viņš izmantojis par ērmotu sēdvietu ierādītāju. Loma bija maza, bet kalsenā, gaŗkaklainā meitene, kas uzlūkoja ļaudis ar melancholiskām, mazliet izvalbītām melnām acīm, palika skatītājiem atmiņā. Pēc tam Altmans izmantoja viņu vēl septiņās filmās, uzdodams arvien sarežģītākus uzdevumus. Pēdējos gados Duvala tēlojusi vēl divu citu ievērojamu režisoru, Kubrika un Vudija Allena, filmās.

Filmā ir daudz interesantu, grotesku blakuslomu tēlotāju, bet daudzus skatus ,,nozog'' apbrīnojami izteiksmīgais mazbērns (režisora Altmana mazdēls) Saldais Zirnītis, kam ierādīta jo plaša ,,loma''. Filmas vajadzībām kādā klinšainā līcī Maltas salā, Vidusjūrā (Eiropā lētāks amatnieku darbs), izbūvēts vesels zvejnieku ciems — 19 ēkas, ne tikai fasādes, kā parasti filmu celtnēm, bet pamatīgas mājas, kuŗās filmēšanas laikā dzīvoja aktieŗi un techniskais personāls un kas lietotas arī par noliktavām un laboratorijām. Visas šīs tīši sašķobītās ēkas novecinātas gaiši sudrabaini pelēkas, it kā vēja un saules sagrauztas, tā ka kopainas dekorātīvais efekts ir visai īpatnējs. Izrāde ir nopietns un vērienīgs mēģinājums atrast jaunu, filmisku pieeju komiku un vispār grotesku motīvu tēlošanai un stilizēšanai. Filma ir krietni vien stiepta, jo tajā mēģināts salikt pārāk daudzus no nebeidzamajām gaŗās serijas notikumiem. Kopš 1958. gada seriju turpina cits autors — Buds Sagendorfs. 60. gados, kopš Papaija serija eksistē, pēc studijas liecības saskaitīti ap 22,000 sīkepizodu (parasti 5—6 zīmējumu rindas). Daudzi serijas fragmenti ir arī ,,animēti'', t.i. pārvērsti zīmētajās īsfilmās, tā dēvētajos ,,kartūnos''.

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

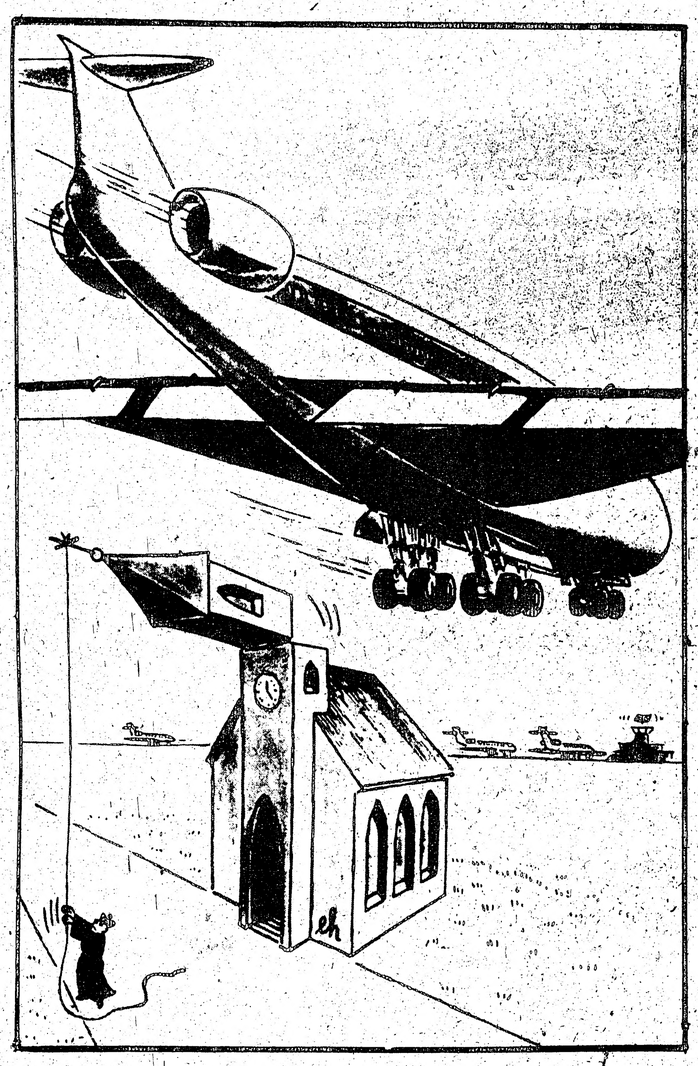

Gaisa satiksmes kontrolieŗu streika laikā.
(Amerikāņu humors.)

Amatniekš amata brālim: ,,Šoreiz esam uzkrāsojuši vārdus uz pareizām durvīm! (Austrāliešu humors.)

Vecākā kultūras krātuve pasaulē

CEĻOJUMS UZ ĒĢIPTI

Uz Ēģipti ar tūristu grupu marta beigās devos lidmašīnā caur Jordāniju. Nolaižoties Amanā, nebija laika apskatīt šo tipisko arabu architektūras pilsētu, jo nākošās dienas rītā ar autobusu, šķērsojot tuksnešaino apvidu, devāmies uz seno pilsētu Petru. Aiz Amanas, atstājot milzīgo palestīniešu bēgļu nometni, tālāk gaŗajā braucienā tuksnesī bija saskatāmas tikai dažas beduīnu teltis un viņu tuvumā aiz gaŗlaicības snaudošie kamieļi.

Mūs jau sagaidīja arabu bars ar apseglotiem zirgiem, ar kuŗiem jāšus gaŗā kolonnā pa šauro akmeņaino taku, ieslēgtu ar augstām, stāvām klintīm, kur tikai kā zila strēmele parādās debesu jums, devāmies uz teiksmaino Petru. Tā ir sena pilsēta bez celtnēm no parastiem ļūvmateriāliem, bet klinšu masīvos izkaltām ar kolonnām greznotām fasādēm. Aiz tām dziļumā telpas tempļiem un ķēniņu kapenēm.

Pilsēta Petra izveidojās uz tirdzniecības ceļu krustojuma, kas veda no Ēģiptes uz Mezopotamiju un no Indijas okeana līdz Vidusjūrai. Petras templi un kapenes ir bagātīgi izrakstīti ar reljefu attēliem, kas liecina par tolaiku cilvēku drāmu ar nāves kultu, kas šajā dīvainajā pilsētā ir jo sevišķi spilgti izteikts. Pati pilsēta veido milzīgu augsto klinšu masīvu dabisko cietoksni ar ļoti šaurām ieejām un lielo laukumu vidū. Svešo karavānu zirgu pakavu troksnis jau šaurajā ieejā radīja spēcīgu rezonansi, kas bija dabiskais brīdinājuma signāls sardzei par negaidītu apmeklētāju ierašanos, tādēļ arī kopš 250 gadu ķēniņu valdīšanas laika, Petra nekad netika iekaŗota. 7. g.s. tā panīka un tika pamesta. Tagad tā ir tikai kā mūzejs.

No Amanas nākošā dienā ar lidmašīnu devāmies tālāk uz senatnes kultūras zemi Ēģipti. No lidmašīnas paveŗas skats pāri milzīgam brūnas smilts kontinentālam tuksnesim, kam cauri kā zaļa šaura lente vijas Nīlas auglīgā ieleja. Pie izejas no Nīlas ielejas deltā parādās galvaspilsēta Kairo. Līdzīgi milzīgiem stalagmitiem, paceļas simtiem smailie minoreti, debesskrāpji un televīzijas tornis ar rotējošo restorānu un kafejnīcu augšējā platformā. Kairo ir lielākais arabu pasaules reliģiskais, kultūras, saimnieciskais un politiskais centrs. Azhama mošeja Kairo pieder pie islāmu ievērojamākām svētnīcām.

Kairo ir arī vairākas kristīgas baznīcas. Ievērojamākās no tām skaitās Abu Serga baznīca, uzcelta uz grotas, kuŗā bēgot uz Ēģipti, uzturējās svētā ģimene ar Jēzus bērniņu, un baznīca, uzcelta uz bijušā Babilonas cietokšņa torņa, kādēļ arī nosaukta „Kaŗojošā baznīca".

Kairo ir vecās orientālās architektūras un moderno eiropiešu monumentālo stilu maisījums. Tagadējā Kairo ir viena no interesantākām lielpilsētām pasaulē.

Tā ir sena un tanī pašā laikā arī ļoti jauna pilsēta ar plašiem tipiskiem arabu bazāriem un bagātīgu preču izvēli. Pastaiga bazāru ielās ir ceļojums fantaziju pasaulē — krāšņo rokdarbu preču bagātība. Tur veikali un šauro ielu malas ir piekrautas ar kapara, misiņa kaluma izstrādājumiem un vēsturisko motīvu veidojumiem; ādas izstrādājumi, koka, ziloņkaula griezumi un krāšņie audumi vilina tūristus. Citās ielās veikalu skatlogi pārpildīti ar zelta, sudraba un dārgakmeņu rotām. Ar izsmalcinātiem un viltīgiem vārdiem veikalnieki aicina apskatīt preci. No viņu piedāvājumu neatlaidības ne katrs spēj viegli tikt vaļā, kādu nieku neiegādājies. Kam netrūkst pacietības un diņģēšanās prasmes, tas arī nopērk vērtīgas lietas ievērojami lētāk nekā savas zemes veikalos. Krāpšana Ēģiptes veikalniekiem neeksistē. Cenu augstāka prasīšana par preču nominālvērtību, kā arī pacietīga diņģēšanās pieder pie viņu aroda un orientālās mentalitātes.

Sevišķi dzīva kustība norit zemkopju ražojumu bazāros. Augļi, dārzāji, zivis, piena produkti, olas un garšvielas ir nokrautas ielas malās, bieži pat tieši uz bruģa. Pircēji, bērnu bari ar somām un sievietes ar kurvjiem uz galvas veikli balansē pārpildītajās bazāru ejās. Visur notiek skaļas sarunas un diņģēšanās guturālām skaņām bagātā arabu valodā. Skaļums piedēr pie arabu mentalitātes, un tas bazāra atmosfairu dara dzīvu un pat „simfonisku".

Kairo pilsēta ir pilna kontrastu. Aiz lepnām villām, palaciem un debesskrāpjiem no betona, aluminija un stikla, paveŗas gluži pretēja aina — vecas apdrupušas mājas un malu būdas, kas saglabā un atspoguļo pilsētas senatni.

Jaunā pilsētas daļā daudzi laukumi un plato bulvāŗu malas apstādītas ar krāšņiem tropu augiem. Pa gludi asfaltētām platām ielām joņo greznī eiropiešu automobiļi un ekipāžas. Šajā sešu un vairāk rindu satiksmes plūsmā redzami arī zirgu un ēzeļu aizjūgi ar lauksaimniecības produktu kravām. Pa starpām arī kamieļi ritmiski šūpojas soļu tempā. Bez tam vēl jaunieši uz riteņiem, turēdami uz galvām galda lieluma plates, piekrautas ar maizi, cepumiem vai desām, kā cirkus akrobāti balansēdami steidzas preci nogādāt restorāniem. Un tomēr negadījumi uz ielām ir samērā reti, bet bieži vien sastrēgumi. Pēc tam tad atskan ilgstošais tūkstošu sirēnu ausīs urbjošais „koncerts". Bet arī tas pieder pie austrumnieciska ikdienas skaļuma.

Izpeļņa Ēģiptē ir samērā ļoti zema. Tas palielina cīņu par eksistenci, no kuŗas nav pasargāti arī bērni. Ar taksametra pagādāšanu tūristiem (takši ir ļoti lēti, bet viņu trūkums ir liels) vai ar kādu citu pakalpojumu bērni mēģina nopelnīt dažus grašus ģimenes trūcīgai kasei. Tauta un arī jaunā paaudze visu to nes ar pacietību un saprātu, ka valstij ir nepieciešama saimnieciska un sociāla attīstība, kuŗu ievadīja prezidents Sadats pēc miera noslēgšanas ar Izraēlu, un ka šai attīstībai nepieciešams visas tautas

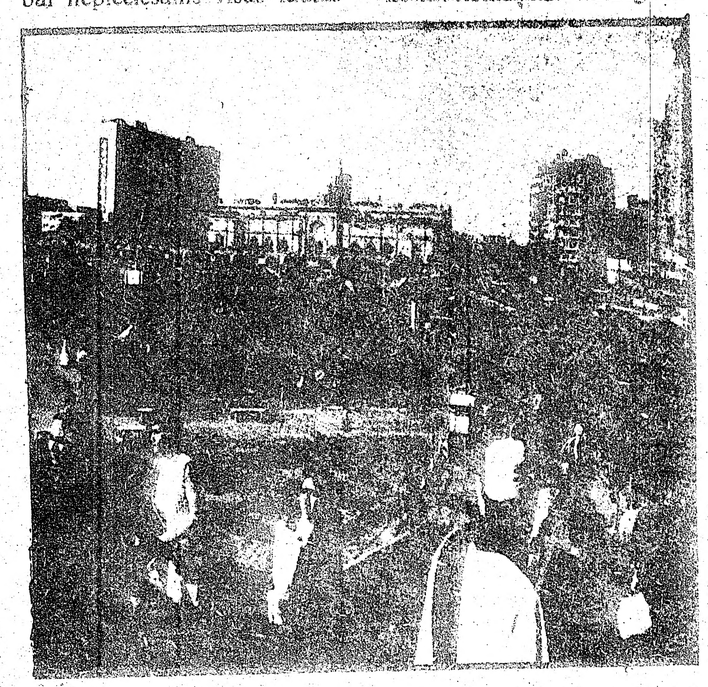

Celtniecībā Ēģiptes galvaspilsētai Kairo piešķir jaunu seju.

atbalsts. Ēģipte var lepoties ar savu slaveno pagātni. Kādēļ tad viņa nevar cerēt un gaidīt arī spožo nākotni? Ar ciešu pārliecību tam tic intelligence un studējošā jaunatne, tādēļ demonstrācijas ar postījumiem, kādas kļuva mode ASV un Eiropas valstīs, Ēģiptē ir svešas un nepieņemamas.

Kopš vairāk nekā 5 tūkstoš gadiem uz gaŗās Nīlupes oāzes attīstījās ēģiptiešu augstā kultūra. Savā laikā Herodots pēc ceļojuma uz Ēģipti rakstīja: „Ēģipte vēl arvien ir bagātāka ar brīnumiem par visām citām zemēm, un tur ir vairāk nākas celtnes nekā tas iespējams aprakstīt." Brīnumi un milzīgās celtnes rada lielu interesi visā pasaulē, un miljoniem tūristu, vēsturnieku un zinātnieku katru gadu dodas uz Ēģipti. Kamēr vieni grib tikai pamest skatienus uz varenām piramidām, templiem, ķēniņu kapenēm, to visu apbrīnot un piemiņai izdarīt dažus foto uzņēmumus, citi noslēpumainos hieroglifu rakstos mēģina atrast atbildi uz jautājumu — kas ir iedvesmojis un veicinājis senās ēģiptiešu kultūras attīstību. Viņi meklē atbildi uz jautājumu — kas es esmu, no kurienes nāku, kur iešu un kas ar mani notiks pēc nāves. Senie ēģiptieši bija pirmie, kas uz šiem jautājumiem lūkoja dot atbildi ar mākslīgiem līdzekļiem. Ir uzglabājušās seno ēģiptiešu lūgšanas, slavas himnas, maģiskas formulas un aizkapa dzīves apraksti. Neviena cita tauta senatnē nenodevās tik dziļām pārdomām par dzīves jēgu šeit un aizkapa dzīvē, kā arī par cilvēka atbildību, atrodoties starp šīm divām pasaulēm, kā senie ēģiptieši. Tieši šīs atbildības rezultātā arī tika uzceltas milzīgas piramidas, ķēniņu kapenes, lepnie templi un krāšņie, ar zeltu pārklātie obeliski. Ēģiptiešu monumentālā māksla arī tagad runā noslēpumaino tūkstošiem gadus veco valodu.

Ēģiptē vēl joprojām strādā ārzemju archaiologi un meklē smiltīs ieputinātus senatnes piemineklus. Uz Elefantines salas darbojas vācu archaioloģiskais pētīšanas institūts. Vissensācionālākais sasniegums Ēģiptes archaioloģijā bija angļu archaiologa Kārtera 1922. g. faraona Tutanchamona kapa atrakšana. Tas bija vienīgais no laupītājiem neskarts ķēniņu kaps. Tajā atrada apm. 5,000 dažāda lieluma statuetes no zelta, alabastra un citiem materiāliem, daudz ieroču un rotu. Bagātīgi izrakstīts šķirsta vāks no tīra zelta 110 kg smags un nāves maska. Par vērtīgāko priekšmetu uzskata Tutanchamona troņa krēslu, pārklātu ar zeltu. Visas kapā atrastās lietas tagad izstādītas Kairo archaioloģiskā mūzejā, kas eksponātu ziņā ir plašākais un bagātākais mūzejs pasaulē.

Archaioloģiskās brīvās dabas mūzeji — piramidas, kapenes un templu ruīnas ir izkaisītas gar abiem Nīlupes krastiem no Kairo uz augšu līdz Abu Simel, kur ar Asuanas spēkstacijas dambja uzbūvi tika izveidots milzīgs ezers, kuŗa ūdeņos nogrima daudzi Nubijas vēsturiskie piemineķļi. Klintīs cirstie Ramzesa II lielie templi tika sazāģēti gabalos, uzstādīti drošā vietā un salīmēti kopā, saglabājot viņu pirmatnējo formu un izskatu. Tas ir neiedomājams techniskais veikums.

No Kairo 670 km uz dienvidiem, Nīlas labajā krastā, atrodas Ēģiptes skaistākā kūrvieta — pilsēta Luksora. Tur dieviem tika uzcelti lepnākie templi, kuŗu kolonnas un sienas bagātīgi izrakstītas ar reljefiem un freskām. Tur vēl stāv obeliski, kalti no Asuanas sarkanā granīta. No Luksoras 3 km gaŗš ceļš ar sfingas figūrām gar abām malām veda uz dieva Amona templu pilsētu Karnaku, agrāk Tēbām. Karnaku nepārtraukti palielināja, paplašināja un izdaiļoja. Tur faraoni guva savu leģitimitāti, kronēšanu, no dieviem dāvāto spēku un iedvesmi, bet arī mierinājumus grūtos likteņa brīžos.

Karnakā risinājās Ēģiptes garīgās un politiskās dzīves vēsture vairāk nekā 3,000 gadus pr. Kristus. Karnakā atradās augstākā dieva Amona templis, kur faraoni jutās kā viņa dēli. Katrs faraons Karnaku lika būvēt un palielināt. Tas turpinājās 20 gadu simteņus. Tagad milzīgie piloni, templi, kolonnas, pilastri, obeliski runā par faraonu un ēģiptiešu dzīvi, kalpošanu dieviem un ticību aizkapa dzīvei. Karnakā tika izteikta faraona pilnīgā vara, bet arī ēģiptiešu architektūra, skulpļūra, zināne un māksla.

Ļoti iespaidīgs ir Karnakā nakts uzvedums „Gaisma un skaņa", kad cilvēks atrauj no tagadnes un jūtas seno notikumu vidē. Starmeši ar mainīgo gaismas krāsu spēli pārmaiņus apstaro attiecīgus objektus, saskaņojot ar tur novietoto skaļruņu raidīto mūziku un vairākbalsīgi teiktiem monologiem. Rodas iespaids, ka šī sēnā templu pilsēta pēkšņi atdzimst un daudzas tur izvietotās dievu, priesteŗu un faraonu statujas kļūst dzīvas un runā.

Atskan dzīŗu mūzika un laužu jautra knāda, kas rada toreizējo notikumu dzīvu iespaidu. Šajā norisē, šķiet, piedalās visas Karnaka dzīvas kļuvušās skulptūras un attēli, cirsti templu un pilonu sienās.

Atgriežoties tagadnē, skatam nenovēršami paveŗas greznības konfrontācija ar drūmi pelēko dzīves trūkumu. Visvairāk ir izjūtams dzīvokļu trūkums, sevišķi Kairo. Lai gan jau ir izstrādāts plāns sešu pilsētu būvei 60 līdz 70 km aiz Kairo un visi cepļi jau nepārtraukti strādā būvmateriālu uzkrāšanai, bez ārzemju kapitāla šis plāns laikam nebūs īstenojams.

Grūtības pastāv veselības aizsardzības sektorā. Jau izveidots med. palīdzības tīkls arī uz laukiem, bet tā darbība tiek stipri kavēta trūcīgo sakaŗu dēļ. Ārstēšanās slimnīcās ir par brīvu, bet gultu trūkuma dēļ tās spēj uzņemt tikai grūti slimos. Visaktuālākā ir izglītības problēma, kas savukārt ir cieši saistīta ar vispārējām sociālām un tautsaimnieciskām problēmām, kuŗas bez kardinālām reformām nav atrisināmas.

Ceļojums uz Ēģipti ir ceļojums uz senatnes garīgo pasauli un aizkapa dzīves mītoloģijas valstību, kā arī tieša saskaŗe ar daudzām svarīgām dzīves problēmām, kuŗām Eiropas zemes cilvēks ikdienas gaitās paiet gaŗām pilnīgi nemanot.

I. Blaževičs

Kapitāldarbs par Latvijas dievnamiem

Arch. R. Legzdiņš raksta:

„Otrs pasaules karš un Latvijas okupācija atnesa smagu likteni Latvijas dievnamiem. Kārā nopostītos 140 dievnamus vairs neatjauno. Ievērojamus Latvijas dievnamus pārbūvē citām vajadzībām: Rīgas domu, Pēteŗa, Valmieras, Cēsu, Straupes, Kokneses, Matīšu, Burtnieku u.c. Daudzus dievnamus noposta un ļaunprātīgi dedzina: Rūjienas, Lielupes, Iecavas. Aiziet bojā vērtīgi architektūras pieminekļi, sakrālās celtniecības mākslas darbi, kas savulaik bija ņemti Piemineklu valdes aizsardzībā.

LU Teoloģijas fakultāte slēgta, kristīgos vajā. Baznīcu īpašumus nacionālizē, atņem draudzēm. Dievnami aplikti ar lieliem nodokļiem, kuŗus trūkumā iedzītie latvieši nespēj samaksāt. Ja dievnamus pamet, tad nāk huligani, izdauza logus, izposta iekārtu, nodedzina.

Lai visu to slēptu, okupētās Latvijas archibīskaps J. Matulis apbraukā pasaules kongresus un stāsta, ka pēdējā kaŗā Latvijas luterāņi zaudējuši 140 baznīcu, kas tagad vairs netiekot lietotas. Latvijā bija 300 ev. lut. dievnamu. Patlaban lietošanā ir trešā daļa, kur palikuši pārējie, to J. Matulis nedrīkstēja teikt.

Lai dokumentētu Latvijas sakrālo architektūru un saglabātu to nākošām paaudzēm, esmu uzrakstījis darbu „Latvijas ev. lut dievnami". Publicētais darbs dos iespēju sakrālās architektūras pieminekļus nodot vēsturei.

Top dokumentēts ikviens Latvijas pastāvības laika ev. lut. dievnams vēstures secībā un architektūras stilu ietvaros.

Ievadu uzrakstījis prof. Dr. arch. Pauls Kundziņš. Grāmatu papildina Latvijas karte ar dievnamiem, iezīmētiem prāvesta iecirkņiem un draudžu robežām, dievnamu saraksts. Seko karte ar atzīmēm par dievnamu stāvokli tagad (1980) un prāvesta Leona Čuibes raksts par šo dievnamu stāvokli un lietošanu. Ar prof. P. Kundziņu esmu konsultējies, jau darbu sākot, detaļās pārrunājot darba programmu un saturu. Rādām Rīgas, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales dievnamus alfabētiskā kārtībā. Ar darba manuskriptu esmu iepazīstinājis LNF valdes un padomes pārstāvjus, pārrunājot programmu, saturu un diskutējot izdošanas problēmas.

Kad archibīskaps A. Lūsis aicināja uzrakstīt grāmatu par Latvijas ev. lut. dievnamiem, to uzņēmos ar prieku un aizrautību, jo studenta gados biju lielāko tiesu Latvijas dievnamu uzmērījis, fotografējis un aprakstījis. Kā Pieminekļu valdes inspektors biju vadījis dievnamu dokumentāciju. Uzskatīju šo darbu par savu lielāko pienākumu trimdā.

Esmu lūdzis LNF darbu Latvijas ev. lut. dievnami izdot. Tas saistīts ar lieliem materiāliem līdzekļiem. Te nu jānāk palīgā Baznīcas virsvaldei un draudzēm, atbalstot materiāli un savācot subskribentus.

Darbā rādu Latvijas dievnamu celtniecības vēsturi un šo dievnamu tagadējo stāvokli. Materiālus esmu vācis Zviedrijas un Vācijas archīvos. Īpaši Marburgas archīvā ieguvu vērtīgus foto uzņēmumus no dievnamiem Latvijas laikā un agrāk. Esmu izmantojis LNF materiālus, Ž. Skudras fotografētos dievnamus un L. Niedres atvestos kā dokumentāciju tagadējā stāvokļa raksturošanai. Sevišķa pateicība abiem patriotiem par kultūrvēstures darbu, par ko viņus notiesāja okupanti. Inž. L. Niedre palīdzēja arī zīmēt kartes un fotomateriālu apstrādāt. Pateicība prāvestiem, mācītājiem un daudziem latviešiem, kuŗi man atsūtīja vērtīgas dievnamu fotografijas un ziņas.

Esmu sagatavojis priekšlasījumu (ar diapozitīvu dokumentāciju) par Latvijas dievnamu stāvokli tagad. Esmu ar mieru ar šiem materiāliem iepazīstināt latviešu draudzes un organizācijas (adrese: R. Legzdiņš, Sigfridsvagen 25, Hagersten 126 50; tel.: Stokholm 08 19 37 76).

Archibīskaps A. Lūsis rakstīja: „Darbam Latvijas dievnami jābūt monumentālam kapitāldarbam — dokumentam, ko varam nodot nākamām paaudzēm. Jāziedo visi spēki un zināšanas, lai tas būtu augstas kvalitātes." Prof. P. Kundziņš teica: „Grāmatas mērķis būt koncentrētam autentisku ziņu un attēlu sakopojumam, ar nozīmīgu zinātniski vēsturisku vērtību, tās izdošanu cienīgā veidā. Jāliek runāt faktiem. Apsveicu ar Dieva palīgu lielajā darbā." — Esmu centies šīs prasības izpildīt.

Es ticu, ka pienāks laiks, kas vēl nenopostītajos Latvijas dievnamos iezvanīs jaunu dienu. Svētceļnieki pārstaigās mūsu zemi, meklēs brāļu kapus un uz drupām cels jaunus dievnamus."

Jebkādu informāciju par savu māti

VALENTĪNU TIRANS

dzim. Papkova, tās vīru Aleksei Tirans un radiem lūdz Natalie Glawson, 1016 North Green Drive, Newport News, Virginia 23602, tel. (804) 596-7955. 1944. g. septembrī Valentīna Tirans ievietota Salaspils nometnē, Aleksei Tirans Stutthofas nometnē pie Dancigas. Pēdējā adrese pirms ieslodzījuma Latgales iela 84, Ludzā.

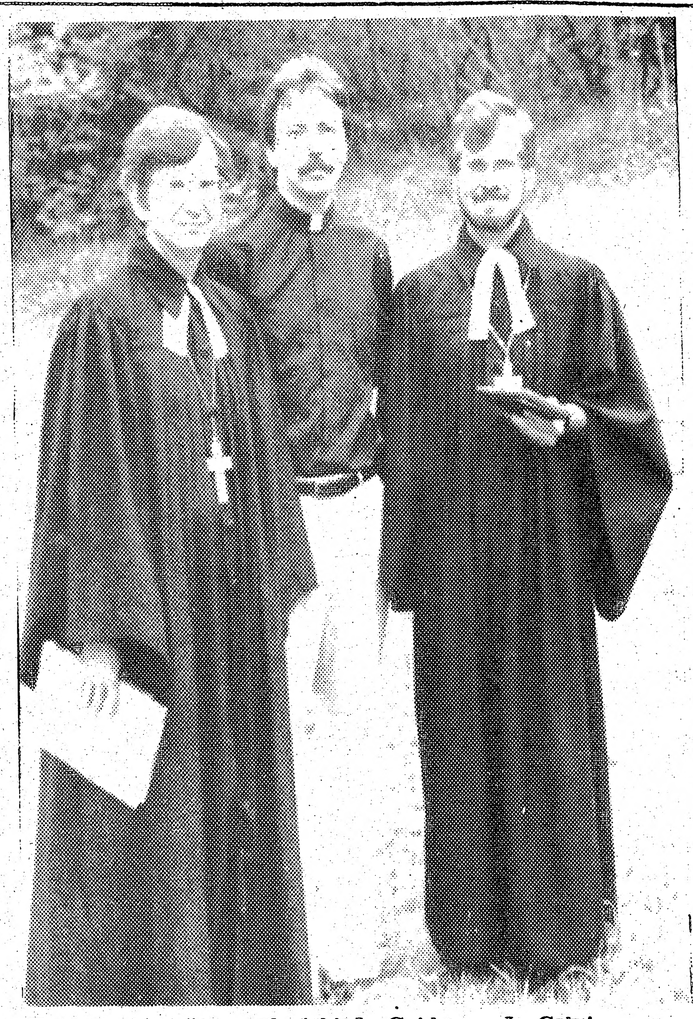

Toronto latviešu garīdznieki I. Gaide un J. Cālītis ar teoloģijas studentu Mārtiņu Irbi, kas šovasar ieradās Toronto, lai Sv. Andreja draudzē nostrādātu studiju ietvaros nepieciešamo prakses periodu. Foto J. Liģers.

Jāstrādā, kamēr krīt . . .

Kā tagad rit dzīve okupētajā Latvijā, par to liecina vēstule, ko redakcija saņēmusi ar kāda hamiltonieša starpniecību:

„Rīga noplok aizvien vairāk. Ir liels uzmundrinājums, kad dabū redzēt kādu no brīvās pasaules un dabū nekontrolētas ziņas. Daudzi klausās ārzemju ziņas. Kad biju tur, tad gāju iepirkties, stāvēju rindās un citādi centos palīdzēt, jo visi strādā un ir galīgi pārguruši. Ir jau daudz tādu, kas iemācījušies slinkot uz citu rēķina — darba vietās dzeŗ un šmauc ārā no darba — neparko nebēdā. Cenas arī ir stipri cēlušās, un runā, ka vēl celšoties, jo valūtas veikalā tās jau paceltas — tur saceļ vispirms. Algas paaugstina ļoti reti, un tad tikai par dažiem rubļiem. Tā piem. māsasmeita pēc 15 gadu nostrādāšanas tikusi no 90 līdz 125 rubļ., jo tagad ir vecākā korektrise. Visiem bezbērnu pāriem jāmaksā 6 proc. vecpuišu nodoklis. Lai varētu iztikt, strādā arī visi pensionāri — kamēr krīt. Ar pārtiku bija ļoti slikti un būs vēl sliktāk, jo jau janvārī daudzās vietās gotiņas bija tik vājas, ka nespēja piecelties. Vasara bija slikta, bet vai senāk nebija sliktu vasaru? Nevienam nav nekāda bēda, vai siens kārtīgi izžāvēts — to sasien ballēs un ieved iekšā, lai pelē vai deg. Esot nodeguši vairāki šķūņi, jo siens aizdedzies. Māsasmeita no darba vietas bija vienu nedēļu kolchozā. Tur bija jāpārkrauj uz šķūņa otru pusi galīgi sapelējis siens, bet vietējie teikuši, ka tas vēl esot labs. Bez tam jumts arī bijis caurs. No rīta pl. 10 viss bars vēl nav zinājuši, ko dienā darīs, un kad ņēmuši kartupeļus, tad kombaiņa un traktora vadītāji bijuši tik pilni, ka nav varējuši nobraukt blakus un kartupeļi biruši uz lauka. Tas bija Cēsu apkārtnē, kuŗu grib padarīt par „sauso" apgabalu un alkoholu veikalos nepārdot. Tagad to brūvē paši un pērk kaut nakts vidū par melno. Algas dienā tur visi bijuši galīgi apdzērušies. Miličiem nemaksā prēmijas, ja nav noskaidrojuši visas noziedzības, kādēļ tie cenšas tikt no tiem gadījumiem vaļā. Bija pat tāds gadījums, ka vienai, kas bija sasista, aplaupīta un tādēļ gulēja slimnīcā, miliči prasīja, lai lietu atsauc un izbeidz. Kad manējie bija apzagti, viņiem paziņoja, ka lieta izbeigta, jo zagļus neatrada. Ja zagli noķeŗ, bet viņš apzagtajam nav noņēmis visas pēdējās nepieciešamās mantas, tad viņam ir mazāks sods — tā stāv viņu kriminālkodeksā. Apdrošinājumu maksā tikai par tām mantām, kas pirktas Krievijas republikās, un tikai puscenu. Domā, ka miliči sastrādājot ar zagļiem. Ir veselas zagļu bandas — zog visu. Ir ļoti daudz slepkavību, sadistu (pat bērni ir sadisti) un laupīšanu, bet par tām neraksta. Meža kapos arī ir vairāki noslepkavoti un apzagti. Priedainē no rīta uz darbu ejot, izvaroja, aplaupīja un noslepkavoja kādu sievieti, izraujot pat zelta zobus. Piektā kursa medicīnas studenti (pazīstamu ārstu dēli) bija izvarojuši kādu meiteni un uzlikuši uz dzelzceļa sliedēm. Bijusi apdullināta ar ēteri, bet laikā atžirgusi. Viņiem piedēvē vēl vienas sievietes pazušanu, ko vēlāk atrada beigtu. Par vienu to tiem pieciem viena versija saka, ka viņš izdarījis pašnāvību, bet otra, ka paši pievākuši, lai neizplāpājas. Viens no tiem tikai esot notiesāts, jo tam nav bijusi tik stingra aizmugure. Cēsīs (janvārī) atrada manu radu paziņu, kādu mākslinieku, kuŗa vārdu neatceros, ar galvā un krūtīs sasistām naglām. Literātūrā un Mākslā bija teikts, ka viņš miris traģiskā nāvē, jo avīzes par tādām lietām neraksta — tur jau tādas nenotiek. Jau bērni ir kā mežoņi — sit kaķus, suņus, moka baložus. Mūsu sētā puikas ugunskurā dedzināja dzīvu kaķi."

Kad ugunskurā beidz kvēlot ogles . . .

Bramptonas slimnīcā, ļaunas slimības pieveikta, tikai 35 g. vecumā, 11. augustā uz mūžu acis slēdza gaidu vadītāja Dagnija Poriete, dzim. Celma.

Aizgājēja dzimusi 1946. g. 10. martā Zviedrijā un bija ilggadēja DV Niagaras nodaļas valdes priekšsēža Jāņa Celma un vanadžu kopas priekšn. Almas Celmas meita. Abi vecāki mira pirms neilga laika. Dagnija uzauga ļoti nacionālā garā un jau no bērnu dienām piederēja pie latviešu gaidu organizācijas, sākdama kā guntiņa, gaida, lielgaida un beidzot kļūdama par vadītāju. Pēc vidusskolas beigšanas viņa strādāja algotu darbu, līdztekus papildinot savu izglītību dažādos kursos. Bija aktīva arī DV organizācijā un darbojās DV Niagaras un Toronto nodaļu vanadžu kopās. Bija arī Concordia Zinteniece krāsnese.

Dagnija bija saulaina un atklāta rakstura, pilna ar dzirkstošu humoru draugu pulkā, un viņas pāragrā aiziešana ir sāpīgs zaudējums viņas daudzajiem draugiem un paziņām. Izvadīšana notika 14. augustā Niagarā, svētvārdus sakot māc. J. Prauliņam. Sēru namā goda sardzē stāvēja gaidu vadītājas un konkordieši. Kapsētā no aizgājējas atvadījās konkordiju seniorāta un konkordijas Zelmenis seniors Edm. Ozols, Concordia Zinteniece goda fil. Biruta Senkēviča, Kanadas gaidu un skautu jendu vārdā Kanadas gaidu jendas priekšn. vad. Inta Kalniņa, Gaujas gaidu vienības pārstāves vad. S. Ozola ar guntiņu Veltu Ozolu, Saulkrastu gaidu vien. pārstāve Dz. Majoriņa, Toronto vanadžu kopas priekšn. A. Jākobsone. No Dagnijas radiniekiem runāja I. Reņķis, no draugiem gaidu vad. A. Ozoliņa un G. Āpše, Niagaras latviešu saimes vārdā P. Treijers. Gaujas gaidu vienības baltajam karogam noliecoties atvadu sveicieniem, klātesošās gaidu vadītājas nodziedāja savu atvadu dziesmu „Kluss miers".

Bēŗu viesi uzkavējās nelaikes brāļa Valža Celma mājās. Dagnija Poriete atstāj meitiņu Māru, vīru Ansi, brāli Valdi tepat Kanadā un radiniekus ASV un Zviedrijā. Vieglas smiltis dārgajai aizgājējai!

Edmunds Ozols

TORONTO ZIŅAS

• Latvijas universitātes gadasvētku atceri 27. septembrī pl. 17. Latviešu namā rīko Toronto korporāciju kopa un Studenšu korporāciju kopa.

• DV Toronto sieviešu koris Zīle rosīgo pagājušo sezonu pavasarī beidza ar gadskārtējo koncertu. Koris piedalījās arī izlases, garīgajā un kopkoncertā 7. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā, saņemot dziesmu svētku rīcības komitejas atzinības rakstu un balvu par jaundarbu iestudējumu un atskaņojumu. Koris diriģenta Arvīda Purva vadībā mēģinājumus atsāks 8. septembrī pl. 19.45 DV namā. Turpmākie mēģinājumi tajā pašā laikā un vietā katru otrdienu. Par pianisti saistīta Rita Strautiņa. Zīle piedalīsies 31. oktobrī komponista Jāņa Norviļa dziesmu koncertā, 14. un 15. novembrī koncertēs mūsu valstssvētku sarīkojumos Filadelfijā un Vašingtonā un 29. novembrī Baltiešu vakarā Toronto universitātes Hart House telpās.

• Māc. A. Briedis kristīja Danu Ingrīdu Smeisu (Smyth), Daglesa un Ingrīdas, dzim. Zariņas, meitu no Otavas.

• Austrumu draudzes priekšnieka vietniekam Georgam Sostem 22. augustā aprītēja 70 mūža gadi. Viņu apsveica draudzes priekšnieks A. Bērziņš, pasniedzot draudzes balvu. Dāmu komitejas priekšniece O. Jēckalēja sveica ar ziediem.

• Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudzes māc. K. Kuškēvics salaulājis Hamiltonā Viktoru Skujiņu un Sandru Lagzdiņu, ērģeles spēlējot Rutai Āzei. Līgava pieder pie studenšu korporācijas Gundega. Jaunais pāris dzīvos Toronto, kur turpinās izglītību Toronto universitātē. Viktors Skujiņš beidzis Toronto latviešu ģimnaziju, bet Sandra — Hamiltonas latviešu vidusskolu.

• Toronto Women's College slimnīcā 15. augustā miris mežkopis Herberts Zichmanis, dzimis 1897. gada 11. oktobrī. Beidzis Pēterpils mežsaimniecības akadēmiju, Latvijā vadījis Raiskuma mežkopības skolu un bijis virsmežzinis Vijciemā. Kanadā strādājis Toronto universitātē pie stādu audzēšanas un pētījumiem. Savā laikā bijis Mežkopju un mežu darbinieku biedrības Kanadā kopas priekšsēdis. Aizgājēju 18. augustā Mt. Pleasant krematorijā izvadīja māc. Ā. Čops, ērģeles spēlējot E. Timermanei. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Mariju, dēlu Jāni un meitu Margrietu.

• Māc. J. Cālītis kristījis Viju Ēriku Jansoni, Ivara un Dzintras, dzim. Krēsliņas, meitu. — Genovēvu Lorenu Wall, Vilfrida un Sandras, dzim. Rudzītes, meitu.

• DV Toronto nodaļas bibliotēka atsāks darbu 16. septembrī un būs atvērta trešdienās no pl. 18—19.30

• DV goda priekšniece M. Kenģe nākamā mēnesī viesosies Toronto. Viešņai Toronto vanadzes rīko tējas pēcpusdienu 27. septembrī plkst. 15 DV namā.

• Kanadas nacionālās izstādes pārvalde šogad 23. augustā jau trešo reizi rīkoja Daudzkultūru dienu izstādes parkā. Toronto pilsētas oldermanis un CNE daudzkultūru dienu direktors Jozefs Piccininni vadīja direkcijas rīkotās sanāksmes norisi ar pusdienām Karalienes Elizabetes ēkā izstādes parkā, kur bija aicināti ap 350 viesu, arī no etniskajām organizācijām un etniskās preses, daudzkultūru televīzijas un radio raidījumu vadītāji, piedaloties Toronto pilsētas valdes un valdības pārstāvjiem.

Viesis runātājs bija Stīvs Stavro, ,,Knob Hill Farms'' prezidents, kas 7 g. vecumā ar tēvu ieceļojis Kanadā no Maķedonijas. Viņš aicināja nepazaudēt savu valodu un tradicijas, bet neieslēgties arī šaurā nacionālā lokā, jo ,,kopīgā vienībā mēs esam politisks spēks, kas veido Kanadu''. Kanadas sabiedrību veido dažādas tautības un kultūras, kas šeit var dzīvot brīvībā. Vēl runāja nacionālās izstādes prezidents Everets Biggs, kas bija galvenais šīs sanāksmes organizētājs. Viņš pasniedza goda viesim Stīvam Stavro 1981. gada medaļu — kanadiešu daiļamatnieku izstrādājumu Kanadas zeltā un mudināja publiku apmeklēt Kanadas nacionālo izstādi, kas šogad notiek 103. reizi un ilgs līdz Darba svētkiem — 7. septembrim.

Plašu daudzkultūras priekšnesumu programmu ievadīja Daudzkultūras ministra Džima Fleminga uzruna. Izstādes laikā etniskos priekšnesumus sniedza dažādas tautību grupas ,,Automotive'' un ,,Better Living'' ēkā.

• Gadskārtējā Ontario pensionāru apvienības kongresā no 10.—12. augustam piedalījās 467 delegāti un 90 viesi no visas Ontario provinces. Toronto latviešu pensionāru apvienību pārstāvēja valdes priekšsēdis A. Retigs un A. Ozoliņš. Kongresā bija iesniegtas 82 rezolūcijas, no kurām daudzas pieņēma nosūtīšanai Ontario provinces valdības iestādēm, sagatavojot jaunus likumus vai grozot pastāvošos.

Rezolūcijās bija prasība, lai pārtikas cenas pielīdzina 1973. gada līmenim, pazemina apkures eļļas cenu, lai pensionāri par brīvu saņemtu mākslīgos zobus, acenes un dzirdes aparātus, par brīvu visas ārsta parakstītās zāles, neatlaist medicīnisko personālu no darba slimnīcās un lai nebūtu jāgaida mēnešiem uz gultu slimnīcās. Dažas rezolūcijas noraidīja nedibinātu prasību dēļ, kā brīvu ceļošanu gīda vadībā pensionāriem, kas saistīti pie brauçamiem krēsliem u.c. Bija arī prasība pazemināt pensionāriem auto vadīšanas atļaujas maksu. Ukraiņu grupa iesniedza prasību paaugstināt līdz 500 dol. mēnesī pamatpensiju, kā arī dzīves dārdzības piemaksu.

Kongresā, viens no galveniem runātājiem bija Ontario provinces sabiedrisko lietu ministrs Grejs (Graey), kas norādīja, ka pensionāriem, kas dzīvo savā īpašumā, paredzēta nekustama īpašuma nodokļa atmaksa.

Selga Gulēna un Anita Vilmane pavadīja jauku vasaru latviskā vidē Sidrabenē.

Viktors Upeslācis

Mazās vietas

Par mazajām vietām varētu saukt tādas vietas brīvajā pasaulē, kur pēc lielās izklīšanas apmetušies latvieši nelielā skaitā. Kā un kur esam izkaisīti Sibirijā un pārējos Pad. savienības austrumu platumos, tagad grūti izdibināt. Tikai sīkas un grūti pārbaudāmas ziņas ir mūsu rīcībā.

Turpretim šinī pusē dzelzs aizkaram mēs ainu pārredzam skaidri. Vispirms izceļas lielās pilsētas ar lielajām latviešu kolonijām. Ja tur kas notiek, tad sarīkojumos sēž simti, un 18. novembrī pat tūkstoši. To liecina raksti un attēli avīzēs, un to zina apm. trīs ceturtdaļas no visas trimdas, kas šajās lielajās vietās dzīvo.

Bet tad ir šīs mazās vietas. Daži simti te, daži simti vai pat mazāk tur, vecos, slimos un bērnus ieskaitot, kas uz sarīkojumiem neiet. Ja tādā vietā kas sarīkots, rīkotāji priecīgi saskatās — atnākuši 50, pat 70! Var tad vēlāk lasīt dažas rindiņas arī avīzēs, tā sakot, mūsu lielajā presē. Paši savā biļetenē šādas kolonijas tautieši tādu notikumu gan apraksta krietni plašāk.

Kad nu vēsturnieks vai statistiķis pārstaigās trimdas latviešu pašdarbības laukus, viņš noteikti kavēsies vispirms pie lielajām vietām. Tas būtu dabiski. Un tāpēc dabiskas varētu būt arī tās sajūtas, kas pārņem mazās vietas biedrības priekšnieku. Pūļu un skriešanas viņam nav bijis mazāk ne par matu kā kolēģam Toronto vai Čikagā. Bet zālē sēž — 50! Labi, ja viņš saka — mūsu apstākļos tas nav slikti. Var tomēr notikt, un notiek, ka šis čaklais cilvēks un viņa palīgi nejūtas apmierināti. Varēja būt labāk. Tikai tāda cilvēku sauja . . .

Kura sajūta ir tuvāk īstenībai? Kas labāk izsaka, kā mērķis sasniegts? Proti, ja par mērķi uzskatām latviskās vides un tautības uzturēšanu ar tiem kultūrāliem un politiskiem līdzekļiem, kas mūsu rīcībā.

Mazliet no aritmētikas var te labi izlīdzēt. Ja kādā ,,mazajā vietā'' no apm. 250 latviešiem atnāk 50, tad tā ir viena piektā daļa jeb 20 proc. Ja Toronto skaita apmēram 10,000—12,000 latviešu, un parasti 18. nov. atnāk 1200—1500, tad tas ir apm. 15 proc. Citiem vārdiem, jo mazāka kolonija, jo lielāks piedalīšanās procents. Arī no pieredzes šāds atzinums trimdas dzīvē ir jau nodibinājies. Tikai būtu labi, ja mazo vietu latvieši to biežāk atcerētos.

Domājot vēl tālāk — vai nebūtu pareizi latviešu sabiedrisko rosību palielināt vispār? Ja nu arī lielās vietas sadalītu mazākās? Latviskajā darbā iesaistīto kopskaits noteikti būtu lielāks nekā tagad. Jo kā jau minējām, mazajās kolonijās mēs stiprāk turamies un mazāk nobirstam.

Līdzsvara dēļ tomēr jāpiebilst, ka lielākās sabiedrības rosībai (kaut procentos zemākai), ir citas priekšrocības — var pastāvēt lielākas skolas, koŗi, teātŗi, jaunatnes pulciņi, var piederēt nami, vasaras nometnes un baznīcas.

Šīs pārdomas tāpēc vispirms noved pie zināma līdzsvara. Katram immigrantu dzīves apmēram ir savi labumi un trūkumi. Ne jauna, bet vairāk uzsveŗama būtu tikai atziņa, ka arī mazās vietas kopējā latviskā darba ainā cienīgi pārstāv tikpat līdzvērtīgu devumu kā lielās. Tikai katra savā veidā. Tas lai saka lielās vietas priekšniekam — arī tev ir trūkumi, un mazajā vietā 50 klausītāji lai paslavē savus rīkotājus — jūs nozīmes ziņā neesat pēdējie.

Vinipegas L. B. informātors

Latviešu nams
IZIRĒ TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

SIDNEJAS LATVIEŠU TEĀTRIS
(NO AUSTRĀLIJAS)
Toronto
11. sept. pl. 20 Pintera Dzimumdiena
12. sept. pl. 18 M. Zīverta Čūska
Bickford Park High School, 777 Bloor St. W.
Biļetes: DV grāmatnīcā un izrādes dienā pie kases.
Hamiltonā:
13. sept. pl. 16 M. Zīverta Čūska
Dalewood School, Main St. W., Hamilton
Biļetes: izrādes dienā pie kases.

Pulkveža Bērziņa meistarspiegs

Intūrista pavadoņi ārzemju tūristus Maskavā izvadā no Ļeņina kapličas Sarkanā laukumā līdz modernajam olimpiskam stadionam, ar kuŗu Brežņevs mēģināja pārsteigt pasauli. Tiem, kas bijuši Maskavā, varbūt nav zināms, ka Komjaunatnes laukumam piegulošās Jaroslavas un Ļeņingradas dzelzceļa stacijas ir tikai daļa no Sarkanās impērijas metropolē satekošā dzelzceļa mezgla. Ļeņingradas vakzālei ziemeļos piekļaujas nelielā Rīgas iela un, pārejot pāri Miera prospektam, tūrists var atrast nokvēpušo, bet vienmēr ļaužu pilno Rižsnij vakzal (Rīgas staciju). Tā atrodas tikai 10 vai 15 minūšu braucienā no Kremļa mūriem.

Protams, laipnie tūristu izvadātāji nerāda svešiniekiem ne bēdīgi slaveno Butirku cietumu, nedz arī Lubjanku, kur savu pēdējo stundu piedzīvoja šī stāstījuma galvenās lomas tēlotāja Dr. Richarda Zorges priekšnieks un pavēļu devējs — sarkanarmijas Ceturtā biroja šefs pulkvedis Bērziņš.

Iepazinies ar izslavētā Maskavas pazemja tīklu, tūrists, pats braucot pa čekista Zdānova vārdā nosaukto pazemja nozarojumu līdz Poližabiskajas stacijai, var izkāpt pie Koroševskajas šosejas. Kāda šķērsiela, kas ziemeļos izbeidzas Ļeņingradas prospektā, nosaukta par Ulica Zorge.

Šis sarežģītais ceļojums pa Maskavas ielām man bija nepieciešams, lai lasītāju uzmanību saistītu ielai, ko pēc Staļina nāves, godinot visbīstamākā Kremļa slepenā aģenta nopelnus, nosauca šī meistarspiega Dr. Richarda Zorges vārdā.

Mūs sevišķi var interesēt, ka Dr. Zorgi atklāja un slepeno aģentu tīklā iesaistīja latvietis — slavenais sarkanarmijas Ceturtā biroja vadītājs pulkvedis Roberts Jānis Bērziņš. Tas bija Dr. Zorge, kas Kremlim jau 1940. gada maijā pavēstīja, ka Hitlers izšķīries par iebrukumu Pad. savienībā. Viņš Maskavai ziņoja arī to, ka Japāna neapdraudēs Sibiriju. Tā Maskava spēja izšķirīgā brīdī Staļingradā svaru kausos likt sibiriešu papildinājumus.

Dr. Richarda Zorges neatsveŗamie pakalpojumi Kremli sasniedza vairākus gadus pēc viņa aizbildņa un rīkotāja pulkveža Bērziņa nāves. Stalins pavēlēja Bērziņu nošaut jau 1937. gadā, kad Ceturtā biroja priekšnieks atgriezās Maskavā no Madrides, kur viņam bija uzticēta internacionālās brigādes iesaistīšana cīņā pret ģenerāļa Franko spēkiem.

Atgriezīsim laika ratu atpakaļ un pasekosim Kremļa meistarspiega Dr. Zorges atstātām pēdām.

Pēc Otra pasaules kaŗa amerikāņu tālo austrumu virspavēlnieka ģenerāļa Mekartūra ziņojumā par Zorgi atrodam tuvākas ziņas:

„Richards Zorge dzimis 1895. g. 4. oktobrī Baku pilsētā. Viņa tēvs bija vācu inženieris, kas strādāja kādas Kaukaza eļļas firmas uzdevumā. Viņa māte esot bijusi krieviete. Jau agrā bērnībā R. Zorge ar vecākiem nonāk

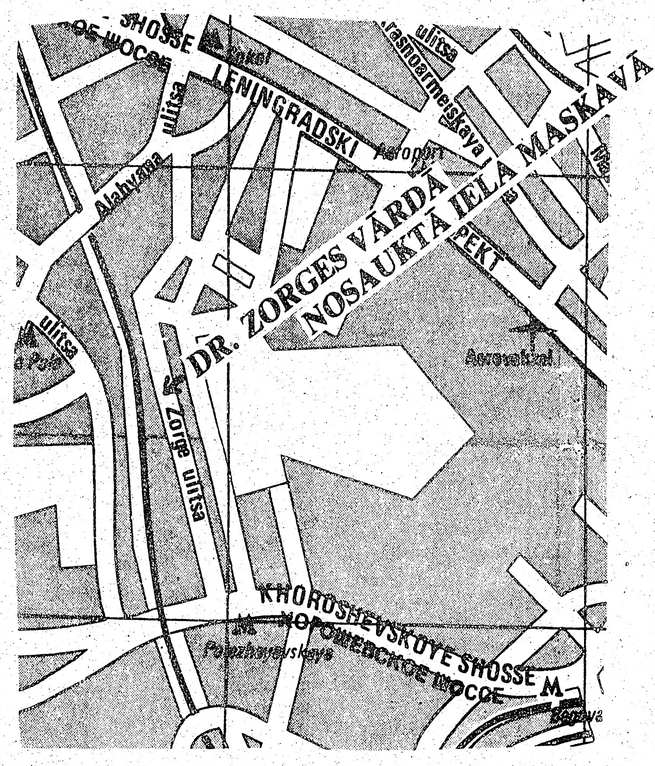

Berlīnē, kur gūst vācu izglītību, kam jāizaudzina uzticams un patriotisks pilsonis vācu imperijai. Tomēr liekas, ka jau no mazatnes Richardu stipri ietekmējis viņa vectēva Ādolfa Zorges tēls. Šis Ādolfs Zorge, sanākot 1. internacionālei, bija Kārļa Marksa sekretārs!

1. pasaules kaŗā Richards Zorge piedalās kā brīvprātīgais un 2 reizes ievainots. Jau kaŗa laikā viņš uzsāk studijas Berlīnes universitātē, bet turpina tās tālāk Ķīlē. 1920. gadā Hamburgas universitātē iegūst politisko zinātņu doktora gradu. Turpmākajos gados Zorgi sastopam kā skolotāju, tad ogļraci un no 1922. gada arī kā žurnālistu. Lai kur Zorge darbotos, visur viņš ir dedzīgs marksisma sludinātājs. Nav jau arī nekāds brīnums, jo, dibinoties vācu kompartijai, Zorge jau 1919. gadā ir aktīvs biedrs Hamburgā. Līdz 1924. gadam Zorges talants bija pienācīgi novērtēts jau līdz Maskavai. Tad viņu izsauca uz Kremli. Te Zorge oficiāli izstājās no vācu kompartijas un, 2 komūnistu dižvīriem — D. Manuiļskim un S. A. Lozovskim — galvojot, to uzņem Vissavienības boļševiku partijā.

Pēc sarkanarmijas Ceturtā biroja ieteikuma Zorge Maskavā rūpīgi sagatavojās slepenā aģentu akadēmijā. 1927. gadā pulkvedis Bērziņš izšķiras Zorgi sūtīt kā īpašu organizācijas un izlūkošanas aģentu uz Baltijas valstīm, Zviedriju, Norvēģiju, Dāniju un beidzot Lielbritaniju.

Sekojot Zorges tālākajām gaitām, ģenerāļa Mekartura pretizlūkošanas daļa ir noskaidrojusi:

„Sarkanarmijas Ceturtā biroja priekšnieks plkv. Bērziņš 1930. gadā izsūtīja uz Ķīnu 3 aģentus: Šie vīri bija: radiotelegrafists Veingarts, Dr. Richards Zorge un grupas vadītājs, kas slēpās aiz segvārda Aleksis.

Pēc 6 mēnešiem Aleksi pēkšņi atsauca atpakaļ uz Maskavu un Zorge nu uzņēmās spiegu tīkla vadību ar galveno mītni Šanghajā. Šajā laikā Zorge bieži bija sastopams arī Nankingā, Kantonā, Peipingā un Mandžūrijā. Lielāko tiesu viņš bija nepārtrauktos ceļojumos. Ar apbrīnojamu nopietnību jaunais spiegu vadītājs studēja ķīniešu un japāņu valodu, tāpat viņa zināšanas Ķīnas un Japānas politiskajā dzīvē, vēsturē un kultūrā drīz vien bija gandrīz pilnīgas.

Šajā laikā Zorge iepazinās ar amerikāņu komūnistu žurnālisti Agnesi Smedliju. Šī sieviete, kas vairāk nekā 20 gadus tuvajos austrumos darbojusies Kremļa labā, ir tā, kas izdomāja populāro pasaciņu rietumu sabiedroto maldināšanai, ka, lūk, Ķīnas komūnisti patiesībā neesot nekādi komūnisti, bet gan nevainīgi agrārreformas revolūcionāri.

Būdama Zorges spiegu tīkla dalībniece, Agnese Smedlija vairākkārt savam šefam izdarīja nesamaksājamus pakalpojumus. Viņa bija tā, kas Zorgi iepazīstināja ar ievērojamo japāņu žurnālistu un komentātoru Ozaki Hozumi. Daudzus gadus vēlāk, kad vadzis bija pilns, Hozumi bija vienīgais, kas kopā ar Zorgi nonāca pie karātavām.

Ozaki Hozumi bija viens no labākajiem speciālistiem Ķīnas jautājumos. Viņa nopietnie raksti parādījās arī amerikāņu un angļu žurnālos. Vēlāk, studējot Tokijā, Hozumi daudz lasīja japāņu kreisā novirziena literātūru. Viņš nekad nebija komūnistu partijas biedrs.

Hozumi bija vairākkārt neoficiāls padomdevējs (Naikaku Škutaku) prinča Konoe valdībai. Kad 1939. gada janvārī Konoe valdība krita, Hozumi no saviem pienākumiem atlūdzās, bet tā paša gada jūnijā saistījās darbā par padomdevēju Dienvidmandžūrijas dzelzceļu sabiedrībā. Šajā darbā viņš palika līdz pat apcietināšanai 1941. gadā.

Atzīmējams, ka japāņu žurnālista Hozumi un amerikāņu komūnistes Agneses Smedlijas starpā valdīja īsta un sirsnīga draudzība. Tas bija amerikānietes nopelns, ka Hozumi īsā laikā kļuva akls un uzticams ierocis Dr. Zorges rokās.

Kad Zorge 1930. gadā nonāca Šanghajā, viņš tur sastapa lielu, lempīgu, mazizglītotu vācieti Maksi Gotfrīdu Klausenu. Šis vīrs Zorgem stādījās priekšā kā sarkanarmijas majors, bet faktiski bija Ceturtā biroja aģents ar nelielām zināšanām radiotelegrafijā. Klausens Ķīnā bija ieradies gadu iepriekš.

Viņš droši vien bija pārbaudīts un partijai uzticams biedrs, jo kā gan citādi varētu izskaidrot, ka tikai pēc dažu mēnešu apmācības Ceturtais birojs bija izšķīries šo sarkanmataino lempi sūtīt tik atbildīgā darbā. Kā Klausens pats vēlāk stāstīja, kādu dienu viņš pēkšņi saņēmis pavēli doties uz Ķīnu un tur darboties par sarkanarmijas Ceturtā biroja Ķīnas aģentūras radiooperātoru. Pirms došanās ceļā, Klausens saņēma dzelzceļa biļeti līdz Harbinai un 150 dol. amerikāņu naudā. Viņam parādīja kāda vīra foto attēlu. Šis vīrs Mišins Klausenam bija jāsatiek Šanghajā „Palace" viesnīcas vestibilā. Uz Mišina uzrunu Klausenam bija jāatbild: „Sveicieni no Ernas!"

Viss arī noritēja, kā jau Maskavā bija paredzēts.

(Turpinājums seko.)

Skaņdarbu katalogs 2. daļa

LAAJ MŪZIKAS KRĀTUVES IZDEVUMS. AUSTRĀLIJĀ, ADELAIDĒ, 1981. E. BIEZAITIS.

Pie Latviešu Apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) pastāv Mūzikas krātuve, vienīgā visā brīvajā pasaulē. Tās vadītājs E. Biezaitis 1974. gadā izdeva Skaņdarbu kataloga 1. daļu, kuŗā bija uzņemti ap 9200 skaņdarbi. Nu ir pierādījies, ka šāds katalogs bijis vairāk kā nepieciešams, jo pēc kataloga izdošanas skaņdarbu pieprasījums ir astoņkāršojies.

Kataloga 2. daļas priekšvārdos E. Biezaitis saka: „Ar patiesu prieku esmu konstatējis, ka atskaņotājiem tagad ir lielāka iespēja atrast savām interesēm un spējām piemērotu jaunu repertuāru, un kon-

(Turpinājums 12. lp.)

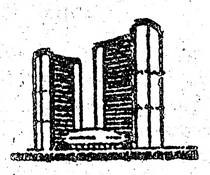

TORONTO PILSĒTAS ATKRITUMU SAVĀKŠANAS PLĀNS PIRMDIEN, 1981. gada 7. septembrī Strādnieku dienā (Labour day).

Atkritumus neaizvāks pirmdien, 1981. g. 7. septembrī. Parastās pirmdienas savākšanas vietā tos savāks **otrdien.** Parastās otrdienas vietā tos savāks **trešdien.**

Trešdien, 9. septembrī, nesavāks ne laikrakstus, ne smagos priekšmetus (ledusskapjus, dīvānus, matračus, kokus un zarus u.c.)

Pataupiet laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai uz trešdienu, 16. septembri.

Atgādinājums: Toronto ir 19 savāktuves stikla un skārdeņu pārstrādāšanai. Tuvākai informācijai zvaniet 367-7850.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works City of Toronto

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

11. septembrī, pl. 20 Sidnejas latviešu teātŗa izrāde: Pintera Dzimumdiena, Bickford Park High School.

12. septembrī, pl. 18 Sidnejas latv. teātŗa izrāde Zīverta Čūska, Bickford High School.

20. septembrī, svētdien, pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē DV koŗa sarīkojumā tenora A. Ceŗa dziesmu vakars.

27. septembrī pl. 14. Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas izkārtojumā elegantas pusdienas Sidrabenē. Priekšnesumi. Loterija. Atlikums par labu Sidrabenei.

3. oktobrī, sestdien, Bostonas Teātŗa dienas un vakara izrādē G. Griezes komēdija Klematupes Elmers Bickford Park skolā (Bloor pie Christie).

4. oktobrī, svētdien, Larisas koncerts West Park skolā (Bloor pie Dundas).

9. oktobrī, piektdien, Larisas koncerts Bickford Park skolā (Bloor pie Christie).

17. oktobrī pl. 19 Latviešu nama gada svētki ar kopējām vakariņām un priekšnesumiem.

17. oktobrī pl. 20 Town hall Pauls Berkolds — baritons. Koncertapvienības koncerts.

31. oktobrī LSAK jubilejas balle Latviešu Centrā pl. 20 vakarā. Spēlēs Runči.

3. decembrī pl. 20 Town hall Arturs Ozoliņš — klavieres. Koncertapvienības koncerts.

1982. gadā

20. februārī pl. 20 Town hall Jānis Laurs — čello ar Jaunanglijas trio no Austrālijas. Koncertapvienības koncerts.

12. martā pl. 20 Town hall Lilija Zobena — soprāns. Koncertapvienības koncerts.

HAMILTONA

13. septembrī pl. 16 Sidnejas latv. teātŗa izrāde: Zīverta Čūska, Dalewood School, Main St. W.

SV. KATRĪNĀS

12. septembrī Sv. Katrīnu Mednieku un makšķernieku klubs rīko eksternās starpklubu šaušanas sacensības pl. 10 Gun kluba laukumā; pēc tam pl. 19 balle un uzvarētāju apbalvošana. 101 Garnet St. Visi laipni ielūgti. Spēlēs Runči.

SAULAINĒ

No 23.—29. augustam Kristīgās sadraudzības dienas Saulainē.

19. septembrī Draudzes saiets un Rudens svētki.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

17. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī karavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

13. dec. DV Toronto nodaļas bērnu eglītes pēcpusdiena.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

Ciemos brauc Sidnejas latviešu teātris

Piektdien, 11. septembrī, pl. 8 vakarā Bickford Park vidusskolā, 777 Bloor St. W. torontiešiem būs izdevība redzēt Sidnejas latviešu teātri H. Pintera lugā Dzimumdiena. Lugu no angļu valodas tulkojusi Anita Apele. Autors savu darbu ierindojis tā dēvētā absurdā teātŗa katēgorijā.

Haralds Pinters ir žīdu tautības izcelsmes, kas, būdams pusaudzis, pārdzīvojis savas tautas vajāšanu 2. pasaules kaŗa laikā. Tāpēc cilvēka apdraudētības princips ir jo nozīmīgs lugas drāmatiskajā risinājumā.

Galvenā lugas persona ir baiļu vajāts jauns cilvēks Stenlijs (Ivars Apelis). Viņš nespēj pārvarēt bailes no skarbās dzīves, tāpēc viņš atrod patvērumu pie vecīgās, bet mātišķās Margas (Anita Apele). Tā kā pēdējai bērnu nav, viņa pieķeŗas Stenlijam gan kā bērnam, gan kā mīļākajam. Pēdējās attieksmes režisore Anita Apele prot parādīt jo smalkjutīgi, tikai ar dažu vārdu un žestu akcentējumiem. Stenlijs jūtas ārējās pasaules tik ļoti apdraudēts, ka viņš pat izvairās no svaiga gaisa pūsmas un atsakās iziet ar meiteni (Vaira Dortiņa) zaļumos. Ivara Apeļa Stenlijs savā baiļu apmātībā ir tik satriecošs, ka skatītājam rodas doma, diezin, vai mēs visi nedzīvojam baiļu apdraudētā laikmetā. Mums bailes no vēža, no slepkavām, no komūnisma, no atombumbām; bailes, ka pat pasaule kuŗu katru brīdi draud uzsprāgt gaisā.

Bet varbūt, ka mēs līdz ar Stenliju neesam tikai ārējās pasaules apdraudēti vien, varbūt, ka mēs jūtamies nedroši paši savā iekšējā pasaulē? Iespējams, ka autors ar Stenlija palīdzību gribējis parādīt, ka cilvēks nes sevī vainas apziņu līdz ar savu piedzimšanu, kas rada viņā nedrošības sajūtu, izvērsdamies par dzīves ārdītāju spēku, kā tas notika ar bijušo pianistu Stenliju.

Un kas ir abi svešinieki, šīs mistiskās personas, vai arī tās nav apdraudētas? Kāpēc veselīgais Goldbergs (Jānis Čečiņš) lūdz, lai Munča (Arvīds Knope) iepūš viņam savu elpu? Munčam savukārt bailes uzkāpt augšā pie Stenlija. Kā jau absurdās lugās, simbolus var tulkot dažādi. Šķiet, ka abas mistiskās personas personificē Stenlija sirdsapziņu, kas beidzot to piespiež atgriezties dzīvē, jo no tās mēs neviens nedrīkstam izbēgt, tā ir cīņa, kas mums jāizcīna līdz galam.

Cits skatītājs saskatīs varbūt pavisam ko citu, jo lugā darbojas reāli raksturi, arī vide ir reāla, tikai varoņu iekšējie pārdzīvojumi ir nereāli un mistiski.

Tāpat kā Stenlijs bija Ivaram Apelim gluži jauns skatuves tēls, tā arī vientiesīgā Marga bija gluži īpata loma Anitai Apelei, kuŗas raksturu aktrise bija izdomājusi visos sīkumos. Apele bija jo sīki izstrādājusi attieksmes ar katru pretspēlētāju: vīru — Pēcīti, Stenliju un svešiniekiem. Neaizmirstama bija Margas pārvēršanās, kad tā dzimumdienas svinībām uzvilka vēl tēva dāvāto tērpu un, klātesošo komplimentu pavadīta, jutās kā balles karaliene.

Māras Apeles dekorācijas pārsteidz ar krāsu un līniju harmoniju. Viss ieturēts mēļā tonī, pat pudeles un glāzes, laikraksts un krēsli, protams, arī Margas goda tērps. Inscenējumā noskaņu maiņas ar gaismām izteic gaismotājs Jānis Grauds.

Atmetot lugā simbolu tulkošanu un absurdo elementu meklēšanu, jāatzīst, ka sidnejiešu izrāde parāda situāciju kā dzejisku gleznu, kas sniedz skatītājam mākslinieciski pārdzīvojumu, kuŗa dēļ mēs teātri vispār apmeklējam.

Ņina Luce

H. Pintera lugas Dzimumdiena galveno lomu tēlotāji Ivars Apelis (Stenlijs), Vaira Dortiņa (Lulu) un Jānis Čečiņš (Goldbergs).

R. S. KANE Ltd.

APBEDĪŠANAS BIROJS

4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale, Ont.

221-1159

Pārpalikušie 7. Dziesmu svētku Kanadā Vadoņi dabūjami šādās grāmatnīcās:

L. Rumaka grāmatnīcā, 27 Miller Pl., Hempstead, N.Y. 11550, USA.

R. Krūkliņa grāmatnīcā, Post Office Box 1594, East Lansing, Mich. 48823, USA.

O. Dīķis, R. 4 Waverley, Ohio 45690, USA.

DV grāmatnīcā Latviešu namā, 491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5.

DV grāmatnīcā-salonā Latviešu Centrā, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont., M4A 2N8.

Var arī pieprasīt tieši rīcības komitejai: I. Alksnis, 30 Kecala Rd., Scarborough, Ont., M1P 1K6, tālr. 416-757-9490.

CENA 4. DOL.

GRĀMATA LATVIA IR SAGATAVOŠANĀ

8. BALTIEŠU spēles Adelaidē: Dienvidaustrālijas sporta un atpūtas ministrs Maikls Vilsons atklāj spēles. Aizmugurē latviešu izlase, DA latviešu sporta vadītājs Arvīds Jankevics un parādes vadītājs igaunis Kirkmans. Blakus olimpietim Andrim Blicavam (Nr. 9) spēļu visjaunākā dalībniece — Vizma Brūna.

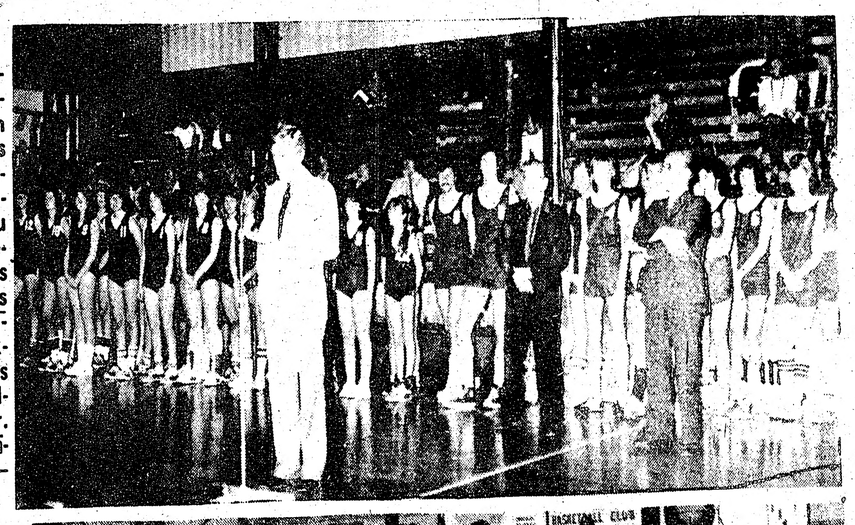

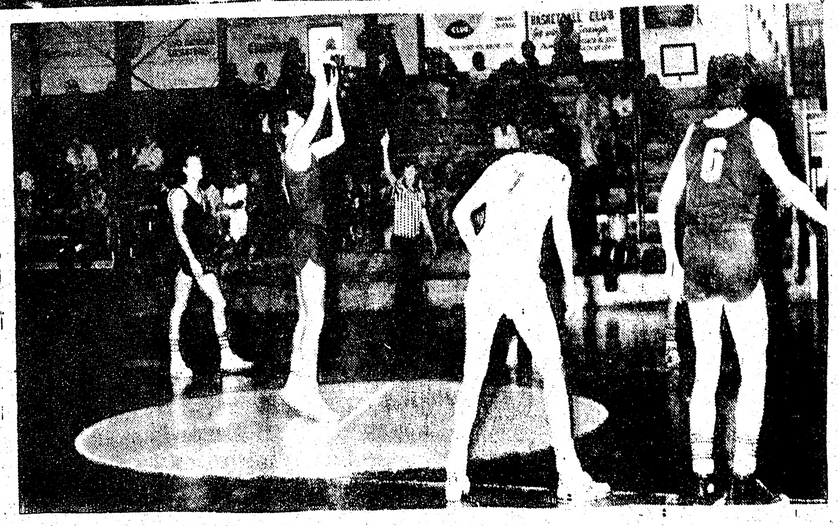

8. BALTIEŠU sporta spēles Adelaidē: latviešu basketbola izlases treneris un kapteinis olimpietis Andris Blicavs izpilda sodmiestienu spēlē pret lietuviešiem. No viņa pa kreisi Pēteris Vītols, Nr. 6 — Eriks Drizners.

A. Berķa uzņ.

J. Ķempe

Sociā

(Turp

LATVIJAS SOCIĀLDEM ĀRKĀRTĒJĀ 1940. G. 22.

Tā kā es a kiem apkopu Kalniņa vasar šeit gribu ap zināms.

Visas vasar rāk apkopu, līdz 1. jūlijan mūnistu parti mu, ka visas darbnīcas pā mā. Privāt amatnieki ne gotu personā atlaiž visi ma maksā tiem 6 atvaļinājums. zaudējumus.

Dr. Pauļa cā Mežapark krievu okupa t.i. 22. jūnijā (soc. dem.) ar partijas priekšsēžiem sadarbība a resp. komūn

Sēdē dom divi virzieni boties, otrs svarā par sa bijušam part zināms, ka pastāvēja di un kreisais. grupas vado Tur vēl pied ņa, Dr. Pa Kreisā spār vics un Brun

Tā kā U iedzina soc. grīdē (un a visu Ulmaņ pagrīdē aba gi sadarbojā kot, visi pag nas gaismā.

Centrālk — let kopi resp. padot ral, var ap linģismu". darbība ar Rīgā. Vis krievu sūtn bas lietās ja liela telk 13 Rīgas pe

J. Ķempe

Sociāldemokrati gribētu aizmirst

BIJUŠĀ SSS LOCEKĻA JĀŅA ĶEMPES ATMIŅAS

(Turpinājums)

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRATU ĀRKĀRTĒJĀ SĒDE 1940. G. 22. JŪNIJĀ

Tā kā es ar saviem cilvēkiem apkopu arī Dr. Pauļa Kalniņa vasarnīcu, tad tas, ko šeit gribu aprakstīt, ir nācis zināms.

Visas vasarnīcas, ko es agrāk apkopu, varēju apkopt līdz 1. jūlijam. 1. jūlijā komūnistu partija izdeva rīkojumu, ka visas rūpniecības un darbnīcas pāriet valsts īpašumā. Privāti sīkražotāji un amatnieki nedrīkstēja turēt algotu personālu. Man bija jāatlaiž visi mani palīgi un jāsamaksā tiem 6 mēnešu alga kā atvaļinājums. Es cietu lielus zaudējumus.

Dr. Pauļa Kalniņa vasarnīcā Mežaparkā otrā dienā pēc krievu okupantu ienākšanas, t.i. 22. jūnijā, sanāca partijas (soc. dem.) Centrālā komiteja ar partijas rajonu komitejas priekšsēžiem. Darba seka: sadarbība ar okupācijas varu resp. komūnistu partiju.

Sēdē domas dalījās. Bija divi virzieni: viens — sadarboties, otrs — atturēties. Pārsvarā par sadarbību. Man kā bijušam partijas biedram bija zināms, ka Centrālkomitejā pastāvēja divi virzieni: labais un kreisais. Labā spārna grupas vadonis bija Menders. Tur vēl piederēja Cielēns, Višņa, Dr. Pauls Kalniņš u.t.t. Kreisā spārnā advokāts Bušēvics un Bruno Kalniņš u.c.

Tā kā Ulmaņa apvērsums iedzina soc. dem. partiju pagrīdē (un arī komūnistu), tad visu Ulmaņa valdīšanas laiku pagrīdē abas partijas draudzīgi sadarbojās. Krieviem ienākot, visi pagrīdnieki nāca dienas gaismā.

Centrālkomitejas lēmumu — iet kopā ar komūnistiem resp. padoties komūnistu varai, var apzīmēt par „kvislingismu". Tālāk sekoja sadarbība ar krievu sūtniecību Rīgā. Visu šo akciju vadīja krievu sūtnis. Rīgas apsardzības lietās Bruno Kalniņam bija liela teikšana: vispirms visi 13 Rīgas policijas iecirkņi bija jāpārņem savās rokās, veco Rīgas prefektūras personālu vajadzēja atlaist un tā vietā stāties jauniem, t.i. bijušiem soc. dem. pagrīdniekiem un komūnistiem.

Soc. dem. Centrālās komitejas priekšsēža biedrs advokāts Bušēvics tika iecelts par Tieslietu komisāru. Bijušais Rīgas pilsētas būvvaldes priekšnieks soc. dem. Jagars par Rīgas pilsētas izpildkomitejas priekšnieku. Par Rīgas policijas prefektu tika iecelts Serdants, bijušās SSS galvenās valdes loceklis (Bruno Kalniņa labā roka). Par Rīgas pilsētas policijas apsardzības rotas komandieri — Jaunzems, SSS 3. bataljona komandieris. SSS galvenās valdes priekšnieks Bruno Kalniņš tika iecelts ģenerāļa pakāpē ar uzdevumu likvidēt Latvijas nacionālo armiju. Par viņa palīgu tika iecelts Bauska (tagad dzīvo Zviedrijā, Upsalā) ar pulkveža pakāpi. Bauska bija SSS 4. bataljona komandieris. Arturs Zirnītis, SSS galvenās valdes sekretārs, par polītruku pulkveža pakāpē.

Rīgā bija 13 policijas iecirkņi. Par iecirkņu priekšniekiem tika ieceltas komūnistu partijai uzticamas personas no bij. soc. dem. partijas. Vecos policistus atlaida, to vietā stājās 13 milicijas iecirkņi ar miličiem. Es vēlreiz gribu pasvītrāt, ka visi 13 milicijas iecirkņu priekšnieki un viņu palīgi bija soc. dem. partijas bijušie biedri un miliči — visi no SSS sporta organizācijām resp. rajoniem. Visu 13 milicijas iecirkņu personālu būs man grūti atcerēties, jo es jau nepazinu visus organizācijas biedrus. Bet man ir zināms, un tas ir saprotams, ka ne jau no pilsoniskām organizācijām bija uzdevums izraudzīt personālu šajos 13 milicijas iecirkņos. Tā kā es dzīvoju 11. milicijas rajonā, tad zinu viņu sastāvu.

11. milicijas rajona priekšnieks Bogdānovs, bij. soc. dem. 8. rajona krievu sekcijas priekšsēdis. Viņa palīgs bija Vīgners, SSS galvenās valdes loceklis. Sekretārs — klibais Lapiņš no soc. dem. darba jaunatnes organizācijas. 52 miliči no SSS Jāņu Vārtu nodaļas biedriem. (Es pats biju SSS Jāņu Vārtu nodaļā kā valdes loceklis, tāpēc personiski pazīstu visu 11 milicijas rajona personālu). Es gribu pasvītrāt, ka es, Jānis Ķempe, biju soc. dem. partijas 8. rajona komitejas valdes loceklis un pazinu Bogdānovu kā savus rokas pirkstus. Tātad, soc. dem. un SSS organizācija pārvaldīja Rīgas prefektūru un 13 policijas iecirkņus.

Kur palika visi šie SSS un sociāldemokratu biedri?

Bogdānovs aizbēga krieviem līdz. Vīgners palika savā dzīvoklī Torņkalnā. Viņu nošāva otrā dienā pēc vāciešu ienākšanas, bez tiesas pavēles. Viņš krita no nacionāla latviešu cilvēka lodes. Latvietis nošāva latvieti! Vīgners bija lēns un labs cilvēks. Viņa nāve guļ uz Bruno Kalniņa sirdsapziņas.

Daļa miliču, jauni, zaļi zēni, aizbēga, daļa palika. Tie, kas palika, tika nošauti, pirmajās dienās ienākot Hitlera armijai Rīgā. Tie, kas atkāpās kopā ar sarkanarmiju, tikuši iedalīti latviešu sarkanā korpusā, un retais tur palika dzīvs. Tātad krievu komūnisti izspēlēja latviešus pret latviešiem. Tie, kas melno darbu padarīja krievu okupācijas gadā, Bruno Kalniņa avantūras dēļ d būja to samaksāt ar savām dzīvībām. Kad 1944. g. 14. oktobrī Rīgā atgriezās sarkan mija un komūnistu partija, tai vairs nebija ne Serdanta, ne Jaunzema, ne citu bijušo SSS biedru. Policijas iecirkņos tagad rīkojās sarkanarmija un krievu komūnistu partija, kopā ar latviešu komūnistu partiju.

LATVIEŠU DEPORTĀCIJAS 1941. G. 14. JŪNIJĀ

Vienu nedēļu pirms 1941. g. 14. jūnija Uzvaras laukums pildījās ar tūkstošiem smagām auto mašīnām. Torņkalna preču stacijā sablīvēti neparasti preču vagoni. Cilvēki gaŗām ejot brīnījās un viens otram teica, ka laikam krieviņi bēgs prom. Cik aplama runāšana!

Naktī uz 14. jūniju plkst. 12 sākās šī akcija, kas bija labi izstrādāta. Šo akciju izstrādāja latvieši, ne krievi. Okupācijas kaŗaspēks un krievu komūnistu centrālkomiteja vadījās no latviešu sniegtām ziņām. Aizvedamo sarakstus sastādīja Latvijas komūnistu partijas centrālkomiteja. Par to zināja Latvijas soc. dem. partija. Es gribu pasvītrāt, ka tajā laikā darbojās divas komūnistu centrālās pārvaldes: krievu un latviešu. Abas šīs centrālās komitejas atradās bijušā Latvijas Ārlietu ministrijā. Apakšstāvā bija latviešu, bet otrā stāvā krievu komūnistu centrālkomiteja. Ziņas tika savāktas no Latvijas soc. dem. partijas un komūnistu partijas biedriem, kas tad sastādīja aizvedamo sarakstus. Pirmā vietā — visus brīvās Latvijas Nacionālās armijas „neuzticamos" virsniekus, policijas darbiniekus, tad sekoja mantīgās šķiras personas un visi, kas izrādīja pretestību un cīnījās pret komūnistiem Latvijas pastāvēšanas laikā. Arī bijušos polītisko partiju deputātus, kas nebija vēlami Latviešu komūnistu partijai.

Kā jau agrāk teicu, Latvijas soc. dem. strādnieku partijas centrālās komitejas sēdē Dr. Paula Kalniņa vasarnīcā ne jau visi partijas deputāti, kas bija Saeimā, vēlējās pāriet sadarbībā ar komūnistiem. Tos, kas bija pretim, deportēja uz Sibiriju. Man nebija visu saraksts, bet cik es zinu, tad tādi bija soc. dem. Saeimas deputāti Veckalns („bezdarbnieku vadītājs"), Višņa, Lorencs u.c., tad mazāki soc. dem. partijas un rajonu biedri, kā ilggadējais 8. rajona partijas komitejas priekšsēdis Miķelsons, Samadūrovs u.c. Man nav ziņu visas valsts mērogā, bet var pieņemt, ka ne mazāk kā 40 proc. no soc. dem. partijas biedriem tika deportēti. Kāpēc? Tāpēc, ka tie atteicās sadarboties ar okupantiem un savā laikā izrādīja asu pretestību komūnistiem.

Visu latviešu polītiskās pārvaldes kartotēku, ap 600 lp., par personām, kas turētas aizdomās, neiznīcinot nodeva krieviem!

(Turpinājums sekos.)

A. Sedadēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Bet līdz ar kļavas sasirgšanu, kas ar savu pirmatnējo veselību jauki iekļāvās piemājas ainavā, sāka sagurt arī vecā lēdija. Saltā janvāŗa rītā viņa bija turpat, kur pelnos izplēnējis koka stumbrs.

Nu pelēkajā mājā palika viena iemītniece. Ar vientulību un sērām. Varbūt tās viņa pārcieta ar aukstu prātu un apņemšanos, bet kaut kam viņa netika pāri. Tās bija bailes par nedrošību, uzbrukumiem, ielaušanos. Kaut nekādu sevišķu vērtību astoņās istabās nebija. Nekas ļauns nebija arī piedzīvots Augstienes ielas rajonā, taču bailes neatstājās, un vientuļā lēdija turpat vai saslima ar šo kaiti.

Kad es rītos ierados darbā, viņa mani vēroja vispirms pa augšstāva logu, pēc nonāca lejā. Tad pagāja turpat vai pusstunda, līdz viņa, izpurušiem matiem un it kā vēl trīcot no kāda ļauna sapņa, atvēra durvis, lai iedotu man darba rīkus. Tikai pamazām viņā atgriezās drošības sajūta, jo vismaz uz dažām stundām, kamēr kopu puķes un pļāvu mauriņu, bijām divi.

Reiz viņa dīvaini iejautājās, vai es neesot padzirdējis valodas, ka kāds gatavotos viņai nodarīt ļaunumu vai pat aplaupīt.

No baiļu sajūtas viņa vairs netika vaļā.

Kādu dienu ierodoties darbā, ieraudzīju aizdurvē ieslietu vecu kramenīcu, kādu šai zemē varbūt lietoja pirms gadsimta. Vai lēdija prata ar to rīkoties, ja rastos vajadzība?

Vasaras dienas ar sauli, vējiem un rīta rasu kā mirdzošas pērles virknējās pavedienā. Es to izjutu arī tai mazajā starp ēkām iespiestajā mauriņā, kur stundu ritējumā pulsēja manu aizgurušo gadu laiks.

Uz rudens pusi darba atkal saradās vairāk līdz pat brīdim, kad pēdējā salnas kostā lapa, atraisīdamās no sīka zariņa, nolidoja lejup, it kā sveicot aizejošo vasaru.

Rudens dienu tumsai un vētrām tuvojoties, bažīgāka arī kļuva lēdija savā vientuļajā mājā. Laikam jau drošības labā un nedienu atvairīšanai, ko bija iedomājusies, viņa pie savām durvīm piestiprināja melnas krāsas plakātu ar sarkaniem burtiem: bīstieties suņa! Īstenībā viņai šī sarga nebija, bet lēdija ticēja, ka uzraksts atbaidīs ļaunus cilvēkus. Nekad netiku dzirdējis ierejamies šo mājas sargu. Iejautājos par dzīvnieka sugu un viņa iecienīto ēdienu. Tā bija vienīgā reize, kad lēdija pasmaidīja, apzinādamās, ka sevis aizsargāšanai izslējusi vājas bruņas.

Strīdi par robežām nav tikai valšķu starpā, nopūloties ar to nokārtošanu vai nu miermīlīgā ceļā vai ar varu un draudiem.

(Turpinājums sekos.)

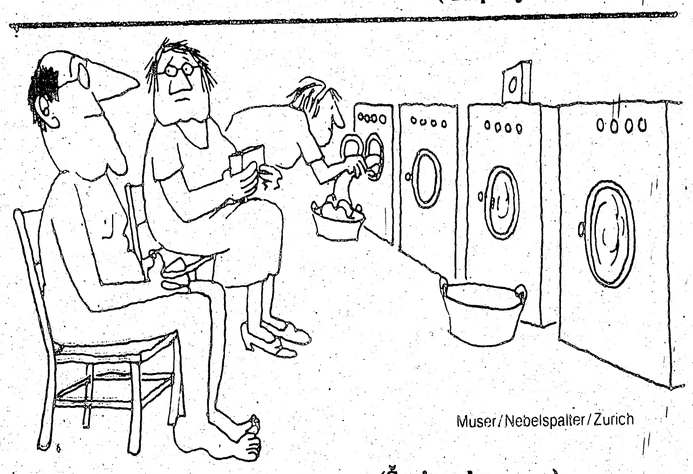

Muser/Nebelspalter/Zurich

Veļas mazgātavas automatā . . . (Šveices humors.)

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

M. Lorbergs — Gruzdošais nemiers, dz.	$ 9.00
G. Ikona — Patiesības medībās, dz.	$10.00
J. Dagis — Prez. K. Ulmanis II d.	$30.00
A. P. Eplodis — Kosmosofija, Joga mācība	$24.00
I. Skripstells - Kleinbergs—Ūsiņi sakustas, dz.	$ 3.50
I. Liepiņa — Brīnums, dz.	$ 8.50
Dziedot augu, jauktiem koŗiem	$ 8.00
Lolitas un Brigitas dziesmas I	$12.00
Lolitas un Brigitas dziesmas II	$12.00
G. Janovskis — Purvā, rom.	$11.50
L. Bērziņa — Mans draugs Žanis, satira	$13.50
L. Kalniņa — Atgrieztais rieciens, rom.	$10.50
Em. Dēliņš — No Prezidenta uz Prezidentu	$ 8.00
V. Sliņķis — Dzimtenes balss, luga	$ 2.50
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
I. Liepa — Vēstījums, st.	$ 9.00
M. Grīvāns — Avju gans no Šaumarājiem	$ 7.50
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, st.	$ 8.50
I. Strazdiņ — Brīnumi un brīnumiņi, bērn. st.	$ 7.00
K. V[illerusa]. Valdags. dzīve un darbi	$ 6.00
F. V. Vadags. Kas kalis marmorā, dz.	$ 8.00
Darzu pavārs Nr. 2	$ 5.00
Purviņš. Zelts, kumēns un maize	$ 4.50
V. Cokāne, Rotu kalēji Latvijai, dz.	$ 9.00
Vikarps un Sarmas vēstules	$16.00
K. Millers Latvian language, grammar	$12.00
[illegible] The Rhyme Chronicle of Livonia	$24.00
[illegible] Vakarlaiva, dz.	$ 9.00
E. Kalnē — Pret straumi, rom.	$11.00
V. Jansiņa — Kaut, ja tu būtu cilvēks	$13.50
[illegible] — Cilvēka bērns, rom.	$12.00
E. Kadaj — Eiropas vārtos, rom.	$13.50
[illegible]	$25.00
[illegible]	$14.00
[illegible]	$10.00
Dr. [illegible] — Kārlis Krišjānis, [illegible]	$31.50
T. [illegible] — Teach Yourself Latvian	$ 9.00
Rīgas [illegible]	$10.00
Dr. V. [illegible]	$ 8.00
A. [illegible]	$12.00
[illegible]	$ 8.50
[illegible]	$24.00
[illegible]	$ 5.00
A. [illegible], rom.	$ 9.50
A. [illegible], rom.	$12.50
A. [illegible], rom.	$ 9.00
Latvija [illegible]	$38.00
[illegible]	$30.00
[illegible]	$41.50
[illegible] (2. izd. g.)	$32.00
[illegible]	$15.50
[illegible]	$48.00
[illegible]	$35.00
[illegible], rom.	$15.50
[illegible]	$12.00
[illegible]	$12.50
[illegible], rom.	$11.50
[illegible]	$11.00
[illegible]	$10.00
[illegible]	$ 8.00
[illegible]	$16.50
A. [illegible] — Virši drūvas, rom.	$12.00
A. [illegible] — Toreiz Labes dzirnavās	$10.50
V. Kārkliņš — Pie laika upes, st.	$14.00
A. [illegible] — Zem akmens zaļa zāle	$ 8.00
[illegible] — Septiņi [illegible]	$11.50
Dz. [illegible] — Vilka ēnā, rom.	$13.50
G. Salāts — Debesis zem tālu, rom.	$13.50
Laika, telpa, ļaudis I — III	$55.00
H. M. Grīvāns — Avju gans	$ 7.50
E. Zubeckis — Vini	$18.00
R. Grīslis — Pie rokas ņem un vadi	$10.50
H. Moors — Rītdiena nekad nenāks	$ 8.70
U. Rūtiņš — Vēl tā gribējās dzīvot	$ 7.00
A. Eglītis — Vai zini zemi . . .	$14.00
B. Lamejs — Rīgas kaķu ķēniņš	$ 9.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$ 9.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.

DV GRAMATNICA, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A3, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRAMATNICAS NODAĻA — SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3

Tel. 537 1401

Vecākais latviešu puķu veikals

Dibināts 1952. g.

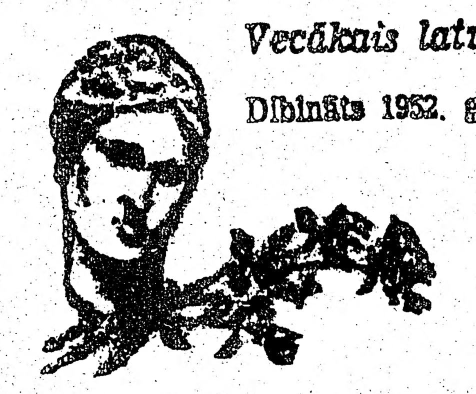

Venus

ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI

katram gadījumam

Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm

231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6

Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037

A. Putniņš

BŪVDARBI

Būvēju jaunas mājas un vasarnīcas, izdaru pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādāju atļaujas.

KĀRLIS SUNTAŽS — Metro licence B-2494

Tel.: 751-6829

Dāmu un kungu **DRĒBNIEKI**

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens — 769-2535

pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Plašā izvēlē

latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas

Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)

ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY

1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

Andrejs M. Stikuts

B.A., L.L.B.

ADVOKĀTS

85 Richmond St. W., #620, Toronto, Ont. M5H 2C9. Tel. 364-6970.

Murray E. Newbigging

BĒŖU MĀJA

Izjusti personīgi pakalpojumi

pastāvīga kapella.

M. WAYNE HAMILTON

Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., pie Eglington Ave.

Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8902

Skaņdarbu . . .

(Turpinājums no 9. lp.)

certu apmeklētājiem arvien biežāk rodas iespējas noklausīties jaunus un agrāk nedzirdētus skaņdarbus."

Kopš kataloga pirmās daļas iespiešanas, kā paskaidro E. Biezaitis, Mūzikas krātuvē skaņdarbu skaits pieaudzis par apm. 5500. Šie darbi tagad ievietoti kataloga otrā daļā, un tos rakstījuši tuvu pie 300 autori. Kas to būtu domājis, ka mums tik daudz skaņražu!

Kataloga iekārtošana ir prasījusi milzu darbu, par kuŗu varam samaksāt tikai ar sirsnīgu paldies šī darba darītājam entuziastam Ērikam Biezaitim.

Katalogs iekārtots ļoti pārskatāmi — divās lielās daļās: vokālā mūzika un instrumentālā mūzika. Vokālā mūzika savukārt iedalīta: dziesmas jauktam korim, dziesmas vīru korim, dziesmas sieviešu korim, koŗa dziesmas ar pavadījumu un kantātes, solo dziesmas ar klavieŗu pavadījumu, dueti un terceti un bērnu un skolnieku dziesmas ar pavadījumu. Te jāpiezīmē, ka, sākot ar solo dziesmām klavieŗu pavadījumā, līdz šīs daļas beigām teksts iespiests uz krāsaina papīra, tā uzskatāmi atdalot vokālo mūziku no instrumentālās.

Vokālai mūzikai veltīta kataloga lielākā daļa, no 182 kopējā lappušu skaita — 144 lappuses. Dziesmas jauktam korim rakstījuši turpat 150 autori, vīru korim — ap 100, sieviešu korim — 90. Gandrīz kā pārsteigums jāuzņem fakts, ka skolnieku korim dziesmas rakstījuši 65 autori, jo bieži dzirdētas sūdzības, ka skolnieku korim trūkstot dziesmu. Ieskatoties šajā katalogā, rodas šaubas par minētās sūdzēšanās pamatojumu.

Nākošajā daļā atrodam kataloģētu instrumentālo mūziku, kas iedalīta: skaņdarbi klavierēm, skaņdarbi akordeonam, skaņdarbi ērģelēm, kamermūzika, skaņdarbi orķestrim — 29 autori un 76 darbi — un skaņdarbi koklēm, kur arī jau varam saskaitīt 18 autorus ar pāri par 100 darbiem.

Šo īso iepazīstināšanu ar Skaņdarbu kataloga 2. daļu beigšu ar kataloga sastādītāja E. Biezaiša vārdiem: „Ceru, ka kataloga otrās daļas izdošana pavērs skaņdarbu atskaņotājiem atkal lielākas iespējas jaunu piemērotu repertuāru meklējot, un daudzie jaundarbi, kā arī no agrāko dienu krājumiem izceltie skaņdarbi, nonāks pie klausītājiem koncertzālēs."

Piezīme: Visi pieprasījumi un sūtījumi adresējami — Mr. E. Beizaitis, 29 Airport Road, Brooklyn Park, S.A., 5032. Australia. Kataloga cena — Austrālijas $3.50, plūs sūtīšanas izdevumi.

Ed. Šmugajs

Lilija Bredža

Kā

Esmu ar inte
sies un lasījusi d
par piedzīvotc
no jauna, pien
ma, bij. prez
Čaka Kolsona,
citu apceres š
Visiem tiem k
vēršanās mome
šeit izcelt kā ja
raksturīgu:

Jēzus saka
ņa ev. 3,3—6
tiesi, Es tev s
nepiedzimst n
redzēt tam Die

Ko tas noz
piedzimst ar
tīstās. Bet k
vēks dzīvo pr
bežās, bet gar
prot. Skat
(„Miesīgais c
to, kas nāk
jo tas viņam
to nevar sapr
rīgi apsprieža
iemesls, kāpē
Dieva vārda
mēs tiekam
Dieva vārdu.

Dievs dod
šanu un laicīg
do. 2. Ko
jā tas ir Kri
radījums; ka
redzi, viss ir

Efez. 4,2
agrākās dzīv
atmet vecais
kārību pievi
jāatjaunoja
un garā, un
cilvēks, kas
patiesā taisn
Tas nozīmē
ru mūsos.
jaunai dzīv
viņu cilvēk
dzimšanu,
žigo dzīvo

Jaunais
cilvēkā pē
žēlas, pēc
lūgšanām
cinājuši Jē
Kungu.

Rom. 1
ar savu m
par Kungu

Par
Par
Par

Lilija Bredža

Kā es piedzimu no augšienes

Esmu ar interesi klausījusies un lasījusi dažādus stāstus par piedzīvoto piedzimšanu no jauna, piem., Bilija Greima, bij. prezidenta Kārtera, Čaka Kolsona, Pata Būna un citu apceres šinī jautājumā. Visiem tiem kopīgs ir pārvēršanās moments. To gribu šeit izcelt kā jaunpiedzimšanai raksturīgu:

Jēzus saka Nikodēmam Jāņa ev. 3,3—6: ,,Patiesi, patiesi, Es tev saku, ja cilvēks nepiedzimst no augšienes, neredzēt tam Dieva valstības.''

Ko tas nozīmē? Cilvēks piedzimst ar prātu, prāts attīstās. Bet kā ar garu? Cilvēks dzīvo prāta reālitātes robežās, bet garīgas lietas nesaprot. Skat. 1. Kor. 2,14 (,,Miesīgais cilvēks nesatver to, kas nāk no Dieva gara: jo tas viņam ir ģeķība, viņš to nevar saprast, jo tas ir garīgi apspriežams.'') Tas ir iemesls, kāpēc cilvēks noliedz Dieva vārda autoritāti. Garā mēs tiekam atjaunoti caur Dieva vārdu.

Dievs dod garīgu piedzimšanu un laicīgo cilvēku pārveido. 2. Kor. 5,17: ,,Tādēļ, ja tas ir Kristū, tas ir jauns radījums; kas bijis, ir pagājis, redzi, viss ir tapis jauns.''

Efez. 4,22—24: ,,Līdz ar agrākās dzīves veidu jums jāatmet vecais cilvēks, kas, savu kārību pievilts, iet bojā, un jāatjaunojas savā sirdsprātā un garā, un jāapģērbj jaunais cilvēks, kas radīts pēc Dieva patiesā taisnībā un svētumā.'' Tas nozīmē uzņemt Dieva garu mūsos. Dievs ir avots šai jaunai dzīvei. Jēzus atnesa viņu cilvēkiem caur gara atdzimšanu, dodot turklāt mūžīgo dzīvošanu.

Jaunais cilvēks nāk vecajā cilvēkā pēc rūgtas grēku nožēlas, pēc meditācijas, pēc lūgšanām un kad esam apliecinājuši Jēzu Kristu par savu Kungu.

Rom. 10,9—10: ,,Jo ja tu ar savu muti apliecināsi Jēzu par Kungu un savā sirdī ticēsi, ka Dievs Viņu uzmodinājis no miroņiem, tu tiksi izglābts. Jo ar sirds ticību panākama taisnība un ar mutes liecību — pestīšana . . .''

Jaunais cilvēks saņem pavisam citādu dabu. Tā tas notika ar mani. Mana daba tika pārveidota: dzīvošanas veids tika pārveidots; mana runa tika pārveidota.

Mana ģimene, draugi un sabiedrība saskatīja šo lielo pārmaiņu manī.

Atmetu smēķēšanu, iedzeršana viesībās vairs nelikās pievilcīga. Priekšroka tika dota Dievam. Nevarēju vairs godu pieņemt no cilvēkiem. Jāņa ev. 5,44: ,,Kā jūs varat kļūt ticīgi, cits no cita godu pieņemdami, bet nemeklēdami godu, kas nāk no vienīgā Dieva? Nevarēju vairs apmeklēt jubilejas, balles un organizāciju dzīres.

Kol. 3,9—10: ,,Nemelojiet cits citam, novelciet veco cilvēku un viņa darbus un apģērbiet jauno cilvēku, kas atjaunojas atziņā par sava Radītāja attēlu!''

Dievs mani izņēma no laicīgās vides un ielika garīgajā. Ják. 4,4: ja esi draugs pasaulei, tad esi ienaidnieks Dievam. Laicīgie sarīkojumi likās tukši, bezjēdzīgi, tie mani sāka garlaikot. Meklēju garīgo, dievišķīgo. Dievs pildīja dvēseli ar lielu prieku, ko laicīgā pasaule nepazīst. Prieks nāca sirdī, ka varēju Dievu apliecināt, prieks nāca — atrodot Dieva gribu, prieks nāca — par uzvaru pārbaudījumos.

Bija sajūta, ka esmu izgājusi no tumsas gaismā. Nevarēju vairs runāt par pagājušiem laikiem, jo tie bija — tumsība. Rotas lietas nometu, jo necentos vairs patikt cilvēkiem, bet Dievam. Dieva vārds tika lasīts dienām, naktīm. Horoskopiem vairs roku neliku klāt, nepiedalījos dziesmu dziedāšanā, kur — varbūt neapzināti — minam un piesaucam pagānu dievekļus: ,,Daudz baltu dieniņu, Laimiņa, lemi!'' Viss tas likās ,,tukša vēja ķeršana'', kā saka Salamans Mācītājs. Radās jauni draugi — garā atdzimuši. Jaunā daba atjaunotā cilvēkā grib salīdzināties ar Dievu. Jāņa ev. 15,5 saka: Viņš ir tas vīna koks un mēs tie zari. Mūsu prātam to grūti saprast, bet atjaunotā cilvēka gars nekad nenoveco.

Kristietība ir radniecība ar Tēvu un Viņa ģimeni. Tā nav ,,reliģija'', tā nav identiska ar baznīcas apmeklēšanu, bet kristietība nozīmē jaunu radījumu Jēzū Kristū. Vecais cilvēks ir miris. Rom. 6,5: ,,Ja mēs Viņam esam kļuvuši līdzīgi nāvē, mēs būsim tādi arī augšāmcelšanā.'' Mēs atdzimstam pēc Dieva gribas: ,,No žēlastības jūs esat pestīti ticībā, un tas nav no jums, tā ir Dieva dāvana. Ne ar darbiem, lai neviens nelielītos'' (Efez. 2,8—9). Jaunpiedzimšana ir Kristus dabas pieņemšana, kas dominē pār mūsu prātu, pārlaicīgo cilvēku. Ja ikviens cilvēks piedzimtu no augšienes, tad tas atrisinātu visas sociālās un ekonomiskās problēmas un evaņģelijs tiktu piepildīts.

Kā spēcīgs faktors atdzimušajā cilvēkā ienāk Kristus mīlestība. Rom 15,1—2. ,,Bet mums, kas esam stipri, pienākas nest to vājības, kas nav tik stipri, nedzīvojot par patikšanu sev pašiem. Ikviens mūsu starpā lai dzīvo par patiku savam tuvākajam, viņam par labu, lai to celtu.''

Kas saņem Kristus dabu, zina arī tās priekšrocības. Jāņa 1. vēst. 5,4: ,,Viss, kas ir dzimis no Dieva, uzvar pasauli.'' Kristus gudrība nāk atdzimušajā cilvēkā, Dievs runā ar atdzimušo. Jesajas gr. 41,10: ,,Nebīsties, jo Es esmu ar tevi! Neatkāpies, jo Es esmu tavs Dievs! Es tevi stiprinu, Es tev arī palīdzu, Es tevi uzturu ar savas taisnības labo roku!''

Fil. 4,13: ,,Es visu spēju Tā spēkā, kas mani dara stipru!''

Ceļa Biedrs

Pēkšņi mūžībā aizgājis

Alfrēds Apse,

M. Sc. (Econ.) C.A.

dzimis 1908. gada 16. februārī Smiltenes pagastā, miris 1981. gada 16. augustā Montrealā.

Par katru stundu Dievam pateicos,
Par elpu vienu,
Par katru nodzīvotu dienu.
Kārlis Skalbe

Dziļās sērās
sieva, māsa ar ģimeni un svaine ar vīru.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

PRIEKAVĒSTS
Kristīgo latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30; un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

30. augustā pl. 10 dievkalpojums dievnamā.

6. septembrī pl. 11. dievkalpojums dievnamā.

13. septembrī pl. 11 kapu svētki Jorkas kapos.

19. sept. pl. 11 svētbrīdis Saulainē sakarā ar Rudens svētkiem.

20. septembrī dievkalpojums dievnamā.

27. sept. dievkalpojums.

4. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

30. augustā pl. 10 dievkalpojums dievnamā.

6. septembrī dievkalpojuma nebūs.

13. septembrī pl. 11 kapu svētki.

20. septembrī pl. 15. dievkalpojums.

27. septembrī pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma, pl. 14 pusdienas Sidrabenes atbalstīšanai Sidrabenes zālē — priekšnesumi, svētku loterija.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, pagaidu adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

30. augustā pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

6. septembrī pl. 11. dievkalpojums Tālavā.

13. septembrī pl. 11 kapu svētki Jorkas kapos.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skolas vasaras pārtraukums jūnija, jūlija un augusta mēnešos. Bībeles studiju - lūgšanu sanāksmes nenotiek jūlijā un augustā.

30. augustā pl. 11 dievkalpojums. To vadīs un svētrunu sacīs māc. P. Egle.

6. septembrī dievkalpojums nenotiks.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

30. augustā pl. 10 dievkalpojums.

6. septembrī pl. 11. dievkalpojums.

13. septembrī pl. 11.30 bērnu dievkalpojums un svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

20. septembrī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

27. septembrī pl. 16 dievkalpojums; pl. 17 draudzes ārkārtas pilnsapulce satversmes pieņemšanai.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

30. augustā pl. 11 dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas.

6. septembrī dievkalpojums nenotiks

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, ieskl., no pl. 12 dienā līdz 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
(416) 863-1166
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

VALUDE JEWELLERY LTD.
• DIMANTI • PULKSTEŅI
• LATVISKAS ROTAS
Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.I.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534 0563
S. Vasarājs

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4x 1K5. Tel 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot**
ALCAN 20 gadu garantija
△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)
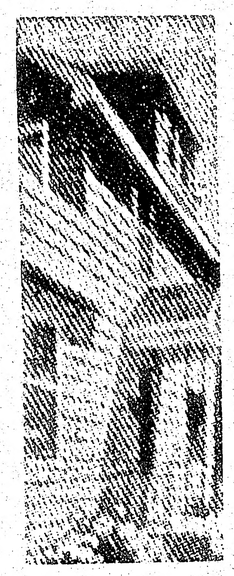
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *īpašnieks Artūrs Mime*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Vasaras mēnešos veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 18 un sestdienās līdz pl. 15.
VEIKALS BŪS SLĒGTS 15. AUGUSTĀ. *Māra Gugāns-Lusis*

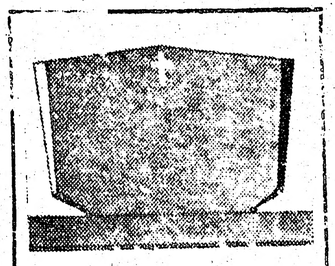
PIEMINEKĻI
437-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1X9
Tel. 444-2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

City of Toronto

Firefighters

Equal Opportunity Employer

Applications are invited for the Toronto Fire Department Training Program for the position of Probationary Firefighter.

Preference will be given to residents of the Metropolitan Toronto Region.

The program of recruitment is geared for career employment in the fire service. The successful applicants on completion of their six weeks of training at the Toronto Fire Academy, will work under the supervision of senior officers to combat fire; perform rescue work; administer first aid; operate and maintain fire fighting apparatus and equipment, including the maintenance of fire stations; and inspect properties and equipment for fire hazards, etc.

Qualifications:
Applicants must;

- Be legally entitled to work permanently in Canada;
- Possess a valid Ontario Driver's Licence. Possess or be able to qualify for a Class 'D' Licence within the Training Period, and be able to prove safe driving ability;
- Have a minimum of Grade 10 education, however, preference will be given to those with Grade 12 or better, with evidence of training or experience in related trades, first aid, rescue work, etc. Must be able to communicate clearly and precisely in English in an emergency;
- Be able to work under arduous physical conditions to carry out firefighting and rescue duties. Applicants will generally be between 5'7" (170 cm) and 6'3" (190 cm) in height, and weigh between 140 lbs. (63kg) and 220 lbs. (100 kg). Vision should not be less than 20/30 in each eye, without corrective lens, and no significant abnormalities in colour vision.

Applicants with the above qualifications will be required to pass a preliminary written examination consisting of understanding instructions, mechanical aptitude, judgement, reasoning and reading and subsequently be required to pass a thorough medical examination, a physical agility test and a physical risk factor evaluation and vital capacity test.

Some knowledge of firefighting practices and terminology would be an asset.

Shift work is involved.

1981 Salary range: $18,672 - $26,677 per annum with excellent fringe benefits.

Further information and application forms may be picked up from the Toronto Fire Academy, 895 Eastern Avenue, Toronto or from the enquiry desk, Main Floor, City Hall between the hours of 8:00 a.m. and 8:00 p.m. and must be returned to the Fire Academy or to City Hall by September 11, 1981.

1981 International Year of Disabled Persons

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Kanadas Latviešu Centrs meklē saimnieka palīgu vai palīdzi. Alga un pienākumi pēc vienošanās. Zvanīt 759-4900, vai rakstīt :

4 Credit Union Drive,
Toronto, Ontario
M4A 2A1

DZĪVE VIDE, DZĪVAI TAUTAI!

Mūsu mīļais

Jānis A. Steinbergs

dzimis 1912. gada 6. maijā Aucē,
pēkšņi aizgāja mūžībā 1981. gada 3. augustā Priceville, Ontario.

Nespēju pēdējā brīdī
Savējiem ardievas teikt;
Sveikšu jūs mūžības rītā,
Saule kur nenoriet.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
sieva, krustdēls un piederīgie.

Per aspera ad astra.

Latvijas Karaskolas 13. izlaiduma leitnants

Jānis Āboltiņš

dzimis 1914. gada 31. jūlijā Latvijā,
miris 1981. gada 2. augustā Toronto.

Latvijai dzīvot, par Latviju mirt.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
LKS 13. izlaiduma virsnieki.

Mūsu mīļā draudzene

Dagnija Porietis

dzim. Celms

dzimusi 1946. gada 10. martā Zviedrijā,
mirusi 1981. gada 11. augustā Kanadā.

Sasisti ir ziedu zvani,
Kas tik dzidri rītos skan . . .

Mīļā piemiņā paturēs
Edmunds, Silvija un Velta Ozoli.

Elga Drupals

dzimusi 1907. gada 12. aprīlī,
mirusi 1981. gada 1. jūlijā Montrealā.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds.

GRĀMATA LATVIA IR SAGATAVOŠANĀ

Izīrējama istaba ar virtuves lietošanu ļoti labas satiksmes tuvumā, Gerrard un Woodbine rajonā. Vēlams pensionārs. Tel. 691-3980.

Modernā mājā 2 vai 3 guļamistabu dzīvoklis. Tuvu Lawrence West pazemja stacijai. Tuvāka informācija vakarā pēc pl. 8.
TĀLR. 787-4165.

RAIBĀ NEDĒĻA

Prezidents Rēgens sarunā ar lidmašīnu bazes kuģa iznīcinātāju apkalpi.

LAI PASAULE ŅEM VĒRĀ

Pasaules prese aizvadītajos gados piešķīrusi untumainam Lībijas diktātoram Kvadafi starptautiskā terrorisma karaļa laurus. Godkārīgais, bieži vien neaprēķināmais, ar lieluma maniju apsēstais nabadzīgās Lībijas 3,5 milj. lielās tautas prezidents Kvadafi Maskavas atbalstā sagādājis galvassāpes daudzām valstīm. Izraēlas slepenā dienesta Masada vēl nenokārtoto lietu sarakstā Kvadafi vārds atrodas izcilā vietā. Kvadafi ir arī nesamierināms Ēģiptes prezidenta Sadata ienaidnieks. Un arī citas arabu valstis uz sarkano terroristu aizbildni un komandieri raugās ar vislielāko neuzticību.

Kad prezidents Rēgens stājās amatā, viņš deklarēja, ka liels drauds pasaules mieram ir starptautisko terroristu bandas. Rēgens arī neslēpa, ka terrora zirnekļa galvenie pavedieni satek Maskavā. Rēgena ārlietu ministrs ģenerālis Heigs savukārt jau nosauca Lībijas diktātoru Kvadafi vārdā.

Divu Kvadafi Pad. savienībā gātavoto lidmašīnu notriekšana Vidusjūrā amerikāņu Sestās flotes manevru laikā bija aizvadītās nedēļas uzmanības degpunktā. Pēc amerikāņu versijas 60 jūdzes no Lībijas piekrastes divas Kvadafi lidmašīnas atklāja uguni uz amerikāņu iznīcinātājiem. Vienas minūtes laikā divkauja bija izšķirta — amerikāņi atbildēja ar raķešu ieročiem un bez grūtībām notrieca abus uzbrucējus. Kvadafi apvaino amerikāņus agresijā, jo viņš uzskata par Lībijas teritoriāliem ūdeņiem joslu, kas iestiepjas 200 jūdzes Vidusjūrā. Amerikāņi turpretī šo Kvadafi vienpusīgo deklarāciju apstrīd un norāda, ka starptautiski pieņemtie teritoriālie ūdeņi nesniedzas pāri par 12 jūdzēm.

Sadursmei Vidusjūrā starp Kvadafi un amerikāņu lidmašīnām ir dziļāka nozīme. Jāņem vērā, ka, ignorējot Kvadafi draudus, ASV Drošības padome izšķīrās dot rīkojumu Sestai flotei, kuŗā ietilpa divi lielākie lidmašīnu bazes kuģi Ņimic un Forestal, četri kreiseŗi, iznīcinātāji un lielgaballaivas, operēt ūdeņos, kuŗus ASV uzskata par starptautisku telpu. Varbūt tā bija Kvadafi nervu pārbaude un līdz ar to varbūt arī nepārprotama zīme pašam Brežņevam. Pēc tam kad Kvadafi bija sacēlis milzu brēku par noziedzīgo amerikāņu invāziju, pats Rēgens Kalifornijā preses pārstāvjiem izteicās: „Lai pasaule tagad zina to, ka ienaidniekam mūs aizkaŗot, mēs nekavēsimies sist pretī." Interesanti atzīmēt, ka amerikāņu jūras spēku demonstrācija Vidusjūrā notiek laikā, kad pasaules prese apgalvo, ka Pad. savienībai esot divtik liela kaŗaflote nekā amerikāņiem. Nav šaubu, ka amerikāņu jūras spēku restaurācija ietelp Rēgena tuvākos plānos. Jau otrā dienā pēc notikumiem Lībijas piekrastē Rēgens helikopterī devās uz Kalifornijas piekrastē noenkurēto lidmašīnu bazes kuģi Constellation, lai pavadītu dažas stundas kopā ar tās apkalpi; pie tam viņš sevišķi atzinīgi izteicās par Tomcat klases iznīcinātāju lidotājiem. Visu kopā saliekot, jāsecina, ka Rēgens vai nu ar nolūku vai apstākļu sagadīšanās dēļ tagad nepārprotami pierādījis, ka amerikāņu spēkiem ir zobi, kas nepieciešamā gadījumā tiek likti svaru kausos.

KAS PADOMĀ VILIJAM BRANTAM

Bonnas tagadējam kanclerам lielākās galvassāpes nesagādā prezidents Rēgens vai amerikāņu aizsardzības ministrs Kaspers Veinbergers ar piedāvātām ņūtrona bumbām, bet gan kāds cits indivīds, ko nezinātājam būtu grūti uzminēt. Kanclera Šmita politisko karjēru pēc vairāku lietpratēju ieskata apdraud viņa paša partijas dūzis — kādreizējais Bonnas ostpolitikas un detantes tēvs — bijušais kanclers Vilijs Brants. Kā zināms, Brants bijs spiests aiziet no valsts vadības pēc tam, kad viens no viņa tuvākiem padomdevējiem izrādījās par Austrumvācijas komūnistu slepenā dienesta aģentu. Pieminot nesen atzīmēto 20. Berlīnes kauna mūŗa gadadienu, jānorāda, ka mūŗa celšanas laikā Berlīnes birģermeistars nebija neviens cits kā Vilijs Brants, un zināmā mērā arī uz viņu gulstas atbildība par mūŗa celšanas pieļaušanu. Izcīnījis grūtu cīņu ar alkoholismu, Vilijs Brants pēdējos gados atkal ievirzījies starptautiskā skatuvē tā dēvētās sociālistu internacionāles forumā.

Kancleru Helmūtu Šmitu apdraud Vilija Branta ēna.

Pagājušā nedēļā Brantam par lielu nepatikšanu, Helmūts Šmits izšķīrās atļaut Rēgena piedāvātos ņūtrona ieročus uzstādīt Rietumvācijas territorijā. Pirms dažiem mēnešiem Brants savā ierosmē devās uz Maskavu, kur pats Brežņevs dāvāja viņam daudz lielāku uzmanību nekā kanclerам Šmitam. Tagad Brants plāno doties uz Meksiku, lai piedalītos 22 valstu konferencē — bagāto un nabago izlīdzinājuma atslēgas meklēšanā. Šajā solī Rietumvācijas konservātīvā prese pamatoti saskata Branta jaunu mēģinājumu nolīdzināt ceļu, lai atgrieztos kanclera amatā, ja Helmūts Šmits sadarbības dēļ ar amerikāņiem zaudētu popularitāti tautā. Naivie vācieši pēc pēdējām sabiedriskās domas aptaujām ir lielā vairākumā pret amerikāņu piedāvātiem ieročiem, kas to izšķirīgā brīdī varētu pasargāt no Kremļa iebrukuma.

KAD MAIZES CENA ČETRKĀRŠOJAS

Neņemot vērā divu mēnešu streiku moratoriju, saspīlētais iekšpolitiskais klimats Polijā nav mazinājies. Pagājušā nedēļā, protestējot pret Solidāritātes publikāciju ierobežošanu, poļu laikrakstu spiestuvju strādnieki apturēja gandrīz visu komūnistu partijas un valdības periodisko izdevumu publicēšanu. Šajā streikā viņi prasīja arī arodbiedrībām dot vienādas tiesības televīzijā un arī radiofonā.

Solidāritātes un partijas konfrontācijas rezultātā partija bija spiesta atlikt četru apcietināto poļu nacionālistu tiesāšanu. Divu dienu avīžu streikam beidzoties, valdība vēl vairāk saniknoja poļu tautu ar paziņojumu, ka jaunā maizes kukuļa cena būs četrreiz augstāka nekā līdz šim. Ir tiesa, ka maizes cena ar valdības piemaksām līdz šim bija nenormāli zema un zemnieki iebrauca pilsētās uzpirkt lēto maizi, lai to izbarotu lopiem. Neviens tomēr nebija gaidījis tik radikālu maizes cenas pacelšanu, un tautā radās nemiers, kuŗa iespaidā valdība jauno cenu spēkā stāšanos atlika uz vienu nedēļu.

Zīmīgs ir katoļu baznīcas brīdinājums. Nemiers tautā var aiziet tik tālu, ka to apslāpēt vairs nebūs iespējams ne partijai, nedz arī Solidāritātei. Kad katastrofa būs notikusi, būs par vēlu nožēlot.

LIELĀKIE NATO MANEVRI

Vai tā ir tikai sagadīšanās, ka pēc Pad. savienības pieteiktiem lielajiem militārajiem manevriem Baltijas telpā NATO alianse tagad atbildējusi ar rietumu jūras un gaisa spēku manevriem septembŗa otrā pusē un oktobŗa sākumā. Šo manevru uzdevums būs paralizēt varbūtējus invāzijas spēkus, kas apdraudētu Rietumeiropu, un reizē šajās militārajās spēlēs pārbaudīs to, kā nodrošināt galvenās ostas NATO sauszemes dzīvā spēka papildināšanai un arī ātrai municijas un pārtikas piegādei.

BEGINS PĒKŠŅI PIEKĀPJAS

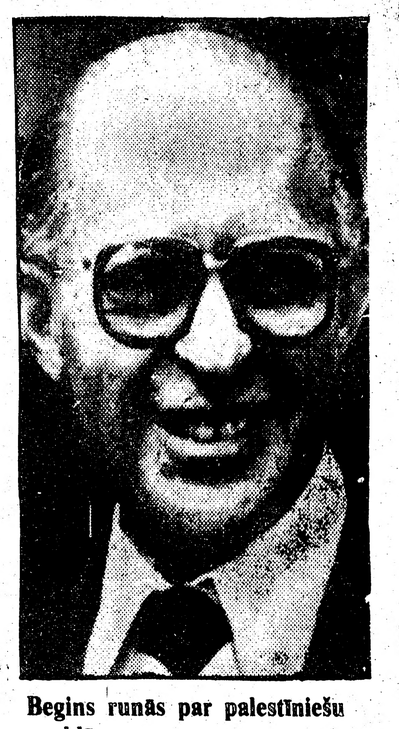

Begins runās par palestīniešu problēmu.

Pirms apspriedes ar Ēģiptes prezidentu Sadatu Izraēlas ministru prezidents Begins negaidot paziņojis, ka esot pienācis laiks atrast kādu pozitīvu formulu palestīniešu bēgļu jautājumā, kas vēl arvien atrodoties Izraēlas okupētajā territorijā. Neesot runa par tūlītējas autonomas palestīniešu valsts radīšanu, bet Izraēlai esot padomā daži priekšlikumi, kuŗi būšot akceptējami kā Izraēlas, tā arī arabu kaimiņzemju vairākumam. Begins, runājot par palestīniešiem, izvairījās minēt Arafata vārdu, kas liek domāt, ka Izraēla sākusi sarunas ar kādu citu palestīniešu autoritāti.

Streiks! Mēs nedrukājam.

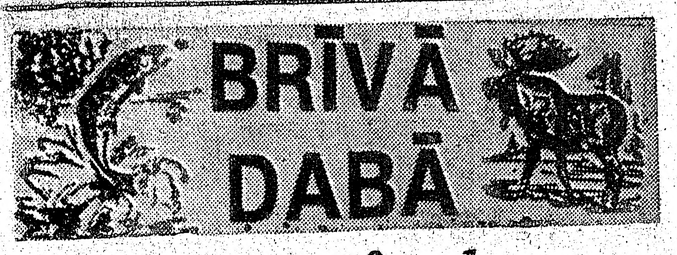

Ezera forele

Ja kādu dienu makā atrodas vairāk nekā paredzēts un ja šai dienā arī neiegriežas neviens ar lūgumu ziedot savu ārtavu cēliem mērķiem, tad var izšķirties par vieglprātīgu soli — aizmirst ikdienas raizes, aizmirst palīdzīgas rokas sniegšanu savai pašreizējai laulātajai draudzenei trauku mazgāšanā un reiz pēc ilgiem laikiem paēst pusdienas vai vakariņas kādā izslavētā restorānā, kuŗā citi turīgi tautieši paguvuši nosvinēt 17 gadu laulības jubileju, dzimšanas dienu vai kādas citas nozīmīgas godības.

Viesmīlis pasniegs ēdienu karti, kuŗa rakstīta franču mēlē, un restorāna apmeklētājs, nebūdams Kvebekas separātists, nekādā lielā skaidrībā tik un tā netiks. Nav jāpasūtina karbonādi vai jēra gaļu ar sīpoliem, kas slēpjas zem šiškababa nosaukuma; nav jāmēģina pasūtināt arī svaigus, krāsnī ceptus nēģus, jo tie ēdienu kartē nebūs atrodami ne zem viena franču segvārda. Ja restorānā iegājušais ir makšķernieks vai vismaz viņa paziņu lokā ir kāds ar makšķerēšanas kaiti sasirdzis draugs, tad jāpasūtina vienīgā gardā zivs, kuŗa atrodama katra laba restorāna virtuvē — cepta ezera forele. Tas jādara drīz, jo ezera foreļu skaits pēdējos gados lielo pilsētu tuvumā ir strauji samazinājies. Te vainojami nav cienījamie latviešu izcelsmes makšķernieki, bet gan kāds cits iecienīts latviešu paziņa, proti — nēģis.

Kādreiz ezera foreļu šī kontinenta Lielo ezeru baseinā bija tik daudz, ka neviens nezināja, kur tās likt, bet tad kādi sveši kuģi ievazāja nēģus. Ontario un Erī ezeros nēģi jau tikpat kā bija iznīcinājuši ezera foreles, un šo garšīgo zivju komerciālā zvejošana tajos bija gandrīz pārtraukta. Zīmīgi, ka nēģis, zivju pasaules lielākais liekēdis, pats necenšas sagādāt dienišķo maizes kumosu. Paaudzies nēģēns piesūcas pie ezera foreles sāniem, muguras vai pavēderes, iecērt foreles miesā savus asos, sīkos zobiņus un izsūc vārda tiešajā nozīmē no sava upuŗa pēdējo dzīves pilienu. Kad forele nobeidzas, nēģis tūlīt cenšas piesūkties kādai citai tās māsai.

Pēdējos gados daudz darīts nēģu skaita samazināšanai. Neskaitāmus apēduši latvieši, bet vēl vairāk tos šejienes zivkopības speciālisti iznīcinājuši ar ķīmiskiem līdzekļiem; labus panākumus nēģu apkaŗošanā devuši arī īpašu elektrisku tīklu aizsprosti. Nēģu apkaŗošanas rezultātā ir cerības, ka ezera foreles atkal parādīsies tajos ūdeņos, kuŗos negantie liekēži nēģi tās jau tikpat kā iznīcinājuši.

Ezera foreles tagad velti meklēt katrā ezerā vai dīķītī, bet daudzos kontinenta ziemeļu ezeros tās vēl atrodamas prāvā skaitā, un ne viens vien latviešu makšķernieks var lepoties ar ezera foreļu makšķerēšanas meistara diplomu.

Ezera foreli sauc arī par pelēko foreli, lielo ezeru foreli, lašu foreli un lēkeri, bet indiāņi to dēvē par namaikuršu vai makinavu.

stieple. Te gan jāpiezīmē, ka mūsu meistari arī velcēšanā dod priekšroku stiprai nailona auklai. To gan grūtāk dabūt vajadzīgā dziļumā, bet pareizi pievienots 4—8 unču smagums šo šķērsli pārvar.

No mākslīgiem mānekļiem populārākie ir 5—6 collu vizuļi un citi neskaitāmi dažādos materiālos veidoti mazu zivtiņu atveidi. Ezera foreles ļoti ciena mazas mailītes, smeltes, sakerēnus un citas mazas zivtiņas. Dzīvo ēsmu var pievienot āķim, arī velcējot. Dažos ezeros ezera foreles neatsakās no makšķernieka piedāvātas treknas sliekas.

Labākā ezera foreļu makšķerēšana ir pavasarī, kad, tūlīt pēc ledus iziešanas, tās nāk krastu tuvumā pabaroties, un rudenī, kad tās atkal

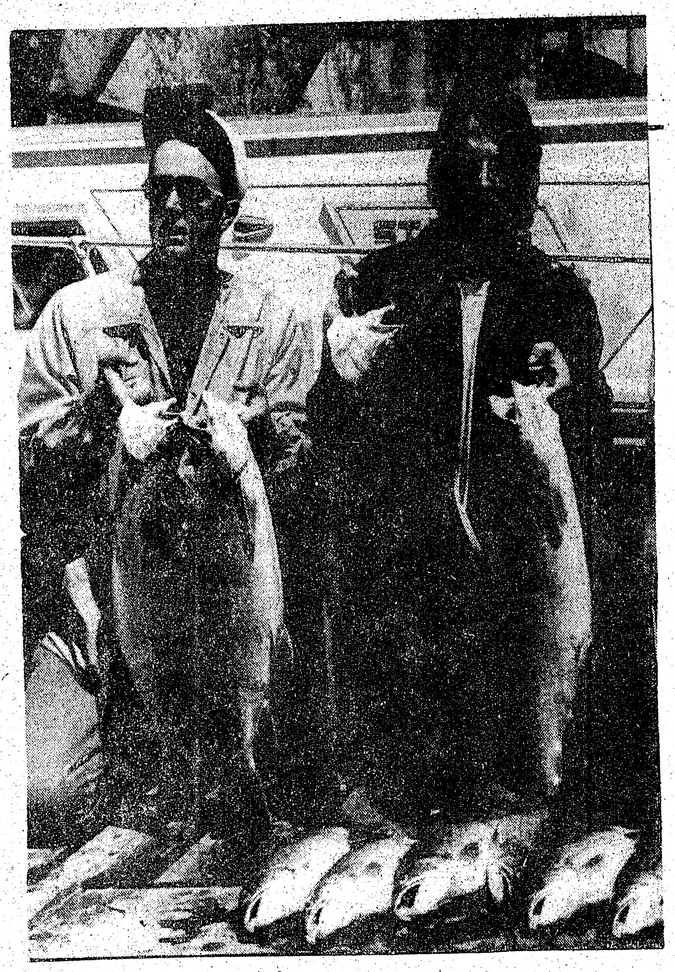

Kas māk — tam nāk!

Šīs foreles, atkarā no ūdeņiem, kuŗās tās dzīvo, ārējā izskatā ir vai nu pelēkas, vai arī gaiši zaļganas, pat brūngani melnas. Viss skaistās mamzeles ķermenis ir nosēts ar nerēgulāriem punktiņiem. Pavēdere tai ir vai nu gaiši dzeltene, vai arī gluži balta. Tās galva ir liela, un spēcīgā mute, pilna asiem dabiskiem zobiņiem.

Šajā kontinentā ezera forele sastopama no Labradoras līdz pat Aļaskai. Lielo ezeru ūdeņos to skaitu samazinājuši nēģi, bet tās ieaudzētas arī daudzos Jaunanglijas ziemeļdaļas ūdeņos.

Laikā, kad ezera foreles baŗojas krastu tuvumā, kas parasti notiek agrā pavasarī vai vēlā rudenī, piemērotākā makšķere ir spinings. Vasaras mēnešos tās pārceļas uz dziļākām vietām, un tad makšķernieki lieto velci. Parasti nepieciešamas izturīgas lielas spoles, īss kāts, bet auklas vietā jālieto 500—600 pēdu gaŗā un 30 mārc. izturības „Monell" nerūsējošā tērauda turpat atgriežas nārstot. Aprīlis, maijs, jūnijs un vēlāk oktobris un novembris ir labākie mēneši. Jūlijā, augustā un septembrī makšķerniekiem jāmeklē šīs zivis dziļumos, kur tās paslēpušās no vasaras tveices. Dažreiz tās var būt tikai 50 pēdu dziļumā, bet citos gadījumos atvēsinās līdz pat 200 pēdu dziļumā. Ezera forelēm patīk vēss ūdens, un termometrs var būt liels palīgs makšķerniekam, ja tas zina, ka šīs foreles parasti uzturas 40—45 gradu temperātūras joslās.

Spiningošana un velcēšana nav vienīgie ezera foreļu piemānīšanas paņēmieni. Tās var piemuļķot arī vasarā, ezera dibenā nolaižot dzīvu ēsmu un gaidot, kamēr šādai grunts makšķerei savu uzmanību pievērsīs forele. Panākumus pat vasaras mēnešos ir devusi arī žibulēšana.

Spiningam pieķērusies ezera forele tik viegli nekapitulēs. Makšķerniekam ar to ir ko pacīnīties. Citādi ir velcējot, jo, kamēr no dziļuma metalla aukla ietīta līdz laivai, forelei zūd visi spēki nopietnai pretestībai. Izņēmums ir, ja ēsmai piekodusies pavisam liela mamma. Tad tā arī velcētājam tik viegli rokās nedosies. Te jāievēro, ka īsti lielu eksemplāru ezera foreļu valstī nav pārāk daudz. Parastais loms ir 5—15 mārciņu svarā. Tālāk uz ziemeļiem var rēķināties arī ar 20—30 mārciņu lomiem.

Lielākā izmakšķerētā forele svērusi 63 mārciņas, un tā notverta 1952. gada 25. maijā Superiora ezera ūdeņos. Tīklos profesionālie zvejnieki izvilkuši pat 98, 102 un 110 mārciņu smagas ezera foreles.

Ezera foreli var cept, vārīt un žāvēt. Tālie ziemeļu eskimi atzīst ezera foreli gardāku par varavīksnes foreli. Varbūt ka arī tās nepazinējs, šo foreli izmakšķerējis un nogaršojis, pievienosies eskimu gardēžu spriedumam.

A. Pelēkais

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

TERMINĒTI NOGULDĪJUMI

60 dienām 17.25 %
90 dienām 16.75 %

MINIMĀLĀ SUMMA $10,000.

SAVINGS — 16.00 %

LATVIEŠU NAMĀ
491 College St.
Tel. 922-2551

HAMILTONĀ
16 Queen St. N.
Tel. 527-4344

LATVIEŠU CENTRĀ
4 Credit Union Dr.
Tel. 751-8982

LONDONĀ
pārvaldnieks R. Bērziņš.

NO 15. JŪNIJA LĪDZ 15. SEPTEMBRIM BIROJI SESTDIENĀS SLĒGTI.

DŪNU SEGAS

Pērciet tieši no rūpnīcas dūnu segas, gultas, spilvenus un palagus. Spilvenu pārvalki. Labo, pārveido, gatavo pēc mēra.

MASTER DOWN PRODUCTS

4544 Dufferin St., Unit 25, Downsview, Ont. (dienvidos no Finch). Tel. (416) 638-2255.

un otrs veikals

2311 Bloor St. W. (rietumos no Runnymede). Tel. (416) 763-7325.

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKĀ un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00
☐ 6 mēnešiem $18.00
☐ 3 mēnešiem $9.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Čeku lūdzu raksīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

VITA

gatavo viesībām — mazām, elegantām, intimām. Tālrunis 491 9465

(35. turpinājums)

Viesi skraidīja ap peldbaseinu un bezcerīgi plātīja rokas. Kalums bija kaut kur sameklējis gaŗu maiksti un ar to durstīja baseina ūdeni. Tad viņš pievilka malā it kā lielu maisu un izcēla no ūdens. Tas bija kāds cilvēks, kas nu izplēties gulēja baseina krastā un sprausloja kā Nīlas zirgs.

„Dakter, palīdziet!" sauca vairākas balsis.

Linards izglābto apgāza uz mutes un drusku paspaidīja pie muguras. Vēl brīdi viņš parīstījās un pacēlās sēdus. Tas bija resnais polis Nikolajs Žirbinskis, kas ar pilnu glāzi rokā bija pastaigājies gar baseina malu un ievēlies ūdenī, laimīgā kārtā pašā seklākā vietā, kas bija domāta bērniem un kur ūdens sniedzās tikai līdz ceļiem. Baseina otrā galā ūdens bija vismaz piecas pēdas dziļš.

„Tev, Nikiņ, jāiet pārģērbties, un bērnus arī paņem līdz, ir jau vēls," Stefānija teica un stūma slapjo vīru uz izejas pusi. Polis līdz savai mājai varēja aiziet kājām, jo tā atradās turpat blakus ielā. Tad Stefānija uzmeta pateicīgu skatu Kalumam, kas bija izglābis viņas vīram tikpat kā dzīvību.

Orķestris sāka spēlēt lēnu valsi.

„Iesim dejot!" Stefānija aicināja un paķērās Kalumam zem rokas. Viņi apdejoja laukumam apkārt un apsēdās uz sola pie jasmīnu krūma.

„Kāpēc tu vairs neiegriezies mūsu restorānā?" Stefānija jautāja. „Vai tu visas sievietes tik ātri aizmirsti, ar kuŗām esi bijis sakaros?"

„Mēs taču nebijām iemīlējušies. Tu vienkārši vēlējies bērnu," Kalums auksti atbildēja.

„Es tagad nožēloju, ka nebiju tavā vietā izvēlējusies inseminmāciju. Zināt sava bērna tēvu un to noslēpt, man pašai ļoti grūti. Es krāpju divus reizē — pati savu bērnu un savu vīru."

„Tāda bija tava izvēle."

„Un mēs paši, vai lai esam kā divi nedzīvi koka gabali?" Stefānija jautāja.

Jā, divi koka gabali, divi nomizoti telefona stabi. Vai tā nebija Aina Daukša, kas to teica?

Viņi ilgu laiku klusēja.

„Atnes man kaut ko dzeŗamu," Stefānija pēc brīža lūdza.

„Ko tu vēlētos?"

„Vermutu ar džinu."

Kalums pie bufetes pats sev pasūtināja viskiju ar sodu. Stefānija viņam silti uzsmaidīja, saņemdama glāzi un pielikdama pie savām sarkanajām lūpām.

„Paldies! Tu vari būt arī uzmanīgs kavalieris," viņa teica.

„Vai pret daiļu dāmu kāds varētu arī tāds nebūt?" Kalums izmeta tukšu frazi.

„Neliekuļo! Esmu tev jau kļuvusi gluži vienaldzīga. Vai tu nesajūti vairs nekādu vajadzību pēc manis?"

„Protams, tu esi vajadzīga. Vispirms savam vīram ..."

„. . . un sava bērna tēvam," Stefānija papildināja.

„Es nezinu, ko lai tev atbildu un — kā, lai tu neapvainotos. Mūsu noruna bija citāda, nekad nesatikties. Tāda bija tava vēlēšanās."

„Bet tagad mēs esam satikušies . . ."

„Diemžēl — jā, un tagad mēs sēžam pie ziedoša jasmīnu krūma. Romantiski, vai ne? Tajā pašā laikā mēs stāvam it kā pie kāda skaista sasista trauka, kuŗu bijām piepildījuši ar valdzinošu saturu . . ."

„Es to neesmu sasitusi! Varbūt tu?"

„Labi, tu gribi lauzt mūsu norunu. Un ko tad?" Kalums jautāja.

„Nestrīdēsimies kā mazi bērni!" Stefānija izsaucās. „Ja tev vēl būtu kāda interese, turpināsim dzert no mūsu kopējā kausa. Es neko vēl neesmu aizmirsusi. Iesim dejot!"

Orķestris atsāka jaunu deju.

Stefānija cieši pieglaudās pie Kaluma un aplika roku ap viņa kaklu. Viņas augums bija vijīgs un lokans. Sieviete savos labajos četrdesmitajos, — domāja Kalums, atminēdamies Ainas vārdus, kas nevēlējās šos gadus sagaidīt neapprecējusies. Stefānijai nekur vairs nebija jāsteidzas, viņai jau bija savs segums — Nikolajs Žirbinskis. Viņa bija cienījama kundze ar labu materiālo stāvokli un nevainojamu izskatu. „Sargies, sargies nākt man par tuvu!"

Pēc dejas viņi iebaudīja pie bāra vēl dažus dzērienus.

„Iziesim pastaigāties, te ir pārāk liela burzma, tā mani dara nervozu," Stefānija vedināja Kalumu uz izeju.

Pie vārtiem vēl stāvēja algotais policists un uzmanīja, kas iznāk no inženieŗa Rājuma mansiona. Pārīši viņu neinteresēja. Uz ielas bija tīkams klusums, maigs jūlija vakars. — Liepās satumst, lapās apklust vēji, — kādreiz dzejoja Aleksandrs Čaks. Nē, tās nebija Rīgas bulvāŗu vecās liepas laimīgajos trīsdesmitajos gados, bet kādas tālas un svešas zemes kļavas pēc pussimt gadiem. Arī tajās bija iegūlusies tumsa un apklusuši vēji. Spuldzes no tumšā lapotņu jumta meta uz ietves blāvas gaismas.

Kalums un Stefānija gāja soli solī, cieši sakļāvušies kā jauni mīlētāji. Savrupmājas ar saviem plašajiem dārziem stāvēja viena no otras lielu gabalu. Kaut gan Žirbinskim māja atradās tepat kaimiņos, bagātajam polim, pie tam vēl pašam ar slapjajām drēbēm, kā tikko izvilktam no peldbaseina, ar abiem bērniem bija noejams pagaŗš gabals līdz savai mājai.

Pie Žirbinska vārtiem dega tādas pašas ugunis kā pie Rājuma. Daži logi bija apgaismoti. Stefānija lūdza Kalumu pagaidīt ārpusē, pabīdīdama viņu kādas kuplas kļavas ēnā, kur to neskāra spožās vārtu spuldzes, un pati iegāja namā. Viņai pašai bija savas atslēgas. Kalums šo māju pazina, kad Stefānija viņu bija šeit atvedusi pirms kādiem sešiem gadiem, Žirbinskim atrodoties Polijas apmeklējumā. Kalumam tas bija kāds neizdevies apmeklējums, ko viņš vairs nevēlējās atcerēties. Stefānijas uzbrukums toreiz bija tik spējš un pārsteidzošs, ka Kalums nekādi gan nevarēja lielīties ar saviem vīrišķīgajiem piedzīvojumiem.

Pārliecinādamās, ka abi bērni saldi guļ, bet Žirbinskis naktsveļā snauž turpat viesistabā uz turku dīvāna, Stefānija smaidīdama atgriezās pie Kaluma, kas vēl turpat kūkoja zem kuplās kļavas.

„Iesim uz brīdi pasēdēt dārza lapenē, esmu nogurusi," viņa aicināja.

Pa tumsu viņi aizlavījās līdz lapenei, kuŗā atradās vienkāršs lauku stila galds, daži no klūdziņām izpīti krēsli un tāds pats pagaŗš sēdeklis, kur ciešāk saspiežoties varēja sasēdēt vismaz kādi četri cilvēki. Lapene bija apaugusi bieziem vīteņiem, kas nosedza ne vien sienas, bet arī jumtu. Pat saulainā dienā tur bija dziļa krēsla, kur karstajās vasaras dienās Žirbinskis mīlēja pasēdēt un izdzert savu ledus ūdeni ar poļu zubrovku.

„Vai nav jauki!" Stefānija priecīgi iečivinājās, nosēzdamās uz izpītā sēdekļa, aicinādama arī Kalumu sev blakus, kuŗam tūliņ apvija savas slaidās rokas un piekrita pie viņa lūpām. Stefānijas slāpes bija lielas un īstas.

Pēc kādas stundas viņi atgriezās pie Rājuma viesiem, no kuŗiem jau laba daļa bija devusies mājup. Auto rindas mājas priekšā bija jau krietni izretinājušās. Kaluma un Stefānijas nozušanu neviens nebija ievērojis. Dārzā vēl dzīroja palielāks viesu pulks, gandrīz vienīgi latvieši. Pašu pulkā satikšanās likās sirsnīgāka un omulīgāka.

(Turpinājums seķos.)

Profesors Jānis Siliņš jubilārs

Uz 85 mūža gadiem Sv. Pētersburgā, Floridā, atskatījās vēstures profesors Dr. phil. Jānis Siliņš. Viņš dzimis Rīgā un jau skolnieka gados apmeklējis mākslas izstādes Rīgā. Vēlāk Maskavā dažādās mākslas galerijas iepazinies ar krievu un franču meistaru darbiem, studējis Maskavas un Kazaņas universitātēs, un 1927. gadā beidzis filozofijas nodaļu Latvijas universitātē. Vēlāk studē Mārburgas universitātē psiholoģiju un mākslas vēsturi. 1943. gadā viņš iegūst Dr. phil. gradu.

Mācībspēka zinātniskajā darbā Siliņa galvenie virzieni ir paidagoģijas psiholoģija, mākslas vēsture un mākslas filozofija. Mācījis Latvijas universitātē, Latvijas mākslas akadēmijā, Vircburgas universitātē Vācijā un Rollina kolledžā ASV.

Profesors rakstījis daudz mākslas kritiku, jau sākot ar 1917. gadu. Studiju laikā saņēmis divas godalgas par LU sacensības darbiem. Viņa diplomdarbs — „Kanta mācība par laiku un telpu", doktora disertācija — „Augusta Šmarzova mākslas teorija". Siliņš publicējis mācības grāmatu „Psiholoģija un loģika", kā arī monografijas par R. Pērli, J. Gaili, Mikelandželo, K. Zāli un M. Krūmiņu. Kapitāldarbs ir viņa Latvijas mākslas vēsture, kuŗas pirmā daļa „Latvijas māksla 1800—1914" divos sējumos, bet iespiešanā sagatavotas manuskripta tālākās daļas par laiku no 1914.—1940. un 1940.—1970. g.

Visā savā dzīvē un darbā prof. Siliņš ir cieši saaudzis ar latviešu mākslu. Profesors arī pats glezno, piedalīdamies daudzās mākslas izstādēs.

Apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni, saņēmis Kr. Barona prēmiju un 1980. gadā saņēmis PBLA Kultūras fonda Goda balvu.

Jānis

lārs

adiem Sv.
dā, atskatī-
fesors Dr.
Viņš dzi-
skolnieka
mākslas iz-
k Maskavā
alerijas ie-
un franču
, studējis
nas univer-
adā beidzis
Latvijas
lāk studē
sitātē psī-
las vēsturi.
iegūst Dr.

inātniskajā
nie virzieni
iholoģija,
n mākslas
is Latvijas
as mākslas
urgas uni-
un Rollina

ījis daudz
u sākot ar
udiju laikā
dalgas par
biem. Vi-
— „Kanta
un telpu",
— „Au-
ākslas teo-
icējis mācī-
holoģija un
onografijas
aili, Mikel-
n M. Krū-
bs ir viņa
ēsture, ku-
„Latvijas
14" divos
šanā saga-
ta tālākās
o 1914.—
70. g.
un darbā
saaudzis ar
Profesors
edalīdamies
stādēs.

riju zvaigž-
s Kr. Baro-
1980. gadā
ultūras fon-

Izskanējušas dziesmu dienas

OTRO DZIESMU DIENU VĀCIJĀ PIECUS SARĪKOJUMUS APMEKLĒJA PUSOTRS TŪKSTOTIS CILVĒKU

Otrās latviešu dziesmu dienas Minchenē Vasarsvētkos pulcināja ap 600 latviešu; visus piecus sarīkojumus apmeklēja apmēram pusotrs tūkstotis cilvēku. Visvairāk klausītāju ieradās pēdējā dienā kopkoŗu koncertā. Priekšnesumi bija viduvēji, pat labi, sevišķi raibajā vakarā un kopkoŗu koncertā.

Dziesmu dienas sākās Mākslinieku nama telpās 5. jūnija vakarā ar teātŗa izrādi. MLĢ skolēni izrādīja R. Blaumaņa joku lugu Zagļi Janīnas Janševicas iestudējumā. Dekorācijas pēc P. Purmaļa meta darinājuši paši skolēni. Lugu Minsteres jaunieši izrādīja iepriekš vairākās vietās Ziemeļvācijā, tāpēc Mnchenē uz skatuves jutās diezgan brīvi. Šī tepat simt gadus vecā luga, piemērota iesācējiem, savā ziņā laikmetīga, jo arī tagad jaunieši no Krievzemes brauc uz Latviju sievas lūkoties.

Otras dienas pēcpusdienā Sv. Mateja baznīcā norisa oikūmeniskais dievkalpojums, kuŗā piedalījās Rietumvācijas ev. lut. mācītāji A. Ķelle, A. Liepkalns, E. E. Rozītis, prof. J. Rozentāls un K. Zuika un katoļu prāv. Dr. A. Brumanis no Romas. Dievkalpojumā operdziedonis B. Piekalnītis nodziedāja J. Vītola Dieva dziesma man un J. Norviļa Aglona, bet MLĢ dziedātāju ansamblis E. Zeiles-Annusas vadībā I. Mežaraupa Dieva dziesma man.

Vakara sarīkojumā Mākslinieku nama lielajā zālē MLĢ skolēni un Ludvigsburgas tautas deju kopa Daugava dziedāja, spēlēja, dejoja. Sarīkojumus ievadīja Minsteres latviešu ģimnazijas dziesmu ansamblis ar ciklu Es ar sauli saderēju. Kokli spēlēja E. Zeile-Annusa, stabuli — Inta Dundura, bet solo partijas dziedāja Andra Zommere un Elisa Freimane. Turpinājumā MLĢ koris un tautas deju kopa Circenītis dziedāja un dejoja krāsainā virknē. Interesants bija Ziedi, ziedi, rudzu vārpa sniegums L. Āboliņa izveidojumā, kur astoņi dejotāju pāŗi vijās un mijās dziesmas un mūzikas pavadījumā.

Otrā daļā Ludvigsburgas Daugava raiti nodejoja četras dejas. Pēc īsa pārtraukuma uz skatuves atkal savirknējās Minsteres skolas koris un E. Zeiles-Annusas vadībā skaņīgi nodziedāja vairākas tautasdziesmas. Solo partijas dziedāja N. Kadeģis un P. Priedītis. Tālākajā daļā dejas mijās ar dziesmām un mūziku. Izcēlās B. Skultes Kāzu deja un A. Salaka Pērkons veda vedekliņu Z. Miezīša choreografijā. Abās dejās astoņi pāŗi vijās un mijās cits caur citu mūzikas un piedziedājumu pavadībā. Šo jauniešu priekšnesumu vakaru nobeidza ludvigsburgieši ar Dvieļu deju, Trako polku, Zagļu deju, Vecpuišu deju un Ziemas svētki sabraukuši. Klausītāji ar aplausiem prasīja atkārtojumus vēl un vēl, tā sarīkojums ieilga.

Pēdējā dienā, 7. jūnija priekšpusdienā, rakstnieku rītā klausītājiem savus dzejoļus lasīja autori Zeltīte Avotiņa, Irma Bērziņa, Mārtiņš Kalns, Alberts Eglītis un Alberts Spoģis. Nikolaja Lečmaņa un Andreja Pablo Mierkalna dzejoļus nolasīja I. Eglīte. Prozu pats lasīja vienīgi Jānis Sudrabiņš, Jāņa Bucebieka darbu lasīja Kārlis Pētersons, neredzīgā Induļa Poruka — Aleksandrs Sīlis, lai gan abi autori bija klāt. Arnolds Apse no Francijas nevarēja ierasties. Viņa atsūtīto darbu lasīja Ilze Eglīte. A. Sīlis īsā referātā pieminēja Annu Brigaderi, kuŗai šogad aprit 120. dzimšanas diena. Rakstnieku rītu vadīja Oskars Kalējs.

Dziesmu dienu pats galvenais sarīkojums — kopkoŗu koncerts, norisinājās agrā pēcpusdienā lielajā sarīkojumu zālē. Programmā 10 jauktā koŗa dziesmas, trīs sieviešu un trīs vīru koŗa dziesmas. Paredzēta bija arī kantāte Tēvijai, bet soliste Lilija Zobena no Londonas nevarēja ierasties, tāpēc kantātes vietā koris dziedāja J. Vītola Gaismas pils.

Koncertu 122 dziedātāju koris sāka ar Latvijas un Rietumvācijas himnām Marka Opeskina vadībā. Pēc tam dzirdējām A. Kalniņa Dziedot dzimu, dziedot augu ar Z. Āboliņu pie diriģenta pults. Trīs nākošās dziesmas: E. Dārziņa Mēness starus stīgo, L. Apkalna Kalns, jūra un Opeskina Padziedāsim nu, bāliņi diriģēja M. Opeskins. Tālākās: E. Melngaiļa Senatne un H. Pavasara Mazs bij' tēva novadiņis vadīja Mārtiņš Zandbergs.

Sieviešu koris dziedāja V. Bērzkalna Ai, zaļā bērzu birze un Noriet saule vakarā Z. Āboliņa vadībā, trešo S. Broka Es beju māmeņai diriģēja M. Zandbergs. Visas dziesmas bija jāatkārto, pēdējā pat divas reizes.

Pēc starpbrīža vīru koris noskandināja Dārziņa Pie tēvu zemes dārgās, J. Vītola Mežezers un J. Kalniņa Aiz upītes skaistas meitas. Diriģents Mansards Dreimanis. Jauktais koris viņa vadībā noskandināja J. Graubiņa iecienīto Iz krūmiņa aizvējiņa, kuŗā solo partiju dziedāja Līga Puķīte. Grūto, izteiksmē smalko A. Jēruma Ej, saulīte, drīz pie Dieva diriģēja M. Zandbergs. Solo dziedāja Līga Puķīte un Andra Zommere. J. Vītola Gaismas pils atkal diriģēja M. Opeskins, bet pēdējo dziesmu A. Jurjāna Pūt, vējiņi — Z. Āboliņš. Korim pievienojās arī klausītāji, un ilgas pēc Kurzemes skanēja vairāk nekā no 600 balsīm. Koncerta izskaņēja ar J. Mediņa Tev mūžam dzīvot, Latvija, korim dziedot kopā ar klausītājiem.

Diriģenti vairākos kopmēģinājumos koŗus bija saliedējuši par vienu vienību un noslīpējuši tā, ka neskolota auss nesaklausīja nekādas vainas. Pirmatskaņojumu piedzīvoja L. Apkalna Kalns, jūra un M. Opeskina Padziedāsim nu, bāliņi. Tāpat tik lielu kori tik daudzu klausītāju priekšā pirmoreiz diriģēja Minsteres koŗa diriģents Mārtiņš Zandbergs.

Vācijas dziedātājiem palīgā atsteidzās Londonas latviešu koŗa 18 dziedātāji ar diriģentu Z. Āboliņu. Šis viesis koncertā diriģēja piecas dziesmas. Klausītāju vidū, diemžēl, ciemiņu bija maz. Daži no Anglijas, Dānijas, Zviedrijas, Šveices, Austrijas un Francijas. No aizjūras zemēm, ASV un Kanadas, tāpat tālās Austrālijas, neizdevās satikt nevienu.

Kā parasti, dziesmu dienas beidzās ar saviesīgu vakaru.

Ojārs Alks

Lūdzu ziedojiet

PATIESĪBAS FONDAM

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi „TRUTH FUND" un sūtāmi Latvian Truth Fund, Inc., P.O. Box 1682, New York, N.Y. 10163. USA. ASV ziedojums atvelkams no federālā nodokļa.

PATIESĪBAS FONDS

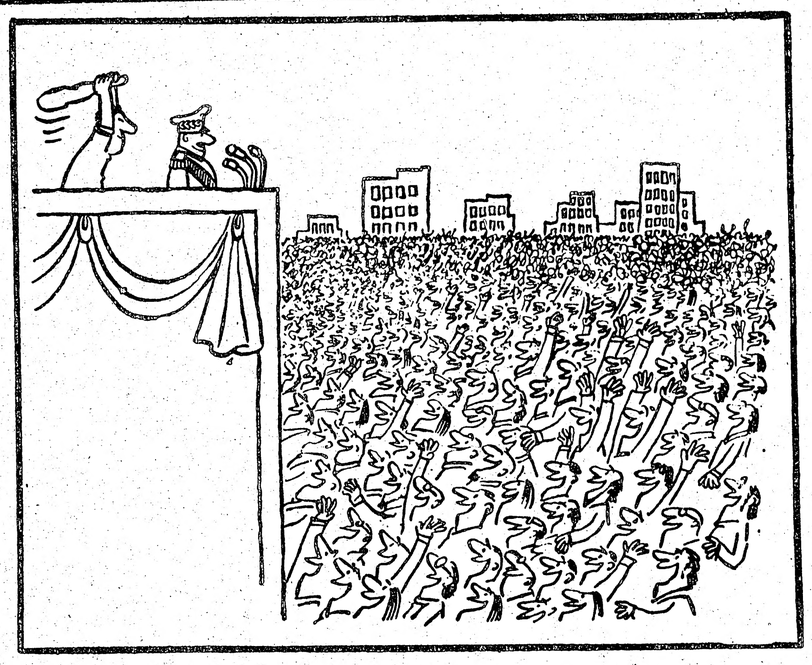

Kad tauta uzgavilē diktātoram.

Ontario

PASTĀVĪGĀ KOMITEJA LIKUMU DOŠANAI

LIKUMA PROJEKTS 68 — TORONTO LIELPILSĒTAS POLICIJAS APSŪDZĪBU PROJEKTS, 1981. GADĀ.

Pastāvīgā komiteja likumu došanai sanāks, sākot ar otrdienu, 1981. g. 28. septembri, likumdošanas ēkas 1. nr. istabā, Queen's Park, lai apspriestu 68. likumprojekta izveidošanu izmantošanai Toronto lielpilsētas robežās, lai uzlabotu veidu, kā kārtot sabiedrības locekļu sūdzības pret Toronto lielpilsētas policistiem.

Komiteja aicina atsevišķus individus, grupas un organizācijas izteikt piebildes par augšā minētā likuma projektu. Visi iesniegumi nododami komitejas ierēdnim ne vēlāk kā līdz piektdienai, 1981. g. 11. septembrim. Lūgumi mutvārdu piebildēm nododami komitejas ierēdnim pašas komitejas apspriešanai.

Likuma teksts angļu valodā dabūjams Ontario valdības grāmatu veikalā, 880 Bay St., Toronto, Ontario M5S 1Y8 vai no mūsu pasta izsūtījumu nodaļas, Publications Centre, 880 Bay Street, Toronto, Ontario M5S 1Y8, 416/ 965-6015.

RICHARD TRELEAVEN, Q.C., M.P.P.
Chairman

A. SMIRLE FORSYTH
Clerk of the Committee

Room 1502, Whitney Block
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1A2
416/965-6834

Kremļa politbirojs . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Mēs varam jautāt, vai prezidentam vispār iespējams kaut uz dienu aizmirst atbildīgo darbu, nedomāt ne par ko un pilnīgi atpūsties. Šķiet, ka nē. Pat pēc atentāta Rēgens no slimnīcas deva norādījumus visos svarīgākos valsts politiskos un militāros jautājumos. Kalifornijas atvaļinājuma laikā viņš iemeta pasaules pacifistu un padomju propagandas apmāto midzenī savu ņūtrona bumbas produkcijas atsākšanas paziņojumu. Tāpat Kalifornijas rančā viņš parakstīja jaunās amerikāņu saimnieciskās politikas īstenošanas dokumentus. Pagaidām Rēgens var atvilkt elpu, jo kā iekš, tā ārpolitiskā laukā viņa vadlīnijas izrādījušās pareizas. Pat viņa politiskie pretinieki spiesti atzīt nenoliedzamo valstsvīra talantu, ko pareizi novērtējuši kā amerikāņi, tā arī viņu ienaidnieki visos kontinentos. Amerikāņiem, paldies Dieva, Baltajā namā tagad ir stiprs prezidents, un visai brīvajai pasaulei ir noteikts vadonis, uz kuŗu pēc daudziem gadiem var droši paļauties. Protams, ka tieši pēdējie divi konstatējumi rada nopietnas bažas Sarkanās impērijas galmā — Kremļa politbirojā.

Arī Brežņevs Krimas saulītē nevar nodoties savas dilstošās veselības remontam vien. Valesas palaistie politiskā mēra baciļi apdraud komūnistiskās sistēmas eksistenci pašos pamatos. Viens pēc otra uz Pad. savienības diktātora Melnās jūras piekrastes lepno daču aizvadītajās nedēļās devušies Pad. savienības vasaļvalstu prokonsuli — Austrumvācijas, Ungārijas, Čechoslovakijas, Rumānijas un pat Mongolijas un, protams, arī no Polijas izsauktie Kania ar Jaruzeļski. Brežņevs brālīgās sarunās ar pieminēto valstu komūnistu līdeŗiem nav bijis viens. Vajadzības gadījumā viņam pie rokas bijis ārlietu ministrs Gromiko, vecīgais partijas ideologs Suslovs un, ja nepieciešams, arī sarkanās militārās mašīnērijas augstākais šefs maršals Ustinovs. Ko īsti Brežņevs saviem prokonsuliem zem četrām acīm teicis, to mēs varam tikai minēt. Droši vien šīs brālīgās sarunas nav bijušas nekas cits kā kails brīdinājums.

Pagājušā nedēļā negaidot visās Pad. savienības periodisko izdevumu pirmajās lapās parādījās paša politbiroja vēstījums par Brežņeva Jaltas tuvumā notikušām apspriedēm ar citu septiņu komūnistu valstu partijas līdeŗiem. Izrādās, ka Brežņevs saviem austruma bloka biedriem itin bargi piekodinājis nenovirzīties no Maskavas parauga marksisma. Reizē viņš norādījis, ka jebkāda režīma kritizētāju dumpošanās ir jāapslāpē jau pašā dīglī. Ja Kania tā būtu rīkojies, tad šodien Solidāritātes problēma neeksistētu. Politbiroja ziņojums neslēpj to, ka Polija esot nopietnas un akūtas krizes fainomena stāvoklī, un poļu sarežģījumi bīstami apdraudot sociālisma augšupeju vispār. Sociālisma attīstības prakse pierādot, cik svarīgs ir priekšnoteikums, ka komūnistu partija vadās tikai no ļeņinistu normām partijas dzīvē. Partijai gan esot jācenšas uzturēt sakari ar masām, un sociālistiskās demokratijas īstenošanā esot jāvadās no reālas saimnieciskas politikas. Neesot pieļaujams, ka sociālistu valstis iekrītot pārāk dziļi kapitālistu valstu parādos. Pilsoņi esot jāaudzina komūnistisko interešu garā. Esot jārada kaujinieciska revolūcionāra modrība un laikā jādodot izšķirīgs prettrieciens jebkādiem pretsociālisma spēkiem.

Visu kopā saliekot, politbirojs secina, ka poļu komūnisti nav pareizi novērtējuši tautas noskaņu, bet, pats galvenais, izlaiduši varu no savām rokām, jo laikā nav nožņaugusi Solidāritāti tad, kad tā vēl bija bērna autiņos.

Solidāritāte un Valesas autoritāte, kā arī klusā katoļu baznīcas un pāvesta aizbildniecība ir sākotnējās prasības pēc demokratiskām arodbiedrībām pārvērtušas par tautas kustību — poļu nacionālisma opoziciju uzspiestam Maskavas režīmam. Tauta tagad nebaidās atklāti apvainot komūnistu partijas korruptīvo politiku, kas vienīgi vainojama valsts nonākšanā līdz saimnieciskam sabrukumam.

Brežņevs un Kremļa politbirojs vēl nebūt nav teikuši pēdējo vārdu Polijā. Nav šaubu, ka tiks izmantoti visi soļi. Solidāritātes prestiža graušanai. Droši vien čeka jau iefiltrējusi savus cilvēkus Valesas galvenajā mītnē. Tautā populārā Valesas degradēšana būs Kremļa demagoģijas pirmais solis. Pagaidām visi mēģinājumi ir bijuši bez sekmēm. Lai atceramies tikai, ka, iebrūkot Latvijā, krievi apšāva mūsu robežposteni Abrenes tuvumā un pie tam Maskava melīgi apgalvoja, ka mēs esot iebrukuši Pad. savienības territorijā. Var gadīties, ka Valesas kompromitēšanas ietvaros Kremlis Polijā liek lietā veco čekas rokasgrāmatu, kuŗā slepkavībām, apmelošanai un viltum ierādīta izcila vieta.

Nobeigumā pieminēsim kādu sensācionālu amerikāņu žurnālista Šlosingera pagājušās nedēļas televīzijas raidījumā rādīto dokumentāciju par Izraēlas neticamu darījumu ar Irānu. Izrādās, ka sarežģītā ieroču kontrabandas akcijā, kuŗā iejaukti arī Francijas, Anglijas un citu zemju starpnieki, Izraēla piegādājusi Irānai amerikāņu lidmašīnu un tanku daļas. Ja tās būtu noticis kāda uzņēmīga žīdu veikalnieka peļņas kāres dēļ, tad šo akciju varētu uzskatīt par nožēlojamu, kauna pilnu notikumu. Pieminētā ieroču piegāde notikusi jau pagājušā gada rudenī, laikā, kad Teherāna vēl turēja gūstā amerikāņu sūtniecības personālu.

Kā tagad noskaidrojies, kontrabandas ieroču piegādes galvenais iemesls bijis pasargāt no vajāšanām un varbūtējas izrēķināšanās apm. 40,000 Irānas žīdus. Mazā Izraēla, riskējot ar vislielākām konsekvencēm, izšķīrās par savas tautas brāļu glābšanu, sadarbojoties ar pašu velnu — Irānas despotu ajatolu Komeini. Varbūt tagad godīgie kādreizējie Latvijas pavalstnieki, kas dzīvo Izraēlā, sapratīs arī mūsu traģisko stāvokli Otra pasaules kaŗa laikā, kad mums bija jāizšķiras starp diviem velniem.

Aleksandrs Ķegumnieks

Pulkvedis Janums . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Komitejas priekšsēdis, un viņa laikā Minsterē uzcelta arī latviešu skola un internāts, lai gan par valdības piešķirtajiem līdzekļiem. Tieši tas norāda, cik teicama bijusi viņa lietu kārtošana ar Bonnas un Diseldorfas vācu iestādēm.

No Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centra runāja prezidija loceklis Jānis Apinis no Ķelnes. Minsteres Latviešu ģimnazijas vārdā izjustus pateicības vārdus nelaikim teica internāta pārzinis Imants Balodis. Eiropas Latviešu Jaunatnes Apvienības (ELJAs) vārdā runāja Viktors Kangeris, savukārt norādīdams uz panākumiem sadarbībā, kas Eiropas latviešu jaunatnei bijusi ar nelaiķi. Tā kā patlaban Minsterē darbojas Eiropas vasaras skola, tad viens no audzinātājiem, Pāvulāns, bija ieradies ar pulciņu zēnu un meiteni tautas tērpā, kas apzīmēja pulkvedi Janumu par dzīvu piemēru mūsu jaunatnei pareizu nacionālu centienu izkopšanai. DV zemes pārvaldes un Toronto DV nodaļas atvadu sveicieniem pievienojās vēl ap piecpadsmit citu DV nodaļu pateicības vārdi viņu augstākajam vadītājam, kas tagad šķīries no viņu vidus.

Iekams plašais izvadītāju pulks šķīrās no kapu kopiņas, ko iezīmēja pagaidām iespraustais bērza krustiņš un ko klāja milzums vainagu un ziedu klēpis, visi nodziedāja Dievs, svētī Latviju un pēc tam vēl Daugavas Vanagu dziesmu.

Mirušā pulkveža dzīvesbiedre savas vārgās veselības dēļ ieradās pie kapa stumjamos ratiņos. Arī viņai un viņas meitai Veltai tika veltīti pateicības vārdi; viņu gaišajā mīlestības paspārnē pulkvedis vadīja pēdējos mūža gadus. Dēls Linards, kas bija Latviešu leģiona virsnieks, aizgāja cīņās bojā Otrā pasaules kaŗa laikā.

Pēc bērēm sēru draudze pulcējās draudzīgā azaidā.

Ā. Šilde

Neatbildēti jautājumi . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

niekus, māksliniekus un sabiedriskos darbiniekus tur cienot visa tauta, tie esot laipni, izpalīdzīgi un gribot palīdzēt arī svešumā esošiem latviešiem saglabāt latvisko identitāti. Jautāju, vai tad viņš neko nav dzirdējis kaut par to ,,laipnību'', kādu Rīgā parādīja skolotājam M. Zandbergam un kāpēc viņš pats nepārceļas uz patstāvīgu dzīvi okupētā Latvijā, ja jau tur apstākļi normālizējušies, tad to augstvērtīgo kultūru viņš varētu tur baudīt katru dienu.

Tāpat kāds dedzīgs ,,kultūrsakarnieks'' man neatbildēja uz jautājumu, kāpēc mums okupētā Latvijā radītā kultūra jāsaņem pēc čekas norādījuma, ja to katrs var uzņemt bez čekas starpniecības grāmatu, skaņu plašu un citos veidos pēc paša izvēles.

Atceļā no Dziesmu svētkiem iznāca vēl sastapt arī kādu bijušo centrālo organizāciju darbinieku, kuŗš sadarbību ar Latvijas okupācijas varas funkcionāriem, kaut tie arī esot čekas dienestā, atzina par vēlamu, jo no šīs sadarbības visa sabiedrība, bet it īpaši jaunatne, iegūstot politisko izglītību un praktisko pieredzi politiskai darbībai nākotnē. Dīvainākais ir tas, ka šo absurdo domu, tikai vairāk apmiglotu, ir izteicis arī PBLA priekšsēdis presē publicētā rakstā ,,Kas jādara, lai stiprinātu latviešu tautu un vājinātu padomju režīmu''. Viņš, skaŗot ,,kultūras sakaru'' jautājumu rakstā, konstatē, ka ,,mūsu pusē pastāv mērķtiecīgas politikas trūkums, jo sabiedrības vadībai nav noteikta viedokļa'' ...

Viņa atzinums ir, ka ,,abpusējas kultūras sakarus varot panākt tikai valdības, piemēram Vašingtonā un Maskavā. Mums tur noteikšanas neesot, bet mēs varot tikai manevrēt dotajos apstākļos''. Bet kāpēc vispār mums ,,Maskavas dotajos apstākļos'' ir ,,jāmanevrē''? Vai patiešām mums pašiem vairs citu mērķu nav kā tikai kopēji ,,manevri'' ar ienaidnieku, lai iegūtu pieredzi ,,nākotnes veikumam revolūcionārā stilā''? PBLA priekšsēdis gaŗajā rakstā par ,,kultūras sakariem'' atstāj neatbildētu jautājumu, kāpēc ,,mūsu pusē pastāv mērķtiecīgas politikas trūkums un sabiedrības vadībai nav noteikta viedokļa''? Dīvaini, ka šo bēdīgo faktu ir konstatējis PBLA priekšsēdis, kuŗš pats ir viens no trimdas politiskās un sabiedriskās dzīves ,,augstākiem vadītājiem'', bet viņš nepasaka, kāpēc PBLA nav mērķtiecīgas politikas un noteikta viedokļa. Viņam taču ir jārūpējas un jānes atbildība, lai būtu mērķtiecīga politika un noteikts viedoklis arī ,,kultūras sakaru'' jautājumā, jo bez tā nekāda sekmīga politiskā darbība nav iespējama.

Vai sagaidīsim kādreiz atbildes arī uz šiem neatbildētiem jautājumiem? . . .

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE

Labo visāda veida automašīnas

Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS

253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)

Tel. 485-5537

Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Meklējam latvieti vai latviešu ģimeni,

kas vēlētos dzīvot lauku mājā

Beaver Valley apkārtnē.

Atalgojuma vietā jāpieskata īpašums.

Pieteikties pie A. Kalna.

tel. dienā 425-4022, vakaros 275-3227.

Man ir vēl mātes valoda,
Tā asina kā galoda,
Kā zelta upe vārdi plūst, —
Sirds tēvu zemei neatlūst.

N. Kalniņš

TLB Sestdienas skola aicina vecākus pieteikt bērnus, arī latviešu valodas nepratējus, š.g. 12. septembrī plkst. 9 no rīta Jesse Ketchum skolas telpās, 61 Davenport Rd., Toronto. Bērnus uzņem, sākot ar trīs gadu vecumu. Mācības notiek sestdienās, vadoties pēc LNAK Latviešu skolu programmas. Skolas mācību sākšanas akts 12. septembrī pl. 10 no rīta ar lūgšanu. Tuvākai informācijai lūdzam zvanīt: 481-6339 vai 762-5559.

TLB Sestdienas skolas padome.